

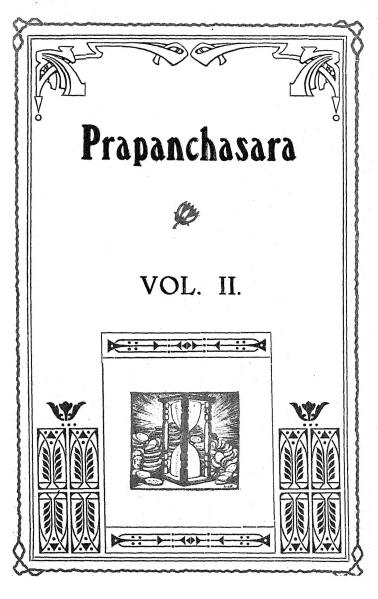

					PAGE
PRAPANCHASA	RA	***		•••	305-511
PATALA	20				305
,,	21	•••		•••	321
11	22	•••		•••	334
,,	23	•••		• • •	347
11 -	24	•••	•	•••	362
71	25	• • • •		•••	375
199	26	•			392
33	27	•••		•••	405
**	28	•••		•••	416
"	29	•••		•••	428
"	30	•••		•••	448
***	31	***		•••	476
,,	32	•••		•••	482
11	33	•••		•••	501

^{*}Р. п.

		पृष्ठम्
प्रपश्चसारः		३०५—५११
विंशः पटलः	****	३०५
एकविंशः पटलः	****	३२१
द्वाविंशः पटलः	•••.	३३४
त्रयोविंशः पटलः		<i>७</i> ४ <i>६</i>
चतुर्विशः पटलः	• • •	३६२
पञ्चविंशः पटलः	*. • •	३७५
षर्ड्विशः पटलः		३९२
सप्तविंशः पटलः	••••	४०५
अष्टाविंशः पटलः	••••	४१६
एकोनत्रिंशः पटलः	•••	४२८
त्रिंशः पटलः	•••	885
एकत्रिंशः पटलः	•••	808
द्वात्रिंशः पटलः	•••	४८२
त्रयस्त्रिंशः पटलः	•••	५०१

॥ प्रपञ्चसारविषयविवेकः ॥

-----\$8-----

पृष्ठम्

२०. मासयन्त्रम्, चरिथरोभयात्मकराशीन्, त्रिगुणितषड्गुणितद्वादशगुणिततत्पद्मविशेषान्, केशवादिवर्णद्वादशादित्यमूर्तितद्योजनानि, मेषयन्त्रावरणविशेषपूजाफलानि, वृषभमिश्रुनकटकसिंहकन्यातुलावृश्चिकधनुर्मकरकुम्ममीनयन्त्रावरणपूजाफलानि, मासयन्त्राभिषेकविधिस्तोत्राणि चोपदिशति विशपटलेन

३०५-- ३२०

२१. द्वादशाक्षरतदङ्गत्रिविधाक्षरन्यासध्यानोपास्ति-फलानि, सुदर्शनतदङ्गध्यानानि, अग्निप्रा-कारवर्णन्यासध्यानानि, तद्वायत्रीमालाचक-म्, षोडशाक्षराष्टशक्तिनीराजनबल्मिन्त्रान्, रोगापस्मारशान्तिम्, पञ्चगन्यम्, भस्म-विधिम्, समस्तरक्षाविधिम्, गुग्गुलुहोम-म्, अपस्मारशान्तिहोमम्, काम्यहोमम्, स्तोभकमारणध्यानानि, उच्चाटनरक्षायन्त्र-सप्तकोष्ठयन्त्राणि चोपदिशत्येकविंशपटलेन ३२१—३३३

२२. श्रीकराष्ट्राक्षराङ्गार्णेन्यासम्, विप्रादिवर्णन्या-सम्, आयुधन्यासतद्धचानपूजाहोमान्, गु-रपूजारूपयोगायुष्यपाप्तीः, अन्नसिद्धिजपम्, वराहानुष्टुब्द्रिविधाङ्गपञ्चभूतात्मकध्यानानि , मण्डलपूजाम्, भोगाङ्गपूजाम्, सर्वदेवता-त्मभूतसिद्धितन्मण्डलध्यानफलानि, क्षेत्रवि-वादशान्तिम्, भूलाभहोमम्, त्रीहिसिद्धि-होमम्, वाराहैकाक्षरयन्त्रस्वर्णपट्टलेखनफ-लविनियोगफलान्युपदिशति द्वाविंशपटलेन ३३४--३४६

२३. रिसंहानुष्टुप्तदङ्गार्णन्यासद्विविधध्यानपूजापुर-श्चरणतत्साधनयन्त्रविधानानि, नृसिंहैकाक्ष-रम्, गुरुदक्षिणाम्, दूर्वाहोमदुःस्वप्नशा-न्तिम्, सलिलविपिनादिरक्षाम्, सर्वविष-हरणम्, क्षुद्रविषहरणम्, क्षुद्रादिशान्त्यु-चाटनध्यानमारणपायश्चित्तानि, भस्मन्यास-रक्षाम्, समरविजयहोमम्, नानासिद्धि-होमम्, मेधासिद्धिम्, नृसिंहपडक्षराङ्ग-ध्यानयन्त्रसाधनानि, भ्रान्तिशिरोरोगशा-न्तिम्, ऐश्वर्यसिद्धिहोमम्, कन्यावरलाम-

होमम्, अभिचाराभिरक्षां चोपदिशति त्रयोविंशपटलेन ... 389--369

२४. विष्णुपञ्जरम्, विश्वरूपषोडशाक्षरम्, खङ्गा-दिसिंहगारुत्मतमन्त्रम्, विश्वरूपध्यानचक्र-गदाशार्ङ्गखङ्ग इलमुसलशूलदण्डशक्तिपाशा-ङ्कराकुलिशपरग्रुमृर्तिध्यानानि, शतमुखविह-मूर्तिध्यानम्, वराहनृसिंहताक्ष्यमूर्तिध्याना-नि, प्रपञ्चभेदयन्त्रस्थापनम्, गुरुपूजाम्, अश्मपातरक्षाम्, उपासनाफलानि चोप-दिशति चतुर्वैशपटलेन

... ३६२---३७४

२५. प्रासादाङ्गध्यानानि, ईशानादिनवशक्तीः, पीठमन्त्रम्, अनन्ताद्यष्टमूर्तिध्यानानि, उ-माद्यष्टदेवताध्यानम् , अष्टत्रिंशत्कलान्यासम् , पञ्जबस्यषडङ्गेशानखण्डपञ्चतत्पुरुषखण्डचतु-रघोरखण्डाष्ट्रवामदेवखण्डत्रयोदशसद्योजात-खण्डान् , अष्टत्रिंशत्कलाष्टत्रिंशन्न्यासस्थाना-नि, श्रीपञ्चाक्षरम्, पञ्चभूतात्मत्वध्यानम्, तत्पुरुषादिध्यानम्, देहपीठन्यासगोलका-न्यासप्रपञ्चब्रह्मन्यासान्, अनुष्टुब्यन्त्रावरण-पूजामन्त्रान्, महेशपञ्चावरणपूजाम्, शूलि-मन्त्रतद्धयाने चापिदशित पञ्चविंशपटलेन ३७५-३९१

२६. दक्षिणामूर्लेङ्गध्यानसाधनफलविशेषान्, अ-घोरास्त्रमन्त्राङ्गाक्षरन्यामान्, सामान्यध्या-नफलानुरूपध्यानदीक्षाचक्राणि, भूतद्रोहा-दिशान्तिम्, ग्रहमोक्षहोमयन्त्रवरफलानि, मृ-त्युंजयमन्त्राङ्गध्यानयोगयन्त्राभिषेकसंपुटस-सद्रव्यहोमान्, अपमृत्युशान्तिहोमम्, त्रि-जन्महोमम्, तत्फलानि चोपदिशति षड्विं-शपटलेन

··· 397---808

२७. चिन्तामणितदङ्गध्यानानि, खस्थावेशप्रकारम्, ग्रहमोचनस्तोभकविधिमन्त्रवैविध्यफलविशेषान्, रोगोत्पादनध्यानरोगशान्तिभावनाकर्षणवश्यध्यानद्रावणवशीकरणध्या नानि, पुरुषवश्यम्, वश्यप्रतिकृतिहोमम्,
शिरोरोगशान्तिम्, साध्यकीडनरक्षायन्त्रम्,
लक्ष्म्यादिसिद्धियन्त्रम्, देशरक्षायन्त्रम्, चण्डन्यक्षराङ्गध्यानसाधनगायन्त्रचनानि, बहुवर्णवासःसिद्धिहोमम्, वश्यलवणपुत्तिलः
काहोमं चोपदिशति सप्तविंशपटलेन ... ४०५—४१५

२८. गायत्रीव्याहृतिप्रणवव्याहृतिगायव्येक्यगाय-त्रीनिर्वचनानि, गायत्रीशिरोनिर्वचनम्, सं-ध्यावन्दनक्रमम्, व्याहृत्यृषिच्छन्दोदेवताज- पस्वाध्यायन्यासान्, गायत्रीषडङ्गध्यानवर्ण-शक्तिसावरणपूजासाधनविधीन्, आयुष्यहो-मम्, इष्टसिद्धिम्, इतरहोमांश्चोपदिशत्य-ष्टाविशपटलेन ... ४१६—४२७

२९. त्रेष्टुभाङ्गध्यानानि, नव शक्तीः, नितृत्यादिपूजाम्, चतुश्रत्वारिंशद्वर्णशक्तिजपप्रायश्चित्तानि, गायत्रीजपविधानम्, चतुश्रत्वारिंशद्वर्णास्त्रपद्विधिमन्त्रस्वैक्यवासनाप्रतिलोमभेदवर्णशक्तिवृन्दविसरक्रममूर्तिसंग्रहम्, प्रयोगदिनतिथिवारविशेषान्, कृत्यास्त्रस्तम्भनहोमम्, वृष्टिकरराजवश्याकर्षणविद्वेषणोच्चाटनमारणप्रतिहोमान्, भूतलिपिप्रयोगविधिम्, महीहोमम्, प्रतिकृतिकाथनिग्रहमारणसवितृध्यानज्वरवशिकरणहोमान्, उच्चाटनध्यानदुःखशान्तिवलीन्, कृत्यानाशनभूविवादशान्तिसिकतादिस्थापनिसकताहरणालक्ष्मीकरहोमान्, भूतलाभहोमं चोपदिशत्येकोनत्रिंशपटलेन ... ४२८—४४७

३०. ज्यम्बकाङ्गार्णन्यासध्यानाष्टावरणपूजार्णश-क्तीः, एकादशहोमद्रव्याणि, काम्यहोम-विशेषान्, दशाक्षर्यञ्जध्यानानि, दशावरण-

३१. प्राणप्रतिष्ठामन्त्रतदङ्गतद्धयानान्युपदिशस्येक-त्रिंशपटलेन

... ४७६—४८**१**

३२. रक्षायन्त्रवश्याकर्षणवश्ययन्त्रगर्भरक्षाग्रहरक्षा-देशादिरक्षाकर्षणवाञ्छितप्राप्तियन्त्रतद्रक्षा -विधानानि, युद्धविजयविधिगजमद्विधिय-न्त्रळेखनद्रव्याणि, वश्यताम्बूळतापनाकर्ष-णवश्यापूपस्त्रीपुरुषवश्ययन्त्रवश्यप्रतिकृति -योगहरिद्राकर्षणविधीन्, वश्यकरणादिम-न्त्रवश्यहोमभुवनत्रयवशीकरणवश्यकरदेवी -मन्त्रसाध्यर्श्वश्वप्रतिकृतिवश्यविधानानि, अ- न्नप्रदानमन्त्राङ्गध्यानान्नपूर्णाङ्गध्यानफलानि , शुक्रतद्भजनफल्व्यासध्यानफलाश्चारूढाध्या -नाकर्षणकमठन्यासांश्चोपदिशति द्वात्रिंशपट-लेन ५००

३३. संतानसिद्धिम्, अपुलताकारणम्, पञ्चगव्यप्राश्चनम्, प्रतिकृतिप्राश्चनम्, गुरुदक्षिणाम्,
सत्पुत्रलाभम्, सद्भुदलक्षणम्, सिव्छिष्यलक्षणम्, दीक्षोपदेशफलानि, साधकाचारोपकान्तपूर्णनिर्वाहकधनपरिपूर्णफलानि चोपदिशति त्रयरिंत्रशपटलेन ... ५०१—५९१

Sourishunker Gancriwala. 11 942417:

--≺+⊗&≪+≻--

विंशः पटलः ॥

अथ प्रवक्ष्यामि च मासभेद-भिन्नानि यन्नाण्यपि संप्रहेण । रेखाक्रमद्युन्ति विचित्रवर्ण-छसन्ति विष्णोश्च विधानभाश्चि ॥ १ ॥

यैः कुर्युरिष्टाप्तिनिविष्टचेष्टा धरण्यनन्तादिकसंज्ञकानि । व्रतान्यभीष्टार्थदकल्पवृद्धे-रनारतेनैव च साधकेशाः ॥ २ ॥

*P. m. 1

मेषादिकं यच चतुष्कमादौ

मासेषु तद्वायुगृहावृतं स्यात् ।

सिंहादिकं भूगृहसंवृतं च

चापादिकं पार्थिवयुग्मवीतम् ॥ ३ ॥

मेषादिकेषु त्रिगुणात्मकानि चराणि भास्वद्गुणितात्मकानि । स्थिराण्यतो षड्गुणितानि तड्झै-रुक्तानि यन्त्राण्युभयात्मकानि ॥ ४ ॥

तानि त्रिषड्द्वादशकात्मकोक्तैः स्युर्छक्षणैरप्यभिलक्षितानि । स्वैः स्वैश्च नामप्रविभक्तरूप-भेदैर्बहिर्वेष्टितिबम्बकानि ॥ ५ ॥

त्रिगुणितमपि यन्त्रमष्टपता-वृतमथ विड्गुणितं हि षड्दछाभ्याम् । स्थिरगतमपि चाष्टयुग्मपत्रं तदपि च षड्गुगपत्रशोभितं वा ॥ ६ ॥

^{1.} षङ्गणितद्विषड्दलाभ्याम्

पद्मं चरोभस्थिरसंज्ञकेषु
रक्तप्रपीताच्छद्छादिवर्णम् ।
मासेषु यन्त्रोद्रक्ळप्रतत्तनमासाभिधामूर्यभिधाक्षराट्यम् ॥ ७ ॥

केशवमेषादीनां
ये दीर्घा मुक्तिराशिवणीनाम् ।
ते वृत्तानि भवन्ति च
्निगदितमिति यन्त्रक्छिप्तसामान्यम् ॥ ८ ॥

सुवर्णगोश्वीरजपाशिलाल-पीतेन्द्रनीलारुणकैरवाभाः। काइमीरमेघाश्वनरोचिषश्च कमेण वर्णैरपि केशवाद्याः॥ ९॥

इतीरिताश्चाकिकरीटहार-केयूरपीताम्बरकादितुल्याः । सचक्रशङ्खाः सगदाम्बुजाश्च संपूजनीयास्तपनैः क्रमण ॥ १०॥ धात्रथमित्राख्या वक्तणांशभगा विवस्वदिन्दुयुताः । पृषाह्वयपर्जन्यौ त्वष्टा विष्णुश्च भानवः प्रोक्ताः ॥ ११ ॥

प्रथमं केशवधातक
मितरत्रारायणार्यमाख्यं च ।

अन्या माधवमैत्रं

परमपि गोविन्दवारुणं प्रोक्तम् ॥ १२ ॥

पश्चममि विष्ण्वशं

मधुसूद्नभगवपश्च षष्ठमि ।

त्रिविकमिववस्वदाख्यं

सप्तममन्यच वामनैन्द्रमि ॥ १३ ॥

श्रीधरपौष्णं नवमं
दशमं च हृषीकनाथपर्जन्यम्।
अम्बुजनाभं त्वाष्ट्रं
दामोदरवैष्णवं विधानमिति ॥ १४ ॥

आदौ विधानेषु समेतमूर्ति-शक्तीश्चतस्रोऽभियजेद्यथावत् । राशिष्वथो भानुयुताइच मूर्तीः प्रवक्ष्यमाणं च निरूप्य मन्त्री ॥ १५ ॥

वृषहरिवृश्चिककलशासकेष्वथो केतुकेशवाद्यैश्च ।
मत्स्यादिकशेषाद्ये
समभियजेदन्तरा समावरणे ॥ १६ ॥

प्रानुप्रोद्यत्स्वराष्ट्रद्वितयवृतमहाबीजकं शक्तिल्ल्स्मी-कामेरात्ताप्तिकोणं बहिरभिवृतसिंहान्वितकोडमन्त्रम् । बिन्दूनामन्तरालेष्वपि च विलिखितैः कादिवगैरच युक्तं षड्भिवीयव्यगेहावृतमभिमतकामप्रदं मेषयन्त्रम् ॥

गौरीन्दिरा रिवधृती

वसुधा पुष्टिक्षमासरस्वत्यः ।

मूर्त्योश्च मध्यमावृति
राशेशात्प्राम्ध्वजादिरिप कथिता ॥ १८ ॥

ह्यरथगजभृत्यादीनिरभवशौर्यादिसिद्धिं च ।
तेजो यशश्च विपुरुं
पूजियतुर्वितनुते विधानमिदम् ॥ १९ ॥

वर्णेराद्येरमन्तैः समभिवृतमहाबीजमञ्मध्यराज
रपान्तक्षाद्यक्षराढ्यं गुह्नयनहुताश्रिराजन्मथाणेम् ।

अश्रेर्भण्डद्वयोद्यत्पचिलिपिपरिवीतं च नाद्यैः सकान्तैः

काद्यैनीन्तैश्च यश्चं बहुविधफलदं पूजितं खाद्वृषीत्थम् ॥

नित्यानन्दा व्यापिनी व्योमरूपा शान्तिर्विद्यारूपिणी च प्रतिष्ठा। कल्यामोघा चण्डिका दीप्तजिह्ने-त्येवं प्रोक्ताथावृतिः स्यानृतीया ॥ २१॥

सुरभिह्यमहिषदासीदासाभरणांशुकादिसिद्धिकरम् ।
युषजं विधानमेतदेहान्ते सिद्धिदं परस्य सतः ॥ २२ ॥

विंश: पटल: ।

श्रागच्छन्मात्रभिख्यालिपिपरिवृतवीजं स्वरावीतवृत्तं शादी: क्षान्तेस्तदाद्यैरिप परिवृतगण्डं तद्श्रात्तजुंसम् । भादी: कान्ते: प्रवीतं मयरल्प्यहयुग्विन्दुकं वायुगेहा-वीतं वाञ्छाप्रदानप्रसवगुणयुतं युग्मजं यन्त्रमेतत् ॥

> इन्द्राणी कौमारिका ब्रह्मजाता वाराह्याख्या वैष्णवी चाथ लक्ष्मी:। चामुण्डा माहेश्वरी स्यातृतीया रक्षाप्रज्ञाश्रीप्रदंस्याद्विधानम्।। २४॥

पाशाद्यष्टाक्षराणेप्रतिपुटितमहाष्टाक्षरावेष्टितान्त-र्बीजं शाखान्तक्रढे गगननृहरियीजात्तकोणं बहिश्च। कामिन्यष्टाक्षराद्यन्तगहरिहरबीजावृतं प्रत्यन्द्य द्वणीक्यं वायुगेहस्थितभिति गदितं कर्कटोत्थं च यन्त्रम्॥

> रक्ता रमा कराली कमला चण्डेन्द्रिरा महोच्छुष्मा । श्रीरिति मूर्तियुगलयो-र्मध्यगता चावृतीरियं चापि ॥ २६ ॥

भूतिर्विभूतिरुन्नतिनितिधृतिरत्तयश्च संयतिद्युतय: ।
आवृतिरेका प्रोक्ता
श्रीवश्यकरं विधानमिति कथितम् ॥ २७ ॥

ऊष्माणीष्टाश्वरावेष्टितहृद्यमथ द्वाद्शाणीत्तकोणं सान्तःस्थात्माष्टवर्णैः क्रमगतविगतेष्ठसत्तत्त्वगण्डम् । सिंहानुष्टुब्द्वयाणीन्तरितवृतकलालंकृतं चाथ वह्नि-प्राणेशानक्षपाटाश्रितकचटतपत्वच्छलं सिंहयन्त्रम् ॥

पुष्टिस्तुष्टिर्भृतिरिप कृति: ज्ञान्तिकान्तिप्रमोदा मेधा हर्षा स्मृतिरिभमता कान्तिका स्यानृतीया। कृष्ण: सत्यो नृहरिवरदौ विश्वमृतिर्वरेण्य: शौरि: शूरो नरमुरिजतौ विष्णुजिष्णू चतुर्थी।। २९॥

विपक्षनिष्रहं तेजो यशश्च धनसंगमम् । करोत्यर्चियतृणां च विधानमिति सिंहजम् ॥ ३०॥

सर्गाद्यान्ताद्यमन्तैरभिवृतहृद्यं दिण्डिभिश्चापि हाही-हूहैहौहोभिरात्ताश्रिकमथ तु शिखाद्योतिवर्गान्सवर्णम्।

^{1.} यशलं.

वर्णै: प्रत्यन्वितै: प्रावृतमविषुराश्रोझसत्कामबीजं किन्ने स्वाहार्णयुक्तं महिततरफलं कन्यकोत्थं च यन्त्रम्।।

अल्लाच्यों मधुसूदनस्त्वथ हृषीकेशाह्नयो मोहिनी वैकुण्ठो विरजा हरि: सरसिजा शार्झी तमोहारिणी । ब्रश्लाख्यः कमछावती च समुकुन्दाख्यो रमेति क्रमा-नमत्स्याद्येश्च सुताश्च गोमहिषसौभाग्यप्रदं पावनम् ॥

आद्येरावीतबीजं प्रहवलययुतं हुंफडायुक्तकोणं बाह्ये पाशाङ्कुशार्णावृतमथ युगषण्मूर्तिनामार्णमणैं: । प्रसन्वेष्यद्भिरुद्यद्धरियुतहरवर्णेश्च वीतं धरायाः कोणेषूद्यन्नसिंहाक्षरिमति कथितं स्यातुलायन्त्रमेतत् ॥

प्राक्प्रोक्तेश्वकाद्यै-

रुक्तास्य समावृतिस्तृतीया स्यात् । प्रोतोपल्रब्धिमेत-

त्करोति वाणिज्यलाभं च ॥ ३४॥

अक्कीबद्वादशाज्द्वादशिखिपृतह हेखमिश्रिद्विषट्क-प्रोह्मास्यष्टाक्षरोष्माणकमिप हिपिभिः कादिभिश्राभिवीतम्॥

^{1.} ०मन्त्रैः.

तद्भाद्ये चन्द्रविम्बप्रपुटितवसुधामण्डलाश्रिप्रराज--र्द्धीबार्ण वृश्चिकोत्थं प्रवरतरफलप्राप्तिदं यन्त्रमेतत् ॥ ३५ ॥

> चिद्रूपा चिन्मया चिन्ता-मणि: श्री: श्लोणिसंज्ञिता । रतिश्च पावनी घारा घरणी तारणी तथा ॥ ३६ ॥

द्राविणी मोहिनी चेति तृतीयेयं समावृतिः । अन्वयाप्तिं धर्मरतिं प्राप्तुयादस्य चार्चनात् ॥ ३७ ॥

षट्कोणाबद्धवाणासनविवरस्रसन्नारिसहं तदन्तः शक्तेर्वाद्ये परानुप्ररिचतस्रघुसंध्यर्णयुक्पश्वकाट्यम् । अश्रिष्वाबद्धशिष्टस्वरमुपरिस्रसच्छूस्तकं चात्तवर्ग भूम्योरष्टाश्रकोद्यदुजुहुस्त्रकं चापयन्त्रं तदेतत् ॥३८॥

हर्षाह्वा सुनदारुणा सगगना घोरा रमा द्राविणी वीरा वीरिणिहारिणी सहरिणी मन्दारिका द्वादश । -श्रोक्तेयं च समावृति: पुनरिदं संपूजयन्त्राप्नुया-हक्ष्मीसंतितेबुद्धिवश्यपदुताकान्तीश्च भक्ति शुभाम् ॥ मध्यस्थायाः परीतौ विलसदनुपरात्तस्वरप्राक्परार्धं सिंहाणीन्ताश्रि गण्डस्फुरितहरिहराणे प्रहाणीवृतं च । तद्वाह्ये षोडशाणीक्षरवृतसुभकुंद्योतितं कोणराज-त्सोऽहं इंसाक्षराट्यं मकरभविमदं यश्वमिष्टार्थदािय ॥

मेघा हर्षा श्रद्धा
कृपा रितर्वा सरस्वती प्रीति: ।
वाणी चेति तृतीया
वृतिरुक्ता मकरजे विधानेऽस्मिन् ॥ ४१ ॥

स्बक्षेत्रवर्तिनः स्युर्महाः क्रमात्केशवादिमृतियुताः ।
अर्चियतॄणामेतद्धनधान्यसमृद्धिदं विधानं स्यात् ॥ ४२ ॥

शक्तिश्रीकामबीजैः पुटितहरिहरब्रह्माभश्चावृतान्त-र्बीजं कोणद्विषट्कस्फुरितनृहरिबीजप्रतिद्योतितं च । आदिश्चान्तैश्च वर्णैर्वृतमवनिपुरद्वन्द्वकोणान्तकाम-श्रीशक्तिक्ष्माणीचन्तामणिमनु तदिदंशीकरं कुम्भयन्त्रम्।। ¹अच्युतकामिनिभानुमनोज्ञा विश्वतनुर्विमला हरिभद्रे । सूक्ष्मसरस्वतिनन्दनसंध्या स्यादिति मध्यगता वृतिरेषा ॥ ४४ ॥

अविनपशुपुतसंपद
मिप पितृसौंख्यं च हृत्प्रबोधं च ।

कुरुते विधानमेत
त्प्रयोक्तुरन्ते च निर्वृतिं परमाम् ॥ ४५ ॥

व्यन्वेष्यद्भस्वदीर्घोच्समभिवृतमहाबीजमश्रेषु षट्सु

² द्योतत्सौर्मारलक्ष्मीगिरिदुहितृधराबीजकप्रोंसमेतम् ।

वीतं काद्यैः कषान्तैकीहरिप च कुकोणाष्टकोल्लासिहंसं

सर्वार्थोनसाधकेभ्यो वितरित विधिवत्किल्पतं मीनयन्त्रम् ॥

हृष्टिर्नृष्टिस्तुष्टिरिष्टा सुपुष्टिः
कान्तिर्मेधा मङ्गला वामसंज्ञा ।
दुर्गो प्रज्ञा भारती मध्यसंस्था
वाकसामर्थ्य श्रीकरं स्याद्विधानम् ॥ ४७ ॥

^{1.} अच्युतभामिनि. 2. चोतद्वाङ्मार.

एभिर्विधानैर्धरणीत्रतादि-दीक्षाविधीन्ये विधिना प्रकुर्युः । ते पुण्यभाजो नितरां समृद्धाः सपुत्रदाराः सुखिनो भवन्ति ॥ ४८ ॥

दीर्घायुषो मुख्यतरेन्दिराश्च
महाप्रभावाः स्वसमानवीर्याः ।
कलेवरान्ते विगताधयस्ते
विष्णोरनन्यं पदमाप्रवन्ति ॥ ४९ ॥

एभिर्विधेयाः कलशाश्च तत्त-मास्रोक्तयन्त्रेषु नरैर्यथावत् ।
निजेप्सितं प्राप्य मनोरथान्ते
सुक्तेश्च सुक्तेरनुभावकाः स्युः ॥ ५०॥

कर्षोनिमते च हाटक-पट्टे पत्रं विलिख्य चतुरश्रे । -तद्दित्र्यंशकृते वा कल्लाेषु विनिक्षिपेच दीक्षासु ॥ ५१॥ 1395

अभिषिच्य यन्त्रकनकं
गुरवे प्रददातु संयतः सुमतिः।
दुरितापनोद्विधये द्युतये
यशसे श्रिये च मतिसंयतये॥ ५२॥

एषां यागविधीना
मेकेन तु पूजयंस्तदवसाने ।

तत्तन्मूर्तिशीसै

संस्तोतव्योऽनया हरि: स्तुसा ॥ ५३ ॥

प्रसीद् भगवन्मह्ममज्ञानात्कुण्ठितासने । तवाङ्किपङ्कजरजोरागिणीं भक्तिमुत्तमाम् ॥ ५४ ॥

अज प्रसीद् भगवन्नमित्युतिपश्जर । अप्रमेय प्रसीदास्मद्दु:खहन्पुरुषोत्तम ॥ ५५ ॥

खसंवेद्यस्तर्पास्मदानन्दासन्ननामय । अचिन्त्यसार विश्वासन्त्रसीदेश निरक्तन ॥ ५६॥

प्रसीद तुङ्ग तुङ्गानां प्रसीद शिव शोभन । प्रसीद स्पष्ट गम्भीर गम्भीराणां महासुते ॥ ५७ ॥ प्रसीद व्यक्त विस्तीर्ण विस्तीर्णानामणोरणो । प्रसीदाद्वीद्रजातीनां प्रसीदान्तान्तदायिनाम् ॥ ५८ ॥

गुरोर्गरीय: सर्वेश प्रसीदानन्य देहिनाम् । जय माधव मायात्मश्जय केशव केशिहन् ॥ ५९ ॥

जय सुन्दर सौम्यात्मश्जय शाश्वत शङ्खभूत् । जय शार्क्कघर श्रीमश्जय नन्दकनन्दन ॥ ६० ॥ जय चक्रगदापाणे जयाजय्य जनार्दन । जय रत्नाकराबन्ध किरीटाक्रान्तमस्तक ॥ ६१ ॥

जय पश्चिपतिच्छायानिरुद्धार्ककराकर । नमस्ते नरकाराते नमस्ते मधुसूदन ॥ ६२ ॥

नमस्ते निलनापाङ्ग नमस्ते नयनाञ्जन । नमः पापहरेशान नमः सर्वभयापह ॥ ६३ ॥

नमः संभृतसर्वात्मन्नमः संभृतकौरतुभ । नमस्ते नयनातीत नमो विकान्तवाक्पथ ॥ ६४ ॥

नमो विभिन्नज्ञेयांश नमः स्मृतिपथातिग । नमिन्नमूर्तिभेदेन सर्गस्थियन्तहेतवे ॥ ६५ ॥ विष्णवे त्रिद्शारातिजिष्णवे परमात्मने । चक्रभिन्नारिचकाय चिक्रणे चक्रबन्धवे ॥ ६६ ॥

विश्वाय विश्ववन्द्याय विश्वभृतात्मने नमः । नमोऽस्तु योगिध्येयाय नमोऽस्त्वध्यात्मरूपिणे ॥ ६७ ॥

भुक्तिप्रदाय भक्तानां नमस्ते मुक्तिदायिने । मनोवाक्तायचेष्टाः स्युध्योनस्तुतिनमस्क्रियाः ॥ ६८ ॥

देवेश कर्म सर्व मे भवेदाराधनं तव । विषयेष्वपि सङ्गो मे हुतं विष्णो तवाच्युत ॥ ६९॥

इति हवनजपार्चाभेदतो विष्णुपूजा-निरतहृदयकर्मा यस्तु मस्त्री चिराय । -स खलु सकलकामान्त्राप्य हृष्टान्तरात्मा जननमृतिवियुक्तामुत्तमां मुक्तिमेति ॥ ७० ॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे विंशः पटलः ॥

एकविंशः पटलः ॥

अथोच्यते द्वादशवर्णसंज्ञो

सन्त्रस्तु साङ्गः सजपः सहोमः।
विधानतो यं प्रतिजप्य भक्ता

भुक्तेश्च मुक्तेश्च पदं भवेयुः॥ १॥

तारं सहृद्यं मध्ये गवते स्युर्भवार्णयोः । सुययोश्च तथा देवा मन्त्रोऽयं द्वादशाक्षरः ॥ २ ॥

ऋषिः प्रजापतिदछन्दो ¹गायत्रं विष्णुरुच्यते । देवता हृद्भवेण स्यात्रमसा शिर उच्यते ॥ ३ ॥

चतुर्भिश्च शिखावर्णैः पश्चिभिः कवचं भवेत् । शोक्तमस्रं समस्तेन पश्चाङ्गविधिरीदृशः ॥ ४ ॥

स्रपादजानुयुगललिङ्गनाभ्युद्रेषु च । हृद्दोर्गलास्यदृब्बास्तशिखास्वक्षरतो² न्यसेत् ॥ ५ ॥

^{1.} गायत्री; 2. ०क्षरशो.

^{*}P. 11. 2

शिखाललाटनेत्रास्यगलदोईदयेषु च । सकुक्षिनाभिलिङ्गाल्यजानुपादेषु विन्यसेत् ॥ ६ ॥

हत्कुक्षिनाभिषु तथा गुह्यजानुपदेष्वधः । करकण्ठास्यदृद्धास्तशिखासूर्ध्वं च विन्यसेत् ॥ ७ ॥

संहतेर्देश्यसंहार: सृष्टेश्च शुभपुष्टय:।
स्थितेश्च शान्तिवन्यासस्तस्मात्कार्यस्त्रिधा मत:॥ ८॥

हरिमुज्ज्वल्रचक्रदराब्जगदाः कुल्रदोः परिषं सितपद्मगतम् । वल्लयाङ्गदहारिकरीटधरं नवकुन्दरुचं प्रणमामि सदा ॥ ९ ॥

विधिवद्थ विहितद्क्षिो जपेन्मनुं वर्णछक्षमानममुम् । शुद्धैश्च तिलेर्जुहुया-हृद्दशसाहस्रकं तथा मन्त्री ॥ १०॥

पीठे हरेरथाङ्गैः सशक्तिभिर्मूर्तिभिस्तद्नु यजेत्। केशवसुरनाथाद्यै-रपि देवं भक्तिपूर्वतो विद्वान् ॥ ११ ॥

सिमधामथ दुग्धवृक्षजानां जुहुयादर्कसहस्रकं सदुग्धम् । मनसः परिशुद्धये मनस्वी सघृतेनापि पयोन्धसा सितेन ॥ १२ ॥

द्वादशाक्षरजपं तु सार्चनं यो भजेत्सुनियतो दिने दिने । ऐहिकं समुपल्लभ्य वाञ्चित्रतं प्रेत्य याति ¹पदमक्षयं हरे: ॥ १३ ॥

अथ प्रवक्ष्यामि सुद्र्शनस्य विधि मनोज्ञं प्रहतेजपादैः । यत्सिद्धितः सिद्धिमवाप्य रम्यां सिद्धा सुनीन्द्रा अपि सद्य एव ॥ १४ ॥

अन्यतुरीयतदादिक-भृगदहनानन्तवहिवमास्त्रै:।

^{1.} पदमक्षरं

तारादिभेनुक्कः

स्याद्भिमतसिद्धिदो स्थाङ्काख्यः ॥ १५ ॥

ऋषिरस्याहिर्बुध्न्य
ऋजन्दोऽनुष्टुष्चं देवता विष्णु: ।

चक्रपदैराविसुधी

सज्वालाद्यै: शिरोन्वितैरक्कम् ॥ १६ ॥

ऐन्द्रीं समारभ्य दिशं त्वधस्ता-दन्तं समुक्त्वा क्रमशो दशानाम् । चक्रेण बभ्नामि नमस्तथोक्त्वा चक्राय शीर्षे च दिशां प्रबन्धः ॥ १७ ॥

त्रैलोक्यं रक्ष रक्षेति हुंफट्स्वाहेति चोदित: । तारादिकोऽयं मन्त्र: स्यादिमिशाकारसंज्ञक: ॥ १८ ॥

तारं तु मूध्न्येथ सितारुणकृष्णवर्णे मध्ये भ्रुवोश्च समथो वदने हकारम् । इद्गुद्यजानुपदसंधिषु चावाशिष्टा-न्वर्णात्र्यसेदिति तनौ पुनरिप्तवर्णान् ॥ १९ ॥ अञ्याद्भास्करसप्रभाभिरिक्षला भाभिर्दिशो भासय-न्भीमाक्षः क्षरदृदृहासिकसद्दंष्ट्राप्रदीप्ताननः । दोर्भिश्चकदरी गदाज्जमुसलास्नासीश्च पाशाङ्कशौ विश्वित्यक्कशिरोक्होऽथ भवतश्चकाभिधानो हरिः ॥२०॥

प्रोक्त्वा सुदर्शनायेति विद्यहेऽन्ते महापदम् । ज्वालाय धीमहे चोक्त्वा तन्नश्चकः प्रचोदयात् ॥ २१ ॥

सौद्र्शनीयं गायत्री जप्तन्या जप्तुमिच्छता । सांनिध्यकारिणीं मुद्रां द्र्शयेदनया सुधीः ॥ २२ ॥

नमो भगवते प्रोक्त्वा महासुदर्शनाय च । महाचक्राय च तथा महाज्वालाय चेत्यथ ॥ २३ ॥

दीप्तिरूपाय चेत्युक्त्वा सर्वतो रक्ष रक्ष माम् । महाबलाय स्वाहेति प्रोक्तस्तारादिको मनुः । रक्षाकरः प्रसिद्धोऽयं कियमाणेषु कर्मसु ॥ २४ ॥

षट्कोणान्तः स्थतारं विवरिलखितमन्त्राक्षरं ¹सिद्धिराज-रखाङ्गं बाह्ये कलाकेसरमुदरगताष्टाक्षरं चाष्ट्रपत्रम् ।

^{1.} संधिराजत्

पद्मं वर्णैविराजद्विकृतिद्रुस्तिक्षेत्रहार्णे त्रिवीतं व्योमान्सार्णे स्वनाम्ना विरचितगुणपाञाङ्क्रशं चक्रयन्त्रम् ॥

> प्रणवहृद्भगवद्युतके महा-दिकरथाङ्गचतुर्थिहुमस्रकै:। निगदितस्त्विह षोडशवर्णको मनुवरो सुनिभिविहितादरः॥ २६॥

काथै: पयोभूरुहचर्मसिद्धै-दुग्धेन गव्यैरिप पश्चभिनी। मुत्रै: पशोनी प्रतिपूर्य कुम्भं समर्चयेचकहिं यथानत्॥ २७॥

भक्नैः प्रथमावृतिरिप पूज्या चकादिभिद्वितीया च । स्व्यादिभिस्तृतीया कमात्त्रथेन्द्रादिभिश्चतुर्थी स्यात् ॥ २८ ॥

चक्रशङ्कगदापद्ममुसला धनुरेव च । पाज्ञाङ्करौ पीतरक्तसितदयामा द्विजस्त्विमाः ॥ २९ ॥ लक्ष्मी: सरस्वती चाथ रित: शिल्लाह्नया तथा। कीर्त्ति: कान्तिस्तुष्टिपुष्टी क्रमेणैव तु शक्तय: ॥ ३०॥

संपूज्य चैवं विधिना हरिं तु
शिष्यं गुरुः शीततमोऽभिषिश्वेत्।
भक्ता स्वशक्ता विभवैद्धिजातीन्संतर्ण्यं भूयो गुरुणानुशिष्टः ॥ ३१ ॥

एकाप्रचित्तो रविलक्षसंख्यं जपेन्मनुं नित्यक्रताभिपूजः । तावत्सहस्रं ¹किल सर्षपाश्च बिल्वाज्यदौग्धानि जुहोतु सम्यक् ॥ ३२ ॥

समुद्रतीरेऽप्यथ वाद्रिशृङ्गे समुद्रगानां सरितां च तीरे। जपेद्विविक्ते निज एव गेहे विष्णोर्गृहे वा पुरुषो मनस्वी।। ३३।।

यथोक्तसंख्यं विधिवत्प्रजप्ते मन्त्रे यथोक्तैश्च हुते हुताशे।

^{1. •}तिलसर्षपाश्च.

द्रव्यैरथ स्वार्थपरार्थहेतोः कुर्यात्प्रयोगान्त्रिधना यथावत् ॥ ३४ ॥

पीताभा कर्णिका स्यादरुणतरमरं इयामछं चान्तराछं नेमि श्वेतं च बाह्ये विरचित्रशितिरेखाकुछं पार्थिवान्तम् । चक्रद्वनद्वं छिखित्वा विश्वद्मित्रियो सौम्ययाम्यं च मन्त्री कुम्भं संपूर्य सौम्ये प्ररचयतु तथा दक्षिणे होमकर्म ॥

षड्विंशच्छतसंमितेरथ घृतापामार्गजेध्माक्षतैः सद्राजीतिलपायसैश्च सकलैर्द्रव्येर्घृतान्तैः क्रमात् । हुत्वा तद्भुतशिष्टमत्र विधिवश्किप्त्वा प्रतिद्रव्यकं प्रस्थार्थात्रकृतं च पिण्डममलं कुम्भोदके मन्त्रवित् ॥

संस्थाप्य दक्षिणस्यां
साध्यं कुम्भेन तेन नीराज्य।
तमथ घटं सद्रव्यं
बहिरारादष्टमे क्षिपेद्राशौ ॥ ३७॥

अग्न्यादिकमपि सर्वे क्षिपेद्थ घटस्य दक्षिणे भागे।

^{1. •ि}श खिरेखाकुलं.

हुतशिष्टाञ्चेन विंठं मन्त्रेणानेन मन्त्रवित्कुर्यात् ॥ ३८ ॥

हृदयान्ते विष्णुपदं प्रोक्त्वाथ गणेभ्य उच्चरेत्सर्वम् । शान्तिकरेभ्यश्च विस्ति गृह्वन्त्विति शान्तये नमोन्तं स्यात् ॥ ३९ ॥

ज्वरादिकां रोगपरम्परां वा विस्मृत्यपस्मारभवां रुजं वा । रक्षःपिशाचग्रहवैकृतं वा विधिस्त्वयं मङ्क्षु हरेद्विकारम् ॥ ४०॥

पालाशैर्वा स्तनज-द्रुमजैर्वा पश्चरे कृते फलकै: । संपूर्य पश्चगव्यै-स्तत्र तु संस्थाप्य शुद्धमपि गदिनम् ॥ ४१ ॥

पूर्वेदिक्ष्विप सजपं जुहुयु: पृथिद्वजा विश्वनः ।

द्रव्यै: स दक्षिणान्ता-नभ्यचर्य विमुच्यते रुजो जन्तुः ॥ ४२ ॥

विप्रक्षीरहुमत्वङ्गलयजपुरकाइमीरकुष्ठत्रियामा¹
बिल्वापामार्गराजीतिलतुलसियुगकान्तिदूर्वायवाँकैः ।
लक्ष्मीदेवीकुशागोमयकमलवचारोचनापश्चगव्यैः
सिद्धेऽग्रौ कुम्भसिद्धं मनुजपमहितं भस्म सर्वार्थदािय ॥

लक्ष्म्यायुष्करमतुलं पिशाचभूता-पस्मारादिकमचिरेण नाशयेश । श्चुद्रादीनपि विविधांस्तथोपसर्गा-नेतस्मात्र परतरा समस्ति रक्षा ॥ ४४ ॥

जुहुयाद्गुग्गुलुगुलिका-सहस्रकं साष्टकं च मन्त्रितमः। त्रिदिनं चतुर्दिनं वा सर्वोपद्रवनिवारणं भवति॥ ४५॥

खरमश्जर्याः समिधा-मयुतं वा मन्त्रवित्तमो जुहुयात् ।

^{1.} ०त्रिधामा.

ज्वरभूतामयविस्मृ-

त्यपस्मृतीः शमयितुं नियतचित्तः ॥ ४६ ॥

आज्याक्तेर्जुहुयाच्छ्रियं सरसिजैर्दूर्वाभिरप्यायुषे
मेघाये द्विजभूरुहैश्च कुमुदैः श्वेतैस्तथा वाससे।
शुद्धाज्येः पशवेऽप्युदुम्बरभवेः पुत्राय चाश्वत्थजैरेकाब्दं विधिवत्सहस्रसमितैरष्टोत्तरं मुक्तये।। ४७॥

चक्रस्य नाभिसंस्थं

कित्वात्मानं मनुं जपेन्मन्त्री।
स्वयमेकोऽपि न युद्धे

मर्त्यो बहुभि: पराजितो भवति॥ ४८॥

मन्त्री सुनियतिचत्तश्रकस्यं भ्रामयेद्धिया प्रस्तम् ।
आविदय सकलमुक्त्वा
मुश्चिति दग्धोऽग्निना शुनाभिभुवा ॥ ४९॥

दीप्तं करालदहनप्रतिमं च चक्रं यस्य सारेच्छिरीस कस्यचिद्प्रियसा ।

^{1.} स्मृत्वात्मानम्.

सप्ताहतोऽस्य दहनप्रतिमो ज्वरः स्या-श्रिशहिनैश्च स परेतपुरं प्रयाति ॥ ५० ॥

कळावृतं चाहिपदाभिवेष्टितं समक्षरं यच्छिरासि स्मरेत्सदा । दशाहतोऽसौ प्रति चाट्यते रिपु-र्मृतिं तथा मण्डलतः प्रथाति ॥ ५१ ॥

सान्तं वायसवर्णं शत्रो: शिरसि स्मरेश सप्ताहम् । उज्जाटयति क्षिप्रं ¹मारयतोवाधिवोऽस्य नैशित्यात् ॥ ५२ ॥

स्रवत्सुधावर्षिणिमन्दुसप्रभं सर्मुज्ज्वलं यच्छिरसि प्रचिन्तयेत् । क्षणात्समाप्यायितसर्वेविष्रहो भवेत्स मर्त्यः सुचिरं च जीवति ॥ ५३ ॥

मध्ये तारं तद्तु च मनुं वर्णशः कोणषट्के बाह्ये चाङ्गं लिखतु करके रूप्यके वापि ताम्रे।

^{1.} मारयतेवाधियो.

पाषाणे वा विधिवद्थ जप्याथ संस्थापितं त-स्रकं चोरप्रहरिपुभयध्वंसि रक्षाकरं च ॥ ५४ ॥

स्थाने हृषीकेशविद्धितं च
स्पष्टाश्चरं चाप्यभिजप्तमेतत्।
रक्षां प्रहादेः सततं विधत्ते
यन्त्रं सुक्लमं च मनुत्रयेण ॥ ५५ ॥

अष्टाश्वरान्तरितपादचतुष्ककोष्ठं कोष्ठत्रयालिखितसाध्यसुदर्शनं च । रेखाभिरप्युभयतः श्रुतिशः प्रबद्धं तत्सप्तकोष्ठभिति यन्त्रमिदं प्रशस्तम् ॥ ५६ ॥

भूजें वा श्रोमपट्टे तनुमसृणतरे कर्पठे वास्य यन्त्रं मन्त्री सम्यग्छिखित्वा पुनरिप गुिळकिकृत्य छाश्चाभिवीतम् । कृत्वा भस्मादिहोमप्रविहितघृतसंपातपातात्तशक्तिं जप्तं सम्यङ्निद्ध्यात्प्रतिशमग्रुपयान्त्येव सर्वे विकाराः ॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे एकविशः पटलः॥

द्वाविंशः पटलः ॥

अथोच्यते श्रीकरनामधेय-मष्टाक्षरं छोकहिताय तावत् । येन प्रजप्तेन समर्चितेन हुतेन सिद्धिं समुपैति मन्त्री ॥ १ ॥

सर्गोदर्कः क्षतो विंशतियुगमयुतं शान्तगं चन्द्रविम्बं श्रीबाहुः शुक्रमेदोहरिशयनहकारा मनुः श्रीकराख्यः । ऋष्याद्या वामपङ्कीरिहरिष पुनरङ्गानि यान्तैर्हुमन्तै- भीषत्रासप्रमर्दप्रसिहतगिदतथ्वंसरक्षैद्धिकक्तैः ॥ २ ॥

मूर्घाक्षिकण्ठहृदयोद्रसोकजातुपादद्वयेषु लिपिशो न्यसतु स्वदेहे।
विप्रादिकान्मुखकरोक्षपदेषु वर्णाश्वकादिकानिप करेषु ततस्तदस्त्रान्॥ ३॥

दुग्धाब्धिद्वीपवर्षप्रविल्लसितसुरोद्यानकल्पद्रुमाधो भद्राम्भोजन्मपीठोपरिगतविनतानन्दनस्कन्धसंस्थः । दोर्भिविश्रद्रथाङ्गं सदरमथ गदापङ्क्रजे स्वर्णवर्णो भास्तन्मोलिविचित्राभरणपरिगतः स्थाच्छ्रिये वो मुकुन्दः॥

आराध्य चैवं विधिना च विष्णुं
मन्त्री पुनहोंमविधिं करोतु ।

1श्रीदुग्धवृक्षोत्थसिमद्भिरब्जै:
साज्येन दौग्धेन च सर्पिषा च ॥ ६ ॥

पृथगष्टशतं क्रमेण हुत्वा कनकाद्यैरिप तिर्पिते गुरौ च । भ्रमिषिच्य तथाभिपूज्य विप्रा-नमनुमेनं प्रजपेद्थाष्टलक्षम् ॥ ७ ॥

^{1.} श्रीवृक्षदुग्धोत्थ०

द्रव्येस्तै: प्रतिजुहुयाद्दशांशमानैराचार्य पुनरिप पूजयेज्जपान्ते ।
संप्राप्रोत्यपरिमितां श्रियं च कीर्ति
कान्ति वा चिरमनुरुच्यते च छोकै: ॥ ८ ॥

दूर्वी घृतप्रसिक्तां
जुहुयादयुतं नरस्तु हुतिशिष्टैः ।
आज्यैश्चरुपुष्टज्याद्याद्भुरवे च दक्षिणां शक्या ॥ ९ ॥

परिपूजयेश विप्रांस्तेषु दिनेषु स्वशक्तितो भक्त्या ।
अपमृत्युरोगपापान्विजित्य स तु दीर्घमायुराप्रोति ॥ १० ॥

अनुदिनमादित्यमुखः प्रजपेदूर्ध्वीकृतस्वबाहुयुगः । तस्य गृहेऽत्रसमृद्धि-श्चिराय संजायते सुपुष्टतरा ॥ ११ ॥ एवं प्रोक्तैः प्रतिजपहुताचीदिभिर्मश्रमेनं

भक्त्या यो वा भजति मनुजो नित्यशः सोऽचिरेण।

इष्टै: पुत्रैधरणिधनधान्यादिभिर्हृष्टचेताः

स्याद्प्यन्ते परमपरिशुद्धं परं धाम विष्णोः ॥ १२ ॥

अथ कथयामि विधानं
महावराहाभिधानमन्त्रस्य ।
साङ्गं सजपं सहुताराधनमपि मन्त्रिणामभीष्टाप्त्ये ॥ १३ ॥

वाक्यं प्रोक्तवा हृदाख्यं तद्तु भगवतेयुग्वराहं च रूपा-येत्युक्तवा व्याहृतीनामुपरि च पतये भूपतित्वं च मेऽन्ते । देहीत्याभाष्य दान्तः सुमतिरथ पुनर्दापयस्वेति हान्तं श्रोक्तवा तारादिकं शोद्धरतु मनुवरं तत्र यिख्नेशदर्णम् ॥

ऋषिस्तु भार्गवः प्रोक्तोऽथानुष्टुग्छन्द ईरितम् । वराहो देवता चास्य कथ्यन्तेऽङ्गान्यतः परम् ॥ १५ ॥

भस्यैकश्वक्नो हृदयं शिरश्च व्योमोल्कतेजोऽधिपतिः शिखा च । *P m. 3 स्याद्विश्वरूपं कवचं महाद्यो दंष्ट्रोस्नमुक्तं स्वयमेव चाङ्गम् ॥ १६ ॥

सप्तभिश्च पुनः षड्भिः सप्तभिश्चाय पश्वभिः। अष्टभिर्मूलमन्त्राणैविदध्यादङ्गकल्पनाम् ॥ १७॥

जान्वोरापादमुद्यत्कनकिमव हिमप्रख्यमाजानु नाभेः
कण्ठादानाभि विह्वप्रभमथ शिरसञ्चार्गलं नीलवर्णम् ।
मौछेन्योमाभमाकं करलसद्रिशङ्कासिखेटं गदा शक्यास्येष्टाभीतियुक्तं प्रणमत वसुधोहासिदंष्ट्रं वराहम् ॥

सजलाम्बुवाहिनभमुद्धतदो:परिघं घराघरसमानतनुम् ।
सितदंष्ट्रिकाघृतभुवं त्वथ वा
प्रविचिन्तयेत्सपदि कोलमुखम् ॥ १९॥

हेमप्रख्यं पार्थिवे मण्डले वा नीहाराभं नीरजेऽग्नेस्तदाभम् । वायो: कुष्णं द्युप्रभं वा दिविस्थं कोडं व्याप्तं सत्यसंस्थं यजेद्वा ॥ २० ॥ अष्टपत्रमथ पद्ममुहसः-त्कर्णिकं विधिवदारचय्य च । मण्डले रविसहस्रसंनिभं सूकरं यजतु तत्र सिद्धये ॥ २१ ॥

प्राग्दक्षिणप्रत्यगुद्गिद्शासु चत्वारि चाङ्गानि यजेत्क्रमेण । अस्त्रं विदिक्ष्यूर्ध्वमधश्च चक्रा-द्यस्त्राणि पूज्यानि वराहमूर्ते: ॥ २२ ॥

अरिशङ्खकुपाणखेटसंज्ञा-सगदाशक्तिवराभयाह्वयांश्च ।
अभिपूच्य दिशाधिपान्यथावद्वरगन्धाक्षतपुष्पधूपदीपै: ॥ २३ ॥

दंष्ट्रायां वसुधां सञ्चेलनगरारण्यापगां हुं कृतौ वागीशीं श्वसितेऽनिलं रिवश्चिश्च वागीशीं श्वसितेऽनिलं रिवश्चिश्च वागीशीं श्वसितेऽनिलं रिवश्चिश्च वागीशीं हिशों पादयोः पद्मोत्थों हृदये हिरः पृथगमी पूज्या मुखे शंकरः ॥

एवं काले कोलमभ्यर्चियत्वा जप्यो मन्त्रोऽसौ पुनर्लक्षसंख्यम् । होमं कृत्वा तह्शांशैश्च पद्मै-स्त्रिस्वाद्वक्तै: प्राप्नुयाद्भसमृद्धिम् ॥ २५ ॥

ध्यानादिष धनसिद्धि-र्मन्त्रजपाद्याधरो भवेत्सधरः । जपपूजाहुतविधिभि-र्मङ्खु नरो धनधरेन्दिरावान्स्यात् ॥ २६ ॥

ध्यात: सन्भूगृहेऽस्रो भुवमतुलतरां वारुणे शान्तिमुचै-राम्नेये वश्यकी न्योदिकमिललपुरस्थोऽयमुचाटनादीन् । रक्षां व्योम्नोऽरिभूतप्रहविषदुरितेभ्योऽनिलाग्न्योश्च पीडां युद्धे वद्गीरयोर्वे जयमपि नितरां संनिधत्ते वराह: ॥

हरिस्थेऽर्केऽष्टम्यामथ सितरुचौ कोलवपुषा सितां गव्यै: सर्वेर्युतमयुतजप्तामि शिलाम् । उद्ग्वक्त्रो मन्त्री मनुजपरत: स्थापयतु ता-मयत्नं क्षेत्रेषु दृतमरिनिरोधं शमयति ॥ २८ ॥ भौमे वारेऽथ भान्द्यमनु जपवान्संगृहीत्वा मृद्ंगं कोलात्मा वैरिरुद्धादिप च कुतलतस्तं च कृत्वा गुणांशम्। एकं जातौ विलिप्यात्पुनरपरतरं पाकपाके तथान्यं तोये तिस्मन्सदुग्ये प्रतिपचतु हिव: संस्कृते हन्यवाहे ॥

> आराध्य चाष्टोर्ध्वशतप्रमाणं साज्येन मन्त्री हविषाथ तेन । सप्तारवारं जुहुयाद्यथाव-रक्षेत्रोत्थितापत्प्रश्चमं प्रयाति ॥ ३०॥

> भृगुवारे च मुखेऽहः संगृह्य मृदं हिविः समापाद्य । जुहुयादीरितविधिना विस्तिपि दद्यान्महाविरोधेषु ॥ ३१॥

हुतिक्रयैवं दिवसैश्च सप्तभि-विनाशयेद्भूमिविवादसंकटम् । परेतवेतालिपशाचडाकिनी-समुत्थितां वा विकृतिं विधिस्त्वयम् ॥ ३२ ॥ विलोड्य तामेव मृदं च दुग्धे
हुनेद्धृते वाष्ट्रयुतं सहस्रकम् ।
द्विमण्डलादेव मही महाध्यी
स्यानमन्त्रिणोऽस्यैव तु नि:सपन्ना ॥ ३३ ॥

नृपतरुसिमधामयुतं

मन्त्रेणानेन यो हुनेन्मन्त्री ।

गृह्यात्रास्य न सीदे
रक्षेत्रादिकमपि च वर्धते क्रमशः ॥ ३४ ॥

अष्टोर्ध्वशतं मन्त्री दिनशो यो वा जुहोति शास्त्रीभिः। स तु वत्सरेण मन्त्री विराजते त्रीहिपुश्वपूर्णगृहः॥ ३५॥

मन्त्रेणानेन सर्पिजेुहुत दशशतं मण्डलात्स्वर्णसिद्धिः स्वाद्वक्तेनाश्वलिन्या अपि कुसुमसहस्रेण वा वाससां च । छाजानां कन्यकाया अपि च मधुमतां होमतो वाञ्छितायाः सिद्धी रक्तोत्पलानामपि मधुरयुजां स्वाद्धुताच्छ्रीः समग्रा ॥ द्वाविशः पटलः ।

दण्ड्यर्घीशो व्योमाः
सनस्तु वाराहमुच्यते बीजम् ।
अमुना तु साधितेन
प्राप्स्यन्ति नराः समृद्धिमतुलतराम् ॥ ३७ ॥

¹तारेऽमुमि छिखित्वा तद्वाद्येऽनलपुरं समापुटितम् । तद्वाद्ये च चतुर्दल-मन्जं स्यातद्विहस्तथाष्टदलम् ॥ ३८॥

बाह्ये षोडशपत्रं
मण्डलमाखण्डलीयमपि बाह्ये ।
मध्ये सूकरबीजे
साध्यक्षेत्राख्यमन्त्रमश्रिषु च ॥ ३९ ॥

रन्ध्रेष्वज्ञमन्तिष दलम्लेऽष्टार्णकेसराणि लिखेत् । अष्टावष्टौ दलमनु सुकरमन्त्रस्य चाक्षरान्क्रमशः ॥ ४० ॥

^{1.} तार इमं विलिखित्वा

अन्त्येऽविशष्टमक्षर-मथाष्ट्रपत्रे स्वराख्यिक जल्के । वर्णीश्चतुश्चतुरपि तथाष्ट्रमे पश्च चालिखेत्पत्रे ॥ ४१ ॥

व्यक्षनिकक्षत्केऽन्त्ये द्वौ द्वौ त्रयमन्त्यके दले विलिखेत्। तारमहीकोलार्णैः प्रवेष्टयेत्साध्यवर्णपरिपुटितैः ॥ ४२ ॥

तद्वाह्ये मनुवर्णें-विद्भिताभिश्च साध्यपदिलिपिभिः । क्ष्माविम्बचतुष्कोणे गर्भगसाध्याक्षरं ¹चतुर्वीजम् ॥ ४३ ॥

अष्टसु शूलेषु तथा वाराहं ²वासुसेनसंवृत्तम् । लाक्षाकुङ्कुमचन्दन-लघुकर्पूरै: सरोचनैर्विलिखेत् ॥

^{1.} च भूबीजम् 2. बासुधेनसंपृक्तम्

द्वाविंशः पटलः ।

गोशकृद्म्भोयुक्तै-रुखिनया हैमया दिने प्रवरे ॥ ४४ ॥

सौवर्णे राज्यसिद्धिं रजतकफलके प्रामसिद्धिं च ताम्ने साहस्रखणेसिद्धिं भुजदललिखितं चाशु संसारयात्राम् । श्लीमे लाभं धरायाः पिचुतरूफलके कार्यसिद्धिं निजेष्टां यन्त्रं संजप्तक्त्रपं घृतहुतकृतसंपातपातं करोति ॥ ४५॥

> मन्त्री समास्थाय वराहरूपं साध्यप्रदेशे निखनेश यन्त्रम् । स्थिराख्यराशावभिवाद्य कोल-मङ्गानि दिश्च क्षिपतां यथावत् ॥ ४६ ॥

यन्त्रमिदं रक्षायै

रोगम्रहवैकृतेषु जन्तृनाम् ।

संजप्य शिरसि बन्ध्या
त्स तु नीरोगस्त्वयक्षतो भवति ॥ ४७ ॥

इस्रेवं प्रणिगदितो वराहमन्त्रो यस्त्वेनं प्रभजति निस्रशो जपाद्यै: । स शांप्रोत्यखिलमहीसमृद्धिमस्मि-न्देहान्ते व्रजति हरेः परं पदं तत् ॥ ४८ ॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्जसारे द्वाविद्याः पटलः ॥

त्रयोविंशः पटलः ॥

अथ प्रवक्ष्यामि नृसिंहमनत्र-स्यानुष्टुभः संप्रहतो विधानम् । साङ्गं सजापं सहुतक्रमं च सार्चोविधानं निजवाञ्छिताप्त्ये ॥ १ ॥

षत्रं वीरयुतं महान्तिकमथो विष्णुं ज्वलन्तान्वितं संप्रोक्तवाथ च सर्वतोमुखनृसिंहार्णे तथा भीषणम् । भद्रं मृत्युयुतं च मृत्युमिष च प्रोक्तवा नमाम्या युतं भूयोऽहंपदमुद्धरेन्मनुमिमं मन्त्री समस्तार्थकम् ॥ २ ॥

> ब्रह्मा प्रजापतिर्वा श्रोक्त ऋषिनीरदश्च विद्वद्भिः । छन्दोऽनुष्टुबुदाहृत-मथ विष्णुर्देवता नृसिंहाख्यः ॥ ३ ॥

वर्णेश्चतुर्भिरुदितं हृद्यं शिरश्च तावद्भिरष्टभिरथास्य शिखा प्रदिष्टा । षड्भिरुच वर्भे नयनं च चतुर्भिरस्तं प्रोक्तं क्रमेण मनुनाक्षरशः षडक्कम् ॥ ४ ॥

सिशरोललाटहम्युग
मुखकरपदसंधिकेषु सामेषु ।

उदरहृदोर्गलपार्थे
प्वपरे ककुदि कमान्न्यसेद्वर्णान् ॥ ५ ॥

प्रतिपत्तिरस्य चोक्ता
प्रसन्नता क्रूरता विशेषेण ।
द्विविधा प्रसन्नया स्यास्साधनपूजान्यया प्रयोगविधिः ॥ ६ ॥

जान्वोरासक्तिक्षणस्वनस्वरुचिलसद्वाहुसंस्पृष्टकेश-श्वकं शङ्कं च दोभ्यी द्धद्नलसम्बयोतिषा भम्रदेखः। स्वालामालापरीतं रिवशिशिद्दनत्रीक्षणं दीप्तजिह्नं दंष्ट्रोमं धूतकेशं वदनमि वहन्पातु वो नारसिंहः॥ ७॥ त्रयोविंशः पटलः ।

उद्यद्भास्वत्सहस्रप्रभमश्चितिभत्रीक्षणैर्विक्षरन्तं विद्यास्वत्सहस्रप्रभमश्चितिवत्सदाभीषणं भूषणैश्च । दिव्यैरादीप्तदेहं निशितनखळसद्भाहुदण्डैरनेकै: संभिन्नं भिन्नदैत्येश्वरतनुमतनुं नारसिंहं नमामि ॥ ८॥

> नरसिंहममुं धियैव पूर्वं प्रणिपत्यार्घ्यकपाद्यसाचमादौः। प्रयजेत्सहगन्धपुष्पधूपा-दिभिरेवं प्रवरैश्च नृत्तगीतैः॥ ९॥

सुविशदमितरथ बहिरिप सम्यक्संपूज्य वैष्णवं पीठम् । तत्रावाद्य च नरहरि-सुपचारै: सम्यगर्चयेत्प्रवरै: ॥ १० ॥

भक्कैः प्रथमावृतिरिप पश्चीन्द्रानन्तरार्वकमलभवैः । सश्रीद्वीघृतिपुष्टिभि-रपरोक्ता लोकपालकैरन्या ॥ ११ ॥ प्राक्त्रत्यग्यमश्रशिनां दिगाश्रया मूर्तयोऽनलादिषु च । स्यु: शक्तय इत्येवं भक्त्या परया युतोऽर्चयेदेवम् ॥ १२ ॥

द्वात्रिंशके सहस्रै-रिधकृतिरयुतैभेवेत्पुरइचरणम् । तावद्भिस्तावद्भि-रुक्षै: सिद्धिः समीरितास्य मनोः ॥ १३ ॥

विक्रतिद्विगुणसहस्त्रे-जुहुयादाज्यान्वितेश्च दुग्धान्नैः । जपसंपूर्ती मन्त्री दिनशः संपूजयेच नरसिंहम् ॥ १४ ॥

विधाय तद्वीजविशिष्टकर्णिकं चतुश्चतुर्वेणेलसद्दलाष्टकम् । सुलक्षितं मण्डलमन्यलक्षणै-र्निधाय तस्मिन्कलशं प्रपूर्य च ॥ १५ ॥ यथोक्तमार्गेण समर्च्य साष्ट्रकं सहस्रसंख्यं प्रजपेन्मनुं ततः। त्रिरुच्चरन्मन्त्रमथाभिषेचये-द्यमेष मृत्योर्विनिवर्तते मुखात्॥ १६॥

वर्णान्तानलभुवनाः

¹र्घेन्दुभिरुक्तं नृसिंहबीजमिदम् ।
तन्नास्ति सम्यगमुना

मन्त्रविदा साधितेन यदसाध्यम् ॥ १७ ॥

विभवानुरूपतोऽस्मै दातव्या दक्षिणा च निजगुरवे । प्राणप्रदानकर्त्रे न तु कार्य वित्तशाष्ट्यममल्रिया ॥ १८ ॥

संप्रीणियत्वा गुरुमात्मशक्त्या संभोजयेद्विप्रवरान्यथावत् । स त्वैहिकीं सिद्धिमवाप्य शुद्धं परं परत्रापि पदं समेति ॥ १९॥

^{1.} बिन्दुभिहक्तं

दुर्वात्रिकेरष्टसहस्रसंख्यै-

राराध्य मन्त्री जुहुयादथाप्सु । ज्ञान्ति प्रयान्त्येव तदोपसर्गा आपो हि ज्ञान्ता इति च श्रुति: स्यात् ॥ २०॥

चत्पाते महित सित ह्युपद्रवाणां होमोऽयं भवति च शान्तिदो नराणाम् । यद्वान्यत्रिजमनसेप्सितं च कामं तज्ञाप्रोट्यखिलनृणां प्रियश्च भूयात् ॥ २१ ॥

दुःस्वप्नेष्विप दृष्टेष्वविशिष्टा जामता निशा नेया।
जपमानम-त्रशक्या
सुस्वप्नो भवति तत्क्षणादेव ॥ २२ ॥

चरन्वने दुष्टमृगाहिचोर-व्याळाकुळे मन्त्रममुं जपेद्यः । असाधितं साधितमेव तस्य न विद्यते भीर्बहुरूपजाता ॥ २३ ॥ जप्तेनाष्ट्रसहस्रं

कलशेनाप्यहिविषार्तमभिषिञ्चेत् ।

अतिविषमेण विषेणा-

प्यसौ विमुक्त: सुखी भवति ॥ २४ ॥

¹मृषिकऌ्तावृश्चिक-

बहुपादाद्युत्थितं विषं शमयेत्।

अष्टोत्तरशतजापा-

न्मनुरयमभिमन्त्रितं च भस्माद्यम् ॥ २५ ॥

²सशिरोक्षिकण्ठदद्गळ-

कुक्षिरुजाज्वरविसर्पविमहिकाः।

मन्त्रीषधाभिचारक-

कुतान्विकारानयं मनुः शमयेत् ॥ २६ ॥

नरहरिवपुषात्मना गृहीतं

हरिणशिशुं निजवैरिणं विचिन्त्य।

क्षिपतु गगनतः क्षितौ सुदूरं

यमनुदिनं प्रतिचाट्यते समासात् ॥ २७ ॥

^{1.} मूर्तिक॰ 2. ०कर्णदद्गल

^{*}P. 11. 4

यां च दिशं प्रति मनुना श्विमोऽसौ तां दिशं प्रयाद्यचिरात् । पुत्रकलत्रंधनादीं- स्यक्त्वा त्वपुनर्निवृत्तये सहसा ॥ २८ ॥

नरहरिवपुषात्मना निजारिं नखरखरामसमम्बाभित्रदेहम् । क्षणमिव निहतं विचिन्त्य खाद-न्निव जपतो मनुमेष नाशमेति ॥ २९॥

पूर्वतरे मृत्युपदे
विधाय निजसाध्यनाम मन्त्रितम: ।
क्रूरेण चक्षुषा तं
दहन्निवालोक्य जपतु सप्तदिनम् ॥ ३० ॥

दिनशोऽष्टोर्ध्वसहस्रं म्रियते रिपुरस्य नात्र संदेहः । मारणकर्म न शस्तं क्रियते यद्ययुतमथ जपेच्छान्स्ये ॥ ३१ ॥ वदयाकृष्टिद्वेषणः

मोहोचाटादिकानि यदि वाब्छेत्। तद्रहेया प्रतिपत्त्या तत्तत्कर्भ प्रसाधयेन्मन्त्री ॥ ३२ ॥

दिनमतु दिननाथं पूजियत्वा दिनादौ

नरहिरमिपि सम्यक्प्रोक्तमार्गेण मन्त्री ।

तद्तु तद्नुमत्या भस्मना मन्त्रितेन

प्रतिरचयतु राज्ञे वाष्यभीष्टाय रक्षाम् ॥ ३३ ॥

न्यासोक्तेषु स्थाने-ब्विप न्यसेद्भरमना समन्त्राणम् । अखिळोपद्रवशान्त्यै संपत्त्यै वाञ्छितार्थसंसिद्धयै ॥ ३४ ॥

अथ परराष्ट्रजयेच्छो राज्ञः कुर्योत्प्रयोगविधिमेवम् । नरहरिमपि विधिना तं हिरण्यकशिपुद्धिषं समभ्यच्यं ॥ ३५ ॥ तस्य पुरस्ताद्विधिव-

न्निधाय विह्नं विभीततरुकाष्ट्रैः।

उज्ज्वलिते च ज्वलने

समूलतूलैः शरेष्मदशशतकैः ॥

खादनिवोचरन्मनु-

मरींश्च भिन्दन्निव क्षिपेत्सिमधः ॥ ३६ ॥

हुत्वा परराष्ट्रेभ्य:

पृतनां संनाह्य च पुरस्तस्याः।

निन्नन्तं रिपुसेनां

स्मरत्रृसिंहं पुरेव दितितनयात् ॥ ३७ ॥

यावज्जितारिरेष्यति

नृपतिस्तावजापेत्स्मरन्नेवम् ।

सेन्द्रसुरासुररक्षो-

यक्षानिप जयति का कथा मनुजे ॥ ३८॥

श्रीकामः श्रीप्रस्नैर्देशकमथ शतानां हुनेद्विल्वकाष्ठै-स्तत्पत्नैर्वा प्रस्नैः सुमतिरथ समिद्धिः फलैर्वा तदीयैः। पुत्रेप्सु: पुत्रजीवेन्धनिचतदहने तत्फलैर्वा सहस्रं
दूर्वाभिस्त्वायुषेऽब्दादभिमतमखिलं प्राप्नुयानमञ्जापा ॥

ब्राह्मी वचा वाष्ट्रशताभिजप्तां प्रातः समद्यात्रृहिरं विचिन्त्य । संप्राप्य मेधां स तु वेदशास्त्र-निष्णातधीः स्थादिप वासरेण ॥ ४० ॥

वक्तैः किमत्र बहुभिर्मनुनामुनैव संप्रार्थितं सकलमेव लभेद्विधिज्ञः । तस्मादमुं भजत तत्प्रतिपन्नचित्ताः संसारसागरसमुत्तरणार्थिनो ये ॥ ४१ ॥

पाशाङ्कशान्तरितशक्तिनृसिंहवीजै । र्वमास्त्रयुद्धानुरयं कथितः षडणः । ऋष्यादिकाः स्वभवपङ्किकनारसिंहा वर्णेश्च मन्त्रनिहितैः कथितं षडङ्गम् ॥ ४२ ॥

भन्यान्निर्व्याजरौद्राकृतिरभिविवृतास्योहसत्तीक्ष्णदंष्ट्र-श्चर्क शङ्कं च पाशाङ्कशकुलिशगदादारणाख्यान्दघान: ।

^{1.} ०वीजौ

रक्ताकारश्च नाभेरध उपरि सितो दिन्यभूषाविशेषो देवोऽकीमीन्दुनेत्रो निखिलसुखकरो नारसिंहश्चिरं व: ॥

इ.हेखान्तःस्थसाध्यं दहनपुरयुगाश्रिस्थमन्त्रार्णमन्तः-सिंहानुष्टुष्चतुर्वर्णकलसितदलाढ्यं कलाकेसरं च । वृत्तोद्यद्यञ्जनावेष्टितमवनिपुराश्रस्थचिन्तोपलं त-द्यन्त्रं रक्षःपिशाचामयविषयरिपुध्वंसनं¹ नारसिंहम् ॥

इति विरचितयन्त्रप्रोज्ज्वले मण्डले प्रा-क्समभिहितकषायाम्भोभिरापूर्ये कुम्भम् । प्रतियजतु तद्क्नैरस्नभेदैस्तदीयै-

स्तद्नु मखशताचै: साधुवज्रादिकैश्च ॥ ४५ ॥

रथचरणशङ्खपाशा-

ङ्कराकुलिशगदाह्वयानि चास्त्राणि । दारुणसुद्राकरयोः

र्थयोस्तदीयौ कृपाणखेटाख्यौ ॥ ४६ ॥

इति कृतदीक्षः प्रजपे-दक्षरलक्षप्रमाणकं मन्त्रम् ।

^{1.} ०विषरिपु०

त्रयोविंशः पटलः ।

· जुहुयाच षट्सहस्रं जपावसाने घृतेन शुद्धेन ॥ ४७ ॥

खरमञ्जरीसमुत्थं जुहुयाद्थं मञ्जरीसहस्रतयम् । प्रस्नातपञ्चगव्यं सप्तदिनं भूतशान्तये मन्त्री ॥ ४८ ॥

छित्रहां समिधां त्रिसहस्रं

यश्च जुहोति चतुर्दिनमात्रम् ।

दुग्धयुजं निचरान्मनुजानां
होमविधिरुर्वरशान्तिकरः स्थात् ॥ ४९ ॥

अस्य यन्त्रमभिलिख्य भूर्जके साधु चाथ तृणराजपत्नके। सन्त्रजप्तमिप शीर्षबन्धना-ज्जूर्तिविभ्रमशिरोक्जापहम्॥ ५०॥

रक्तोत्पछै: प्रतिदिनं मधुरत्रयाकै-यों वा जुहोति नियमेन सहस्रसंख्यै:। मासेन वाञ्छितमवाष्स्यति मन्त्रजापी स्याद्वत्सरेण धनधान्यसमृद्धगेहः ॥ ५१ ॥

आरकैस्तरणिसहस्रकं प्रफुहै-रम्भोजैक्षिमधुरसंयुतैर्जुहोति । लक्ष्मी: स्याद्थ महती महत्तथायु: संप्राप्त: सकलजगित्रयदच भूयात् ॥ ५२ ॥

लाजाभिस्त्रिमधुरसंयुताभिरहो मासार्धे प्रतिजुहुयान्मुखे सहस्रम् । कन्यार्थी प्रतिलभते वरोऽथ कन्यां कन्या वा भवति वरार्थिनी वराह्या ॥ ५३ ॥

तिलै: सराजीखरमश्जरीसिमद्विवर्धृतैश्च द्विसहस्रसंख्यकै: ।
प्रजुह्वतो नैव रुजा प्रहोद्भवा
न चाभिचारक्षतिरस्य जायते ॥ ५९ ॥

दशाधिकशतैः पयोष्टतयुतैश्च दूर्वात्रयै-र्हुनेद्दिनमुखेऽपि यो नरहरिं विचिन्छानले ।

^{1. •}जगद्धितश्च.

त्रयोविंशः पटलः ।

अवाप्य स तु दीर्घमायुरिक्षलैर्वियुक्तो गरै: सुखी भवति मानवो निजकलत्रपुत्रादिभिः॥

विस्तारै: किं प्रतिजपित यो मन्त्रमेनं यथोक्तं ढब्ध्वा कामान्समाभिलाषितानाशु मन्त्री स भूयः । द्रव्यैराढ्यो द्विजनृपवरै: पूजित: शान्तचेता: स्याद्प्यन्ते परमपरिशुद्धं परं धाम विष्णो: ॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्जसारे त्रयोविंदाः पटलः॥

चतुर्विशः पटलः॥

अथ संप्रति विष्णुपश्चरस्य प्रतिवक्ष्यामि समासतो विधानम् । जितवांस्त्रिपुरं हरोऽपि येन त्रिद्शानामधिपो वलासुरं च ॥ १ ॥

शक्तेद्वीदशगुणिते

यन्त्रे मन्त्राणि मण्डलान्यपि च ।

बीजानि यानि चोक्ता
न्थेभिः क्लमं तु पश्चरं विष्णोः ॥ २ ॥

विष्णुं छिखेन्मध्यगशक्तिविन्दौ कपोछयोः सिंहवराहबीजे। नद्विश्वरूपाह्वयमन्त्रवीतं प्रवेष्टयेत्षोडशमन्त्रवर्णैः॥ ३॥ तारं हृद्यं भगवत्पदं महाविष्णुवासुदेवौ डेन्तौ।
विश्वादिरूप शरणं
भव मे प्रभविष्णवे ¹नमस्यामन्तः ॥ ४॥

द्वाद्शाक्षरमन्त्रान्ते भवेतां कवचास्त्रकौ । ²स्वाहान्तषोडशाणीऽयं मन्त्रः सर्वार्थसाधकः ॥ ५ ॥

क्रमेण तद्वर्णविकारजाता-इचक्रादिका: पोडश मूर्तयः स्युः । याभिस्तु विष्णोरिह पश्चरस्य प्रवर्तते शक्तिरनेकरूपा ॥ ६ ॥

यन्त्रस्य बीजेषु चतुर्षु पूर्वे प्राग्दक्षिणप्रत्यगुदग्गतेषु । विद्वांस्तु चक्रं च गदां च शार्क्षे खक्कं च मन्त्रैः सहितं विल्लिख्यात् ॥ ७ ॥

शङ्खदलमुसलशूला-न्यग्न्यादाश्रिष्वथाष्ट्रबीजेषु ।

नमस्येमन्त्रः.
 खाद्दान्ते.

विलिखेदण्डं कुन्तं शक्तिं पाज्ञाङ्कुशं कुलिशशतमुखवद्गीन् ॥ ८ ॥

सप्रणवहृद्यभगव-

द्विष्णुस्वाख्यानमृर्तिधरयुक्ताः । स्रेनापतिसहिता निज-

मन्त्रान्ता मूर्तयोऽत्र लिखितव्याः ॥ ९ ॥

सहस्रारपदं पूर्व कौमोदिक ततो भवेत्। महाशाङ्गपदं पश्चान्महाखङ्गपदं पुनः ॥ १०॥

प्रोक्तानि वर्मास्त्रान्तानि निजमन्त्राणि वै क्रमात्। पूर्व महापाञ्चजन्यं महाहल्पमनन्तरम् ॥ ११ ॥

ततो महामुसलकं महाशूलं ततः परम् । स्वाहान्तानि च मन्त्राणि शङ्कादीनां ऋमाद्विदुः ॥१२॥

दण्डादीनामथाष्टानामन्ते युञ्ज्यात्रमः पदम् । पोत्रोद्धृतधरं विद्वान्वाराहे विष्णवभिष्ययोः ॥ १३॥

अन्तरा योजयेन्मन्त्री नारसिंहं पुनः सुधीः । नस्तं च दछितं चैव रिपुविप्रहमेव च ॥ १४ ॥ योजयित्वा नृसिंहात्प्राक् सिंहमन्त्रं समापयेत् । विष्णोरन्ते महापक्षिराजाय च गरुत्मते ॥ १५ ॥

हरिपूर्व वाहनाय प्राणात्मन इतीरयेत् । नमोऽन्तोऽसौ तु विद्वद्भिन्त्रो गारुत्मतो मतः ॥१६॥

स त्रिष्टुभा विह्नगृहेण पूर्व सानुष्टुभेन्दोर्निल्लयेन चापि। गायित्रमन्त्रोल्लसितेन भूयः प्रवेष्टयेदर्कनिकेतनेन॥१७॥

अनुलोमविलोमगैश्च वर्णै-राभिवीतं वसुधापुरद्वयेन । निलनं बहिरष्टयुग्मपत्नं प्रविद्ध्यादथ मूर्तिमन्त्रयुक्तम् ॥ १८ ॥

तद्वहिमेण्डलं सर्वलक्षणैरभिलक्षितम् । तस्मिन्नावाद्य विधिवद्विश्वरूपहरिं यजेत् ॥ १९॥

अग्नीषोमात्मकमरिगदाशार्ङ्गखङ्गैः सशङ्कै-रुद्यद्वाहुं इलमुसलश्लेः सकुन्तैः सदण्डैः । शक्या पाशाङ्कशकुलिशटङ्काग्निभिश्चार्कविद्ध-द्योतद्वक्त्राङ्किकसरसिजं तप्तकार्तस्वराभम् ॥

विष्णुं भास्वित्करीटं ¹माणिमकुटकटीसूत्रकेयूरहार-ग्रैवेयोर्म्यादिसुख्याभरणमणिगणोञ्जासिदिव्याङ्गरागम् । विश्वाकाशावकाशप्रविततमयुतादित्यनीकाशसुद्य-द्वाह्वप्रव्ययनानासुधनिकरकरं विश्वरूपं नमामि ॥

अभ्यर्च्य पूर्ववत्पीठं नवशक्तिसमन्वितम् । अर्चयेत्त्रमशो विद्वान्मूर्तिशक्तिचतुष्टयम् ॥ २२ ॥

चक्रं च चक्राङ्किकिरीटमौछिं सचक्रशङ्कं सगदं सशार्क्षम् । रक्ताम्बरं रक्ततनुं कराछ-दंष्ट्राननं प्राग्दछकेऽर्चयीत ॥ २३ ॥

पूज्या गदा गदाङ्कितः
मौलिः सगदा सचक्रशङ्खधनुः ।
पीताम्बरानुलेपा
पीता कुद्धा च याम्यसंस्थद्ले ॥ २४ ॥

^{1.} मणिकटक०

चतुर्विशः पटलः।

इयामं शार्ङ्गाङ्कितकं शार्ङ्ग शार्ङ्गारिद्रगदाहस्तम्। रक्तांशुकानुलेपन-माल्यदिं वारुणे यजेत्पत्रे॥ २५॥

खड्गं सखड़िशिरसं खड़ारिगदाधनुष्करं धूम्रम् । विकृताम्बरानुछेप-स्रजं समभ्यर्चयेदुदक्पत्रे ॥ २६ ॥

शङ्खं सशङ्खिशिरसं शङ्खारिगदाधनुष्करं सुसितम् । सितवसनमाल्यभूषं यजेन्महानादमभिसंस्थदछे ॥ २७ ॥

शङ्कोक्तचिह्नभूषा-स्वास्त्रादिकधरचतुर्भुजानपरान् ।
हलमुसलशूलसंज्ञा-यजेन्निशाटादिकेषु पत्रेषु ॥ २८ ॥

दण्डादिकांस्तथाष्ट्री चिछद्रदछेष्वर्चयीत रक्ताभान् । स्वस्वायुधप्रधानां-श्रुतुर्भुजाञ्ज्ञतमुखानलान्तांश्च ॥ २९ ॥

दंष्ट्राप्रलग्नवसुधं सजलाम्बुनाह
¹चोरार्चिषं त्वभियजेदधरेऽष्टबाहुम् ।

चक्रासिबाणसगदाद्रचर्भशाक्किः

शक्त्याख्यकान्द्धतमादिमहावराहम् ॥ ३०॥

अर्कानलोज्ज्वलमुखं नयनैस्त्रिभिद्यच विह्नं क्षरन्तमवधूतसटाकलापम् । शुक्ताभभूषमरिशङ्क्षगदासिबाहुं भूयोऽभिराधयतु स्त्रे च महानृसिंहम् ॥ ३१॥

अप्रे समप्रवलमुप्रततुं स्वपक्ष-विश्लेपविश्लतविलक्षविपक्षपक्षम् । खण्डाप्रतुण्डममुमण्डजदण्डनाथ-माराधयेदथ च पश्जरगस्य विष्णो: ॥ ३२ ॥

^{1.} चोरत्विषं.

भूयोऽपि केशवेन्द्रा-दिकौ समभ्यचेयेच वज्रादीन् । गन्धादिभिरुपचारै: पञ्चभिरथ संयतात्मको मन्त्री ॥ ३३ ॥

निवेदिते होमविधिश्च कार्यो दक्षिाविधानाभिहितश्च वहाँ। ससर्पिषात्रेन तु वहिमूर्ति हुत्वा तु विष्णोर्मनुना तथैव॥ ३४॥

जुहुयाच वामदेवा-दिकशान्त्यादींदच रुद्रसंख्येन । दुग्धतरूत्थाः समिधः क्रमेण चक्रादिभिदचतुर्मन्त्रैः ॥ ३५ ॥

जुहुयादष्टोध्वंशतं संख्यादौद्वीदशभिरथ मनुभि:। तिलसिद्धार्थैर्जुहुया-द्विकारसंख्यं पृथकपृथद्धान्त्री।। ३६॥

^{1.} वासुदेवा.

^{*}Р. п. 5

त्रिष्टुबनुष्टुप्रत्पद
मन्त्रैर्मन्त्राणसंख्यकं हविषा ।
सञ्चतेन केशवादी
र्दिनकरसंख्यं तथेन्द्रवज्रादी: ॥
जुहुयात्पृथगिप वसुमित
मथ च महाव्याहृतीहुंनेन्मतिमान् ॥ ३७ ॥

भाराध्य च विसृज्याग्निमभिषिच्य सुसंयत: । विष्णोस्तु पञ्जरं कुर्यादृषिर्वह्मबृहस्पती ॥ ३८॥

छन्दस्त्वनुष्टुप् त्रिष्टुप् च मुनिभिः समुदाहते । विश्वरूपादिको विष्णुर्विष्णुपश्जरदेवता ॥ ३९ ॥

अष्टार्णचक्रमनुमध्यगतैश्च पादैर्व्यस्तैस्तथा सुमितरारचयेत्समस्तैः ।
गीतामनोः क्रमश एव च जातियुश्जि
पञ्चाङ्ककानि हरिपञ्जरकाल्पितानि ॥ ४० ॥

वेष्णु: प्राच्यादिकमथ जपेन्नारसिंहोऽम्बरान्तं त्रिस्त्रिर्मन्त्वान्पुनरपि तथा पश्चशस्त्वेकविंशत् । बुद्धिस्वास्थ्यप्रभृति च तथा पञ्चवारं त्रिगाधा भूयो जप्याद्विमलाशितधीश्चक्रमन्त्राभिधानम् ॥ ४१ ॥

नमो भगवते सर्वविष्णवे विश्वरूपिणे । वासुदेवाय चक्रादिसर्वायुधभृते नमः ॥ ४२ ॥

अर्केन्दुविह्निस्रयस्फुरितित्रमन्त्र
¹शक्तिप्रबन्धमहसः परमस्य विष्णोः ।

पादारिवन्दगस्तितामृतिसिक्तगात्रं

साध्यं समरेज्ञपविधाविष साधकेशः ॥ ४३ ॥

विष्णोः सांनिध्यलब्धोल्लसितबल्डचलद्धस्तदण्डोद्यतास्त्रै-श्रकाद्यैभीषणास्येक्षणचरणवचोहासहुंकारघोरैः । दिक्षप्ताक्षिप्तकृत्तस्फुटितविगलिताघूणितध्वस्तशान्ता ध्यायेद्वेतालभूतप्रहदुरितपिशाचारिनागारिरोगान् ॥

पूर्वे स्थाने हृषीकेशमन्त्रयुक्तं विधानवित् । विश्वरूपात्मकं जप्याद्वैष्णवं मूलमन्त्रकम् ॥ ४५ ॥

योजियत्वा जपेत्पश्चाचकादिषु यथाक्रमम् । चतुर्षु चतुरः पादान्गीतात्रिष्टुप्समुद्भवान् ॥ ४६ ॥

^{1.} शक्तिप्रवृद्ध ॰

पूर्णेषु षोडशेष्वेवमाद्यं पादे वराहके । द्वितीयात्रारसिंहे च द्वितीयं गारुडे पुनः ॥ ४७ ॥

चतुर्थं च क्रमं ते च योजियत्वा जिपेत्सुधीः । मन्त्रं सुदर्शनं चेत्थिमिष्टमष्टादशं मनुम् ॥ ४८ ॥

संयोज्य कुच्छ्रे महति जपेन्मन्त्री विधानवित् । आग्नेये वक्ष्यमाणेन विधानेन समाहितः ॥ ४९ ॥

सिकतोपलसर्वादीन्साधयेदथ तै: क्रियाः । वास्तौ पुरे वा प्रामे वा विद्ध्याद्विषयेऽपि वा ॥ ५० ॥

मध्ये च षोडशाशान्ते खनेदष्टादशावटान् । अष्टादशं तु शकस्य विदध्यात्पुरतोऽवटम् ॥ ५१ ॥

हस्तागाधांस्तथायामांश्चतुरश्रान्समन्ततः । अन्योन्यतश्चङ्कमार्थे शुद्धान्मार्गान्विधाय च ॥ ५२ ॥

गोमयेनोपिळिप्येत नारीयस्थाप्यवस्त्विप । शुब्कुपष्करपत्रेषु विदध्याद्विंशतिष्विप ॥ ५३ ॥

ततो मध्यमकुण्डस्य प्रविश्य पुरतो गुरुः । तदन्तरिष्ट्वा पीठं च तत्र यन्त्रमनुसारन् ॥ ५४ ॥ स्थापयेद्वैष्णवे स्थाने विश्वरूपिया सुधीः। ततः क्रमेण चक्रादीन्दिक् ण्डेषु चतुर्व्वपि।। ५५॥

पुनः राङ्कादिकांस्तद्वत्कुण्डेष्वश्राश्रितेष्वि । तथा दण्डादिकानष्टौ च्छिद्राशासु प्रकल्पयेत् ॥ ५६ ॥

मध्ये पुनरधश्चोर्ध्व कोलकेसरिणौ यजेत्। चक्रस्य प्राक्तने कुण्डे स्थापयेद्विनतासुतम् ॥ ५७ ॥

ततः समस्थलीकृत्य कमात्समुपलिप्य च । प्रत्यगानन आसीनो मध्यगस्थण्डिलस्थिते ॥ ५८ ॥

यज्ञे काञ्चनपत्रस्थे पूजयेत्पूर्ववत्प्रभुम् । वादित्रघोषबहुछं निवेद्यान्तं यथाक्रमम् ॥ ५९ ॥

हुनेश्व पूर्वसंदिष्टेर्द्रेट्यै: पूर्वोक्तमार्गत: । आशोपाशान्तराशासु बिंह दद्यात्रिशस्त्रिशः ॥ ६० ॥

कमाचकादिमूर्तीनां पश्चपूरान्धसा सुधी: । तत उद्घास्य देवेशं पूजां प्रतिसमाप्य च ॥ ६१ ॥

दत्वा सुवर्ण वासांसि गुरवे ब्राह्मणानिष । संतर्ष्य विभवै: सम्यग्भोजयेद्देवताधिया ॥ ६२ ॥ तक्कोपसर्गा नक्ष्यन्ति नरनारीमहीशृताम् । प्रहक्षुद्रपिक्षाचाद्या नेक्षन्ते तां दिशं भयात् ॥ ६३ ॥

भरमपातादिका ये च भया नरयन्ति ते चिरात्। सस्यद्धिर्गोसमृद्धिश्च प्रजावृद्धिश्च जायते ॥ ६४ ॥

धनधान्यसमृद्धिश्च वर्धते तत्कुलं क्रमात् । दारिद्यरोगनिर्मुक्तं सुखमाभृतसंष्ठवम् ॥ ६५ ॥

रक्षोभिरक्षितबलैरसुरैश्च दैलै: सर्वै: समुद्धृतमहास्त्रकरै: परीतम् । विष्णोस्तु पश्जरमिदं प्रभजन्तमञ्या-त्साक्षादपीन्द्रमपरत्र नरे कथा का ॥ ६६ ॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्जसारे चतुर्विद्याः पटलः ॥

पञ्चविंशः पटलः ॥

भथाभिधास्यामि मनुं समासात्प्रासादसंज्ञं जगतो हिताय ।
येन प्रजप्तेन तथाचितेन
हुतेन सिद्धि लभते यथेष्टम् ॥ १ ॥

प्रसादनत्वान्मनसो यथाव-त्रासादसंज्ञास्य मनोः प्रदिष्टा । अन्त्यात्तृतीयः प्रतिलोमतः स्या-दनुप्रहार्धेन्दुयुतश्च मन्त्रः ॥ २ ॥

ऋषिरस्य वामदेवः

पङ्किदछन्दोऽस्य देवतेशः स्यात् । तेनैवाक्कीवकला-दीर्घयुजाङ्गानि तस्य बीजेन ॥ ३ ॥ शूलाही टङ्कघण्टासिस् णिकुलिशपाशाग्न्यभीतीर्दधानं दोभिः शीतांशुलण्डप्रतिघटितजटाभारमौलिं त्रिणेत्रम् । नानाकल्पाभिरामापघनमभिमतार्थप्रदं सुप्रसत्रं पद्मस्थं पञ्चवक्तं स्फटिकमणिनिभं पार्वतीशं नमामि ॥

ईश्चानादीन्मन्त्रवित्पश्च मन्त्रानङ्गुष्ठादिष्वङ्गुलीषु क्रमेण ।
न्यस्येद्विभव्युंत्क्रमाद्व्योमगाभिईस्वाख्याभिस्ताभिरेवाङ्गलीभिः ॥ ५ ॥

ईशानस्तत्पुरुषो-ऽघोराख्यो वामदेवसंज्ञश्च । सद्योजाताह्वय इति मन्त्राणां देवता: ऋमात्पश्च ॥ ६ ॥

मूर्धाननहृद्धकपादेषु च नामभिः स्वबीजादैः।
ऊर्ध्वप्राग्दक्षोदक्पश्चिमगेष्वाननेषु विन्यस्येत्॥ ७ ॥

पञ्जविंश: पटल: ।

प्रतिपाद्य निजं शरीरमेवं प्रजपेदिन्द्रियलक्षकं शिवात्मा । जुहुयाच्च दशांशतस्तद्नते मधुराक्तैः करवीरजप्रसूतैः ॥ ८ ॥

अथ वा कुसुमैर्जपासमुत्थैः
कमलैर्वा विमलेन पायसेन ।
नृपवृक्षभवै: समिद्वरैर्वा
जुहुयात्साधकसत्तमः समृद्वयै ॥ ९ ॥

अष्ट्रपत्रगुणवृत्तराशिभि-वीथिकल्पतरुभिः समावृतम् । मण्डलं प्रतिविधाय श्रूलिनः पीठमत्न नवशक्तिभियंजेत् ॥ १० ॥

वामा ज्येष्ठा रौद्री
काल्या कलबलाद्यविकलिन्यौ ।
सबलप्रमिथिनिसर्वभूतदमन्यौ मनोन्मनीं च यजेत् ॥ ११ ॥

तारादिकं नितमिप श्रोक्त्वा भगवत्पदं चतुश्येन्तम् । सकलगुणात्मपदान्ते शक्तिं युक्ताय चेति संभाष्य ॥ १२ ॥

भूयोऽनन्तायेति च योगान्ते पीठमात्मने चेति । नमसा युक्तं ब्रूया-त्पीठाख्योऽयं मनुः समुद्दिष्टः ॥ १३ ॥

न्यासक्रमेण देहे

मन्त्री गन्धादिकमपि पृष्य ।

पूर्वीक्तदिश्च मूर्तीविदिश्च

सनिवृत्तिपूर्विकाश्च यजेत् ॥ १४ ॥

सद्यो वेदाक्षमालाभयवरदकरः कुन्दमन्दारगौरो वामः काइमीरवर्णोऽभयवरदपरश्चाक्षमालाविलासी । अक्षस्रग्वेदपाज्ञाङ्कश्चमरुकखट्वाङ्गश्च्लान्कपालं विश्राणो भीमदंष्ट्रोऽज्जनकचिरतनुर्भीतिदश्चाप्यघोरः ॥ पञ्जविंशः पटलः ।

विद्युद्वर्णोऽथ वेदाभयवरदकुठारान्द्धत्पृरुषाख्यः

श्रोकाः सर्वे त्रिणेत्रा विधृतमुखचतुष्काश्चतुर्वाहवश्च ।

मुकागौरोऽभयेष्टाधिककरकमलोऽघोरतः पञ्चवक्त्र-

स्त्वीशो ध्येयोऽम्बुजन्मोद्भवमुररिपुरुद्रेश्वराः स्युः शिवान्ताः॥

भूतानां शक्तित्वा-

द्वचाप्तित्वाज्जगति वा निवृत्त्याद्याः।

तेजोरूपाः करपद-

वर्णविहीना मनीषिभिः प्रोक्ताः ॥ १७ ॥

अनन्तसृक्ष्मी च शिवोत्तमश्च तथैकपूर्वावापि नेत्ररुद्रौ ।

्र त्रिमृर्तिश्रीकण्ठशिखण्डिनश्र

त्रागादिपत्रेषु समर्चनीयाः ॥ १८ ॥

शुलाशनिशरचापो-

ह्यासितदोर्दण्डभीषणाः सर्वे ।

पद्मासनाश्च नाना-

विधभूषणभूषितास्त्रिणेत्राः स्युः ॥ १९ ॥

पाटलपीतसितारूण-

शितिरक्तशशिप्रभाश्च धूम्रान्ताः।

कोटीरघटितविलस-

च्छशिशकलयुताश्च मूर्तयः क्रमशः ॥ २० ॥

उमा चण्डेश्वरो नन्दी महाकालो गणेश्वर:।

वृषो भृङ्गिरिट: स्कन्द: संपृष्याश्चोत्तरादित: ॥ २१ ॥

कनकविद्धरजविद्रम-

मरतकमुक्तासिताच्छरकाभाः।

पद्मासनसंस्थाश्च

क्रमादुमाद्या गुणान्तिकाः प्रोक्ताः ॥ २२ ॥

पुनराशेशास्तदनु च

कुलिशाद्यादिकमेण संपूज्या:।

प्रासादविधानमिदं

निगदितमिति सकलवर्गसिद्धिकरम् ॥ २३ ॥

अमुना विधिना महेशपूजां

दिनशो यः कुरुते समाहितात्मा ।

पञ्चविंशः पटलः ।

स तु सम्यगवाष्य दृष्टभोगा-न्परमन्ते परिपूर्णमेति धाम ॥ २४ ॥

वक्ष्यामि शैवागमसारमष्ट-त्रिंशत्कछान्यासविधि यथावत् । सपश्वभित्रह्महरीशपूर्वैः सर्व्यादिकैः साङ्गविशेषकैश्च ॥ २५ ॥

ईशोऽतुष्टुब्भूरीश्वराः स तत्पुरुषसंज्ञगायत्र्यापः ।
पुनरग्न्यनुष्टुबापो वामदेवः
कतिभगेहरस्त्वनुष्टुब्भगयुक् ॥ २६ ॥

इन्द्रियतारसमेतं
सर्वज्ञायेति हृच्छिरस्त्वमृते ।
तेजोमालिनिपूर्व
तृप्ताय ब्रह्माशेरस इति कथितम् ॥ २७ ॥

ज्विलतिशिखिशिखेत्य-नादिबोधाय चान्वितेति शिखा। विजिणे वज्रधराय
स्वाहास्वतन्त्राय वर्म नेत्रं च।

भी सौ हो बिन्दुयुतं

संप्रोक्तवा छुप्तशक्तये च तथा।। २८॥

सश्रीपशुहुंफ-

डनन्तशक्तये तथास्त्रं स्यात् । समुनिच्छन्दोदैवत-युक्तं तदङ्गषट्कमिति कथितम् ॥ २९ ॥

करदेहमुखन्यासं मन्त्रैः पूर्ववदाचरेत् । कलाः प्रविन्यसेदेहे वक्ष्यमाणक्रमेण तु ॥ ३०॥

ताः स्युः पञ्च चतस्रोऽष्टौ त्रयोद्श चतुर्द्वयम् । अष्टत्रिंशत्कलाः सम्यङ् न्यस्तन्या मन्त्रवित्तमैः ॥३१॥

दिक्षु प्राग्याम्यवारीवसुपनिजभुवामैन्द्रवारार्केराज्ञां²
हृद्गीवांसद्वयीनाभ्युद्रचरमवश्वःसु गुह्याङ्कयोश्च ।
सोवोंर्जान्वोः सजङ्गास्फिगुभयकटीपार्श्वपद्दोस्तलेषु

घाणे कं बाहुयुग्मेष्वतिविशद्मतिर्विन्यसेद्ङ्कुलीभिः ॥

^{1.} सौ चौ. 2. •वारार्किराज्ञां

विन्यासः प्रतिमाकृतौ च नितरां सांनिध्यकृत्स्याद्यं देहे चापि शरीरिणां निगदितः सामध्येकारीति च। आस्ते यत्र तथामुनैव दिनशो विन्यस्तदेहः पुमा-न्क्षेत्रं देशममुं च योजनिमतं शैवागमज्ञा विदुः ॥

न्यस्यैवं पश्चभिर्बद्धाभिरथ शिवमाराधयेद्दिग्भराभि-र्मध्यप्राग्याम्यसौन्यापरिदिशि पुनरङ्गैरनन्तादिभिश्च। अन्यो माद्यैदिंशापैः पुनरिष कुलिशाद्यैयेजेदेवमुक्तं पाश्चब्रह्मं विधानं सकलसुखयशोभुक्तिमुक्तिप्रदं च॥

पञ्चाक्षरविहितविधिं
वक्ष्ये जपतामभीष्टांसिद्धिकरम् ।
सिद्धेन येन देही
प्रेत्येह च वाञ्छितं फलं लमते ॥ ३५ ॥

¹मेषो विषो विसर्गी

मृत्यु: साक्षी सवाक्षर: पवन: ।

ताराद्भवति यदस्मा
तदादिरभिधीयते मनुप्रवर: ।। ३६ ॥

^{1.} दीर्घाविषो

अस्याक्षराण्यमूनि च
पश्च स्युः पश्चभूतगानि तथा।
जगदिप भूतारङ्घं
तेन हि जगदात्मतोदितास्य मनोः ॥ ३७॥

प्रोक्तमृष्यादिकं पूर्वमङ्गवर्णेस्तु मन्त्रकै:। अङ्गुळीदेहवक्त्रेषु मूळमन्त्राक्षरादिकान् ॥ ३८ ॥

न्यसेत्तत्पुरषाघोरसद्योवामेशसंज्ञकान् । सतर्जनीमध्यमान्त्यानामिकाङ्कुष्ठकेषु च ॥ ३९ ॥

वक्त्रहृत्पाद्गुह्याख्यमूर्घस्विप च नामि । प्राग्याम्यवारुणोदीच्यवकेष्विप च मूर्घसु ॥ ४० ॥

बिश्रदोर्भिः कुठारं मृगमभयवरौ सुप्रसन्नो महेशः सर्वाछंकारदीपः सरिसजनिछयो व्याच्चर्मात्तवासाः। ध्येयो मुक्तापरागामृतरसकिष्ठताद्रिप्रभः पश्चवन्न-स्व्यक्षः कोटीरकोटीघटिततुहिनरोचिष्कछोत्तुङ्गमौछिः॥

> अक्षरलक्षचतुष्कं जप्यात्तावत्सहस्रमपि जुहुयात् ।

पञ्चविंशः पटलः ।

शुद्धे स्ति छेर्घृते वी

दुग्धान्नेर्दुग्धभूरुहेध्मेर्वा ॥ ४२ ॥

त्तत्पुरुषाद्याः सर्वे

प्रधानसंप्रोक्तबाहुहेतियुताः ।

रहासिमुखचतुष्का-

स्तेजोरूपो विलक्षणस्त्वीदाः ॥ ४३ ॥

आवृतिराद्या मूर्तिभि-

रङ्गेरन्या पराप्यनन्ताद्यैः।

अपरोमादिभिरपरे-

न्द्राद्यैरपरा तदायुधैः प्रोक्ता ॥ ४४ ॥

कथयामि मनोविधानमन्य-

न्मुनिपूड्यं प्रवरं पिनाकपाणेः।

स्वतनौ परिकल्प्य पीठमङ्गा-

न्यपि विन्यस्य तथैव मन्त्रवर्णीन् ॥ ४५ ॥

हृन्मुखांसोरुयुग्मेषु षड्वर्णान्कमतो न्यसेत्। ¹कर्णमुळे तथा नाभौ पार्श्वयुक्षष्ठहृत्सु च ॥ ४६ ॥

^{1.} कण्ठमूले.

^{*}P 11. 6

मूर्घास्यनेत्रघ्राणेषु दो:पत्संध्यप्रकेषु च । स्राज्ञारोवक्त्रहृद्यजठरोरूपदेष्वपि ॥ ४७ ॥

हृदाननपरश्वेणाभीत्याख्यवरदेषु च । मुखांसहृद्येषु त्रीन्पदान्पादोक्कुक्षिषु ॥ ४८ ॥

ऊर्घ्वाघःक्रमतो[⊥] न्यस्येद्गोलकान्यासमुत्तमम् । पुनस्तत्पुरुषाघोरसद्योवामेशसंज्ञकान् ॥ ४९ ॥

लालाटब्रांसजठरहृदयेषु क्रमान्न्यसेत् । पुनस्तत्प्रतिपत्त्यर्थे जपेन्मन्त्रामिमं सुधीः ॥ ५० ॥

नमोऽस्तु स्थाणुभृताय ज्योतिर्छिङ्गावृतात्मने । चतुर्मृर्तिवपुश्छायाभासिताङ्गाय शंभवे ॥ ५१ ॥

कुर्यादनेन मन्त्रेण निजदेहे समाहित: । मन्त्री पुष्पाश्विंह सम्यक्तित्रशः पश्वश एव वा ॥ ५२ ॥

पूर्वोक्त एव पीठे प्रागङ्गिर्मृतिशक्तिभस्तद्नु ।

^{1.} क्रमशः कुर्यात्.

वृषपालचण्डदुर्गा-

गुहनन्दिगणपसैन्यपाः पूज्याः ॥ ५३ ॥

अन्या च वासवादै:

पुनरुपहारै: क्रमेण भक्तिमता।

अभ्यर्चिते हुते च

स्तोतव्यः संस्तवेन पुनरीशः ॥ ५४ ॥

नमो विरिञ्जविष्ण्वीज्ञभेदेन परमात्मने । सर्गसंस्थितिसंहारव्यावृत्तिव्यक्तवृत्तये ॥ ५५ ॥

नमश्चतुर्घा प्रोद्भृतभूतभूतात्मने भुवः । भूरिभारार्तिसंहर्त्रे भूतनाथाय श्रुळिने ॥ ५६ ॥

विश्वप्रासाय विलसत्कालकूटविषाशिने । तत्कलङ्काङ्कितप्रीवनीलकण्ठाय ते नमः ॥ ५७ ॥

नमो छलाटनयनप्रोह्नसत्कृष्णवत्मेने । व्यस्तस्मरनिरस्ताधियोगिध्याताय शंभवे ॥ ५८ ॥

नमो देहार्धकान्ताय दग्धदक्षाध्वराय च । चतुर्वर्गेष्वभीष्टार्थदायिने मायिनेऽणवे ॥ ५९ ॥ स्थूलाय मूलभूताय शूलदारितविद्विषे । कालहन्त्रे नमश्चन्द्रखण्डमण्डितमौलये ॥ ६० ॥

विवाससे कपर्दान्तर्भान्ताहिसरिदिन्दवे । देवदैत्यासुरेन्द्राणां मौलिष्ट्रष्टाङ्गये नमः ॥ ६१ ॥

भस्माभ्यक्ताय भक्तानां भुक्तिमुक्तिप्रदायिने । व्यक्ताव्यक्तस्त्रस्त्राय शंकराय नमो नमः ॥ ६२ ॥

नमोऽन्धकान्तकरिपवे पुरद्विषे नमोऽस्तु ते द्विरद्वराहभेदिने। विषोञ्जसत्फणिकुल्जबद्धमूर्तये नमः सदा वृषवरवाहनाय ते॥ ६३॥

वियन्मरुद्धुतवहवार्वसुंधरामखेशरव्यमृतमयूखमूर्तये ।
नमः सदा नरकभयावभेदिने
भवेह नो भवभयभङ्गकृद्धिभो ॥ ६४ ॥

स्तुत्वेन्दुखण्डपरिमण्डितमौलिमेव-मुद्रासयेत्पुनरमुं हृदयाम्बुजे स्वे। पञ्चविंशः पटलः ।

अभ्यन्यं देवमभिसंयतिचत्तवृत्ति-र्भृत्वा शिवो जपतु मन्त्रमहेशमेनम् ॥ ६५ ॥

संतर्ष्य विप्रान्युनरेवमेव संपूजयेदिन्दुकलावतंसम् । जपेद्यथाशक्ति शिवस्तरूपी भूत्वा ततोऽन्ते च शिवः स भूयात् ॥ ६६ ॥

अमुमेव मतुं लक्षं मन्त्री हृङ्खेखयाभिसंहद्भम् । जस्वा नृपतहसमिधां मधुरयुजां मनुसहस्त्रकं जुहुयात् ॥ ६७ ॥

वन्दे हरं वरदशुरुकपारुहस्तं
साभीतिमद्रिसुतयोज्ज्वरुदेहकान्तिम् ।
वामोकपीठगतया निजवामहस्तन्यस्ताकणोत्परुकचा परिरब्धदेहम् ॥ ६८ ॥

भावृतिरक्केराद्या इहेलाद्याभिरनु वृषादौश्च । मात्राशेशेरुक्तं पञ्चावरणं विधानमीशस्य ॥ ६९ ॥

भाष्यायिनी शशियुताष्यरुणाग्निमाया बिनद्दन्तिका चलकुलीभुवनेन्दुयुक्ता। दीघोंकलायुतशिवश्च शिवायवर्णा-स्याच्छूलिनो मनुरयं वसुवर्णयोगी॥ ७०॥

वामाइन्यस्तवामेतरकरकमलायास्तथा वामवाहुव्यस्तारक्तोत्पलायाः स्तनविधृतिलसद्वामवाहुः प्रियायाः।
सर्वोकल्पाभिरामो धृतपरशुमृगेष्टः करैः काश्वनामो
ध्येयः पद्मासनस्थः स्मरललिततनुः संपदे पार्वतीशः॥

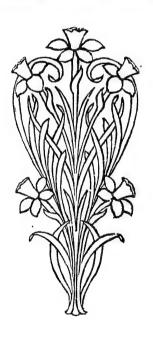
पञ्चार्णोक्ताङ्गाद्यः

प्रविष्ठद्वप्रदिष्टपूजश्च । वसुमितल्भजपोऽयं मनत्रस्तावरस्रहस्रहोमश्च ॥ ७२ ॥

इति जपहुतपूजाध्यानकैरीशयाजी प्रियतरचरितः स्यात्सर्वतो देहमाजाम् । पञ्चविंशः पटलः ।

धनविभवयशःश्रीसंपदा दीर्घजीवी तनुविपदि च शैवं तत्परं धाम भूयात् ॥ ७३॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे पञ्जविद्याः पटलः॥

षड्विंशः पटलः ॥

अथ प्रवक्ष्यते मन्त्रो दक्षिणामृर्तिसंज्ञकः । जपतामिष्टसंसिद्धिविधानसुरपादपः ॥ १ ॥

भितः क्षिणा कालकर्णकामिकायुत्रयेक्षराः । तुष्यामध्यगताः स्युभ्यं वटमृलनिवासिने ॥ २ ॥

नैधातृनिरताङ्गाय नमो रुद्राय शंभवे । तारशक्तिनिरुद्धोऽयं मन्त्रः षट्त्रिंशदक्षरः ॥ ३ ॥

शुकः प्रोक्तो सुनिश्छन्दोऽनुष्टुष्च ससुदाहृतम् । दक्षिणामूर्तिरुद्रोऽस्य देवता ससुदीरिता ॥ ४ ॥

तारशक्त्यादिकैहां ङाद्यन्तैर्मन्त्राक्षरैः क्रमात् । ऋत्विक्षिवसुवस्विप्रगुणवर्णैर्विभागशः ॥ ५ ॥

मन्त्री कुर्यात्पडङ्गानि जातियुष्ति समाहित: । कालिकश्रुतिहग्गण्डद्वयनासास्यके दश ॥ ६ ॥ षड्रिंशः पटलः ।

दो:संधिकण्ठस्तनहृत्राभिकट्यन्धुषु कमात्। पत्संधिषु पुनद्वीभ्यां मन्त्रविद्वचापकं न्यसेत्॥ एवं न्यस्तक्षरीरोऽथ चिन्तयेनमन्त्रदेवताम्॥ ७॥

सुद्रां भद्रार्थदात्रीं सपरशुहरिणां बाहुभिर्बाहुमेकं जान्वासक्तं दधानो भुजगवरसमाबद्धकक्ष्यो वटाघः। आसीनश्चनद्रखण्डप्रतिघटितजटः श्लीरगौरिश्चणेत्रो दश्चादाद्यैः शुकाद्येर्मुनिभिरभिनुतो भावशुद्धि भवो व:॥

> प्राक्त्रीकिविधानेन च सम्यक्संपूज्य साधु कलशायैः। कृतसंदीक्षो मन्त्री जप्यादेनं मनुं समाहितधीः॥ ९॥

द्वात्रिंशदयुतमानं जप्याच जुहोतु तदशांशमितैः । दुग्धापुतैस्तिलैवी साज्येन पयोन्धसा द्वयेनापि ॥ १० ॥ जास्वैवं मन्त्रमेनं दिनमनु गिरिशं पूजियत्वा च हुत्वा नत्वा स्तुत्वा मनोवाक्तनुभिरवहितः प्राप्य कामानशेषान् । व्याख्याता चागमानां भुवि कविषु वरः साधु वेदान्तवेदी वादीट् सोऽद्वैतविद्याविमलतरमतिर्याति शैवं पदं तत् ॥

जीवशिखिकणरेफाः
- न्त्रतिबीप्स्य प्रादिकांश्च पुनरपि तान् ।

सेघारयायितियान्तां-

स्तानेव तरान्तिकान्सतमुख्यान् ॥ १२ ॥

आभाष्य चटप्रचटौ सकहवमौ बन्धघातयौ वीप्स्य । प्रोक्त्वा वर्मास्नावधि समुद्धरेच्छिक्तिपूर्वकं मन्त्रम् ॥ १३ ॥

ऋषिरस्याघोराख्यः

संप्रोक्तास्त्रष्टुबुच्यते च्छन्दः । सद्रोऽप्यघोरपृर्वः

समीरितो देवता तथास्य मनोः ॥ १४ ॥ .

षड्विंशः पटलः ।

हृत्पश्चिभस्तद्णैं:

शिरो हि षड्भिः शिखा तथा दशभिः । तावद्भिरेव कवर्चं दगष्टभिद्वीदशभिरपि चास्तम् ॥ १५ ॥

कदृगास्यकण्ठहृन्ना
भ्यन्धूरुषु जानुजङ्गयोः पदयोः ।

एकाद्शधा भिन्नै
मन्त्रार्थीन्यसतु विप्रहे मन्त्री ॥ १६ ॥

पञ्चिभरथो सपड्भि-द्वीभ्यामप्यष्टिभिश्चतुर्भिश्च । षड्भिश्चतुस्त्रयेण च षड्भिद्वीभ्यां च भेदितै: ऋमशः ॥ १७ ॥

कालाश्राभः कराष्ट्रैः परशुडमरुकौ खड्गखेटौ च बाणे-व्वासौ शूलं कपालं दधद्तिभयदो भीषणास्यिखणेत्रः । रक्ताकाराम्बरो हि प्रवर्षाटितगात्रोऽरिनागप्रहादी-न्खाद्त्रिष्टार्थदायी भवदनभिमतिच्छत्तये स्याद्घोरः ॥ स्बच्छो मुमुक्षोस्तु भवेदघोरः
काम्यिकयायामपि रक्तवर्णः ।
कृष्णोऽभिचारे ग्रह्वैकृते च
शोक्तो जपः स्यादिप लक्षमानम् ॥ १९ ॥

घृतावसिक्तैस्तिलतण्डुलैश्च जयावसाने जुहुयाइशांशम् । घृतप्रुतैर्वाथ हिवभिरेवं तावत्प्रजुह्वन्ससुपैति कामान् ॥ २०॥

हृद्धेखास्थितसाध्याः क्षरवित्रसत्कर्णिकं कलावीतम् । वर्गाष्ट्रकात्तकेसर-मन्त्ये सहस्रक्षयाक्षरोह्नसितम् ॥ २१ ॥

मन्त्राक्षरत्रयोद्य-इलमध्यद्लायकं च तद्वाह्ये। विह्विपुटाश्रिसामाश्रित-कवचास्रं प्रतिविल्लिय यन्त्रमिदम्॥ २२॥ षड्विंशः पटलः ।

कुत्वा समाप्य मण्डल-मत्र विनिक्षिप्य पूरयेत्कलग्रम । पीठे पिनाकपाणे-र्गन्यैर्वा काथक्लप्ततोयैर्वा ॥ २३ ॥

अङ्गावृतेरतु च हेतिभिरीरिताभिः
पश्चाश्व मातृभिरथापि दिशाधिनाथैः।
संपूजयीत विधिनेति षडक्षरोक्तमार्गेण वा मनुपरिस्फुरणाय मन्त्री।। २४॥

आज्यापामार्गसिमत्तिस्तर्सर्षपपायसाज्यकेश्च पृथक् ।
रात्री सहस्रहोमाद्भूतद्रोहादिशान्तिकहिष्टा ॥ २५ ॥

सितिकेंशुकिनिर्गुण्डीकनकापामार्गजन्मनां सिमधाम् ।
पृथगिप सहस्रहोमाक्रियहमोक्षोऽचिराद्वहाणां स्यात् ॥ २६ ॥

गव्याकैर्जुहुयात्पृथग्दशशतं मन्त्री मयूरेध्मकै-भूयस्तैश्चतुरङ्कुलैश्च शिवपञ्चम्यां निशायां हुनेत् । सर्पिमीर्गसपञ्चगव्यचक्सिपः ससंपातकं हुत्वा तस्रतिभोजयेस्प्रतिशमं यान्स्रेव सर्वे प्रहाः ॥

षट्कोणे कर्णिकायां स्फुरयुगलवृतां साध्यगर्भी च शक्तिं कोणाग्रे प्रस्फुरद्वनद्वकमथ विलिखेन्मन्त्रवर्णान्दलेषु । षड्वेदद्वनद्वषड्वेदकचतुर्युगषट्संख्यकान्बाह्यषट्के वर्मास्त्राणी तदेतद्वहगद्भयहृद्यन्त्रमाघोरमाहुः ॥ २८ ॥

> न च रिपवो न च रोगा न प्रह्मीडा न शस्त्रवाधा च । न क्ष्वेल्रक्जा मर्ला-न्स्पृशन्त्रघोरास्त्रमन्त्रजामपरान् ॥ २९ ॥

तस्माद्घोरास्त्रमनुं प्रजप्यात्समर्चयेत्तद्विहितं यथावत् । '
हुनेच्च तेनैव समस्तवाञ्छासंसिद्धये चाथ विमुक्तये च ॥ ३०॥

खसप्तमः कर्णयुतोऽर्धचन्द्रवा-

रॅंळपश्चमो द्वीन्दुयुतो ध्रुवादिकः।

मनुः स्वयं मृत्युजयात्मकः स्फुटं

समीरितः साधकरक्षणक्षमः ॥ ३१ ॥

ऋषिरस्य कहोलाख्य-इल्लान्दे देव्यादिका च गायत्री । स्यादेवता च मृत्युं-जयकद्रोऽङ्गान्यथाचरेद्भृगुणा ॥ ३२ ॥

स्फुटितनिलनसंस्थं मौलिबद्धेन्दुरेखागलदमृतजलाई चन्द्रबह्वचर्कनेत्रम् ।
स्वकरकलितमुद्रापाशवेदाक्षमालं
स्फटिकरजतमुक्तागौरमीशं नमामि ॥ ३३ ॥

जप्तन्योऽयं मन्त्रवर्यस्त्रिलक्षं दीक्षापूर्वे होमकृतस्याद्दशांशैः । दुग्धाज्याक्तैः शुद्धखण्डैर्गस्त्र्च्या गुर्वोदेशात्साधको हन्यवाहे ॥ ३४ ॥ भर्चा कार्या नित्यशः शैवपीठे
स्याद्प्यङ्गेलोंकपालेस्तद्श्लैः।
सम्यक्पूजावस्तुभिर्मन्त्रजापैः
श्रोक्तं ह्येतनमृत्युभेत्तुर्विधानम् ॥ ३५॥

इति जपहुतार्चनाद्यैः सिद्धो मन्त्रोक्तमृर्तिविहितमतुः। संभावयेक्तिजान्त-योगं कुट्यापमृत्युनाशकरम्॥ ३६॥

तारनालमथ मध्यपत्रकं हाद्यकर्णिकयुतं क्रमोत्क्रमात्। चिन्तयेत्रियतमन्तरा शिवं नीरुजे च नियतायुषेऽक्कयोः॥ ३७॥

जन्तिभागितपदाद्वयदस्रिनिचितैरक्षराधैर्घवाधै-राधन्तैभेनदमन्दप्रतिगलितसुधापूरसंसिच्यमानम् । ईशानं सूक्ष्मरूपं विमलतरसुषुम्नान्तरा संनिषण्णं ध्यायन्नाप्नोति रोगैनियतपरिहृतः संजपादीर्घमायः ॥ आदौ तारं विलिखतु ससाध्याह्वयं कार्णकायां दिक्पत्रेष्वप्यपरमपरं चापि तत्कोणकेषु । भूयो भूमेः पुरमनु मृगाङ्कं तद्श्रेषु टान्तं जस्वा बन्धं प्रहगद्विषध्वंसि यन्त्वं तदेतत् ॥ ३८॥

इति कृतयन्त्रविभूषित
मण्डलमध्ये निधाय कलशमपि ।

आपूर्य चाभिषिश्चे
च्छ्रीवदयकरं प्रहाभिचारहरम् ॥ ३९॥

ततिश्चन्नोद्भवानां तु समिद्भिश्चतुरङ्गुलै: । दुग्धसिक्तै: समिद्धेऽग्नौ षट्सहस्रद्धयं हुनेत् ॥ ४० ॥

यस्तु वहाँ जुहोत्येवं यावत्संख्येन साधकः। तावत्संख्यैः सुधाकुम्भैरिमः प्रीणाति शंकरम्।। ४१॥

षाप्यायितोऽग्निना शर्वः साधकस्येप्सितान्वरान् । प्रद्द्यादायुराद्यांश्च दुरन्तान्प्रख्यान्तिकान् ॥ ४२ ॥

मन्त्रान्ते साध्याख्यां पाल्रययुगलं प्रतीपमपि मन्त्रम् । *P 11. 7 शोक्त्वा समापयेन्मनु-मयमपि मृत्युंजयाह्वयो मन्त्र: ॥ ४३ ॥

भथ वामलकमलपुटा-तिरतं शिशुवेषभूषणं रुद्रम् ।
ध्यात्वा जपेद्यथावद्धुतक्लप्या मृत्युनाशनं दृष्टम् ॥ ४४ ॥

चतुरङ्कुलपिमाणै-रमृताखण्डैरथार्कसाहस्रम् । जुहुयाच दुग्धसिक्तै-रारोग्यायायुषे च लक्ष्मयै च ॥ ४५ ॥

अमृतावटतिल्ढदूर्वाः पयो घृतं पायसं क्रमेणेति । सप्तद्रव्याण्युक्ता-न्येतेर्जुहुयात्पृथक्सहस्रतयम् ॥ ४६ ॥

तीब्रे ज्वरे घोरतरेऽभिचारे सोन्मादके दाहगदे च मोहे। तनोति शान्ति नचिरेण होम: संजीवनं चाब्देशतप्रमाणम् ॥ ४७ ॥

संभोजयेद्धोमदिने च विप्रान्सप्ताधिकान्स्वादुाभिरञ्जजातै: ।
सतर्णका गाश्च हुतावसाने
दद्याद्विजेभ्यो हुतकर्मकुच्यः ॥ ४८ ॥

निजजन्मदिने शतं शतं यो जुहुयाद्मव्यवरैः ससप्तसंख्यैः । मधुरैरपि भोजयेच विप्रा-नभिवाञ्छन्नियमेन दीर्घमायुः ॥ ४९ ॥

अथ वा सप्तभिरेतै-द्रिव्येरेकेन वा सहस्रतयम् । जन्मर्क्षे होममात्रा-न्निकपद्रवमुत्तमं त्रजेदायुः ॥ ५० ॥

दूर्वात्रितयैर्जुहुया-मन्त्रविदेकादशाहुतीर्दिनशः।

जित्वापमृत्युरोगा-न्प्रयात्यसावायुषइच दैर्घ्यमपि ॥ ५१ ॥

जन्मक्षीणां त्रितये
चिछन्नाकाष्मयेवकुछकैरिध्मैः ।
कमशो हुनेत्सहस्रं
नश्यन्यपमृत्युरोगदुरितानि ॥ ५२ ॥

सितासिद्धार्थसहस्रा-

हुत्या नक्ष्यन्त्युपद्रवा ज्वरजाः । तद्वद्पामार्गहुता मृत्युंजयमप्यरोगतां छभते ॥ ५३ ॥

शोक्तैर्ध्यानजपार्चनाहुतिवधानाद्येश्च मृत्युंजयं यो मन्त्री प्रभजन्मनुं प्रतिदिनं प्रातः प्रसन्नाश्चयः तस्येष्टानि भवन्ति संसृतिरिप स्फीता च पुत्राद्यः संपन्नः सुसुखी च जीवति चिरं देहापदि स्थान्छिवः ॥

> इति श्रीमत्परमहसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे पर्डिद्याः पटलः॥

सप्तविंशः पटलः ॥

अथ सजपहुताद्यो वक्ष्यते साधुचिन्तामणिरभिमतकामप्राप्तिकल्पद्रुमोऽयम् ।
अनलकषमरेफप्राणसद्यान्तवाम1श्रुतिहिमधरखंड्जैर्भण्डितो मन्त्रराजः ॥ १ ॥

ऋषिरिप काइयप उक्त-इछन्दोऽनुष्टुष्च देवतोमेश:। ²यान्तै: षड्भिवेर्णें-रक्नं वा देवतार्धनारीश:॥ २॥

अहिराराधरगङ्गाबद्धतुङ्गाप्तमौलि-स्त्रिद्शगणनताङ्गिस्त्रीक्षणः स्त्रीविलासी । सुजगपरशुरूलान्खङ्गवद्गी कपालं शरमपि धनुरीशो विश्रदन्यास्त्रिरं वः ॥ ३ ॥

श्रुतिशश० 2. खान्तैः

हावभावछितार्धनारिकं भीषणार्धमिपि वा महेश्वरम् । पाशसोत्पछकपाछश्चितं चिन्तयेज्ञपविधौ विभूतये ॥ ४ ॥

अथ वा षोडशरूलव्यप्रभुजा त्रिणयनाभिनद्धाङ्गी ।
अरुणांशुकानुलेपनवर्णाभरणा च भगवती ध्येया ॥ ५ ॥

विहिताचेनाविधिरथानुदिनं
प्रजपेदशायुतिमतं मितमान् ।
अयुतं हुनेन्त्रिमधुरार्द्रतरैस्तिलतण्डुलैस्तदवसानविधौ ॥ ६ ॥

शैवोक्तपीठेऽङ्गपदैर्यथाव-द्वृक्षेचदुर्गुनगशैर्मुखादै:। समातृभिर्दिक्पतिभिर्महेशं पञ्चोपहारैर्विधिनार्चयीत॥ ७॥

^{1.} भीषणार्धमथ

सप्तविंशः पटलः ।

आरभ्यादिज्वलनं

दिक्संस्थैरष्टभिर्मनोरणैः।

आराघयेश मातृभि-

रिति संप्रोक्तः प्रयोगविधिरपरः ॥ ८ ॥

कात्पूर्व हसिलिपिसंयुतं जपादौ
जप्तूणां प्रवरमितीह केचिदाहुः।
प्रासादाद्ययुतजपेन मङ्क्षु क्रुयीदावेशादिकमपि नीरुजां च मन्त्री ॥ ९ ॥

शिरसोऽवतरत्रिशेशविम्ब-स्थितमन्धिर्मृतमागलत्सुधार्द्रम् । अपमृत्युहरं विषज्वराप-स्मृतिविभ्रान्तिशिरोहजापहं च ॥ १०॥

निजवर्णविकीर्णकोणवैश्वा-नरगेहद्वितयावृतित्रकोणे । विगतस्वरवीतमुत्तमाङ्गे स्मृतमेतस्क्षपयेरक्षणाद्वहार्तिम् ॥ ११ ॥ वहेर्बिम्बे वहिवत्प्रज्वलन्तं न्यस्त्वा बीजं मस्तके प्रस्तजन्तोः । ध्यात्वावेशं कारयेद्वन्धुजीवं तज्जप्तं वा सम्यगाद्याणनेन ॥ १२ ॥

शुक्कादिः शुक्कभाः पौष्टिकशमनविधौ कृष्टिवश्येषु रक्तो रक्तादिः क्षोभसंस्तोभनविधिषु हकारादिको हेमवर्णः । धूम्रोऽङ्गामर्दनोचाटनविधिषु समीरादिकोऽदादिरुक्तः पीताभः स्तम्भनादौ मनुरतिविमले। भुक्तिभाजामदादिः ।।

कुष्णाभः प्राणगेहस्थितमथ नयने ध्यातमान्ध्यं विधत्ते बाधिर्ये कर्णरन्ध्रेऽर्दितमपि वदने कुक्षिगं शूल्लमाशु । मर्मस्थाने समीरं सपदि शिरसि वा दुःसहं शीर्षरोगं वाघोधं कण्ठनालेऽविनवृतमथ तन्मण्डले ²पीतमेतत् ॥

प्रालेयत्विषि च स्वरावृतिमिदं नेत्रे समृतं तद्भुजं योनौ वामहद्योऽस्रविस्नुतिमथो कुक्षौ च शूलं ³जपेत्। विस्फोटे सविषे उवरे तृष्यि गथा रक्तामये विश्वमे दाहे शीर्षगदे समरेद्विधिमिमं संतृप्तये मन्त्रवित्।। १५॥

^{1.} अलादिरुक्तः 2. बीजमेतत् 3. जयेत्

सप्तविंशः पटलः ।

साध्याया हृदयकुशेशयोदरस्थं
प्राणाख्यं दृढमवबध्य बीजवर्णैः ।
तेजस्तच्छिरसि विधुं विधाय वाते
नाकर्षेदपि निजवाञ्छयैव मन्त्री ॥ १६ ॥

पारिभद्रसुमनोद्छभद्रं वह्विविम्बगतमक्षरमेतत् । संस्मरेच्छिरसि यस्य स वद्यो जायते न खळु तत्र विचारः ॥ १७ ॥

निजनामगर्भमथ बीजिमदं
प्रविचिन्त्य योनिसुषिरे सुदृशः ।
वश्येत्क्षणाच्छिततया मनसः
स्रवयेच शुक्कमथ वा रुधिरम् ॥ १८ ॥

निजिश्वविशरःश्रितं त
¹द्विम्बं स्मृत्वा प्रवेशयेद्योनौ

यस्यास्तत्संपर्का
तां च क्षरयेत्क्षणेन वशयेच ॥ १९॥

^{1.} द्वीजं

पररेफगर्भधृतसाध्यपदं त्रिकगं हुताशयुतषट्कवृतम् । विगतस्वरावृतमगारभुवि स्थितमेतदाशु वशयेद्रमणान् ॥ २०॥

मधुरत्रयसंयुतेन शाली-रजसा पुत्तलिकां विधाय तेन । मनुना जुहुयात्तया विभज्य ब्रिदिनं यस्य कृते वशो भवेत्सः ॥ २१ ॥

विषपावकोद्यद्भिधानगदं ठगतं कुकोणयुतलाङ्गलिकम्¹। अहिपत्रक्लप्तपरिजप्तमिदं शिरसो रुजं प्रश्नमयेददनात्॥ २२॥

कण्ठे केनावनद्धार्पितदहनयुजा मज्जया मेन वामं दक्षं संवेष्ट्य वक्षोक्हमनलसमीरौभिरंसद्वयं च । वक्के नाभौ च दीर्घ सुमतिरथ विनिक्षिप्य विन्दुं निशेशं वक्षस्याधाय बद्धा चिरमिव विहरेत्कन्दुकैराससाध्यैः ॥

^{1.} ०लिनम्

कुत्वा वहेः पुरमनु मनुं बन्धुजीवेन तस्मि-त्राधायाप्तिं विधिवद्भिसंपूज्य चाज्यैः श्रताख्यम् । त्रैळोहाख्ये प्रतिविहितसंपातमष्टोत्तरं त-द्धुत्वा जप्तं दुरितविषवेताळभूतादिहारि ॥ २४॥

साध्याख्यागर्भमेनं छिख दहनपुरे कर्णिकायां षडश्रं बाह्येऽश्रिष्वक्कमस्त्रान्दछमनु परितो बीजवर्णान्विभज्य । भूयोऽचः कादियादींक्षिषु वृतिषु कुगेहाश्रके नारसिंहं तस्मिनकार्यो यथावत्कछशविधिरयं सर्वरक्षाकरः स्यात् ॥

टान्ते छिख्यात्कलाभिर्वृतमनुमनलावासयुग्मेन विह्न-द्योतत्कोणेन बाह्ये तदनु सिवतृबिम्बेन काद्यार्णभाजा । तद्वाह्ये क्ष्मापुराभ्यां लिखितनृहरियुक्ताश्रकाभ्यां तदेत-द्यन्त्रं रक्षाकरं स्याद्वहगदिवषमक्ष्वेलजूर्यादिरोगे ॥२६॥

विम्बद्धनेद्वे क्रशानोर्विलिखतु मणिमेनं ससाध्यं तद्धि-द्वग्न्यादीन्व्यञ्जनाणीन्स्वरयुगलमथो संधिषट्के यथावत् । तारावीतं च बाह्ये कुगृहपरिवृतं गोमयात्रोचनाभ्यां लाक्षाबद्धं निबध्याज्जपमहितमिदं साधु साध्योत्तमाङ्गे ।। लक्ष्म्यायुःपृष्टिकरं परं च सौभाग्यवद्यकृत्सततम्। चोरव्यालमहोरग-भूतापस्मारहारि यन्त्रमिदम्॥ २८॥

साध्याख्याकर्मयुक्तं दहनपुरयुगे मन्त्रमेनं तदिश्रव्विप्तिक्वालाश्च बाह्ये विषतक्विटपे साम्रशाखे लिखित्वा ।
जात्वाष्टोर्ध्वे सहस्रं नृहरिकृतिधिया स्वापयेत्तत्र शत्रुव्याद्यादिकोडचोरादिभिरिप च पिशाचादयो न त्रजन्ति ॥

ससिद्धसुरपूजितः सकलवर्गसंसाधको
प्रहज्वरक्जापहो विषविसर्पदोषापहः।
किमत्र बहुनार्थिनामभिमतार्थिचिन्तामणिः
समुक्त इह संप्रहान्मनुवरस्तु चिन्तामणिः।।

षष्ठस्वरो हुतवहस्तययोस्तुरीया-वाद्यस्वरो मनुरयं कथितः फडन्तः । अस्य त्रिको निगदितो मनुरप्यनुष्टु प्छन्दश्च चण्डसहितो मनुदेवतेशः ॥ ३१ ॥ सप्तज्वलुज्वालिनिभिस्तटेन च हतेन च । सर्वज्वालिनिसंयुक्तैः फडन्तैरङ्गमाचरेत् ॥ ३२ ॥

अव्यात्कपर्दकाळितेन्दुकरः करात्त-शूलाक्षसूत्रककमण्डलुटङ्क ईशः। रक्ताभवर्णवसनोऽहणपङ्कजस्थो नेत्रत्रयोहासितवक्त्रसरोहहो वः॥ ३३॥

कृतसंदिक्षो मन्त्री जप्याहक्षत्रयं च मन्त्रमिमम् । जुहुयात्रिमधुरसिक्तैः स्रतिहैरपि तण्डुहैर्द्शांशेन ॥ ३४ ॥

व्याघातसमिद्भिर्वा मनुजापी तावतीभिरथ जुहुयात् । पूर्वोक्तार्चापीठे गन्धाद्येरर्चयेच चण्डेशम् ॥ ३५॥

चण्डचण्डाय चेत्युक्त्वा प्रवदेविद्यहेपदम् । चण्डेश्वराय च प्रोक्त्वा ²धीमहीपदमुचरेत् ॥ ३६ ॥

^{1.} पूर्वीक्त एव पीठे. 2. धीमहे॰

तक्रश्चण्ड इति प्रोक्त्वा भूयो ब्र्यात्प्रचोद्यात् । एषा तु चण्डगायत्री जपात्सांनिध्यकारिणी ॥ ३७ ॥

अङ्गै: समातृभिर्मन्त्री लोकेशै: संप्रपूजयेत् । कूर्मो विष्णुयुतो दण्डी बीजमस्योच्यते बुधै: ॥ ३८ ॥

वदेचण्डेश्वरायेति बीजादिहृदयान्तिकम् । अर्चनादिष्विमं मन्त्रं यथावत्संप्रयोजयेत् ॥ ३९॥

एवं जपहुताचीभि: सिद्धमात्रे तु मन्त्रके । वाञ्छिताद्धिकं लभ्येत्काञ्चनं नात्र संशय: ॥ ४० ॥

त्रब्रक्षरस्य जपो यावत्तावज्जप्यात्षडक्षरम् । ऐहिकामुष्मिकी सिद्धि यथा हि लभते नरः ॥ ४१ ॥

कृत्वा पिष्टेन शल्याः प्रतिकृतिमनलं चापि काष्टेश्चिताना-माधायारभ्य पुंसिक्षमधुरलुलिता दक्षिणाङ्गुष्ठदेशात् छित्त्वा च्छित्त्वाष्टयुक्तं शतमथ जुहुयाद्योषितां वामपादा-द्विप्रादीनां चतुर्णी वशकरमनिशं मन्त्रमेतद्भुतान्तम् ॥

> अनुदिनमष्टशतं यो जुहुयात्पुष्पैरनेन मन्त्रेण ।

सप्तदिनै: स तु लभते वासस्तद्वर्णसंकाशम् ॥ ४३ ॥

अहरहरष्टशतं यो

मन्त्रेणानेन तर्पयेदीशम् ।

तस्य तु मासचतुष्का
दर्वाक्संजायते महास्रक्षीः ॥ ४४ ॥

साध्यक्षां क्षिपचर्मणां सुमसृणां पिष्टैश्च लोणैः समं
कृत्वा पुत्तिलकां प्रतिष्ठितचलां ज्ञावा च रात्रौ हुनेत्।
सप्ताहं पुरुषोऽङ्गना यदि चिरं वश्यं त्ववश्यं भवेदिसम्जन्मिन नात्र चोद्यविषयो देहान्तरे संशयः ॥

इति चण्डमन्त्रविहितं विधिव-द्विधिमादरेण य इमं भजते । स तु वाञ्छितं ¹पदमिहाप्य पुन: शिवरूपतामपि परत्र छभेत् ॥ ४६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यस्य श्रीगोविन्द-भगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे सप्तविद्याः पटलः ॥

^{1.} पदमवाप्य.

अष्टाविंशः पटलः॥

अथाखिलार्थानुततैव¹ शक्ति-र्युक्ता चतुर्विशतितत्त्वभेदैः। गायत्रिसंज्ञापि च तद्विशेषा-नथ प्रयोगान्कथयामि साङ्गान्॥ १॥

ताराह्वयो व्याहृतयश्च सप्त गायत्रिमन्त्रः शिरसा समेतः। अन्वर्थकं मन्त्रमिमं तु वेद-सारं पुनर्वेदिवदो वदन्ति॥ २॥

जप्यः स्यादिह परलोकसिद्धिकामैर्मन्त्रोऽयं ²महिततरैद्धिंजैर्यथावत् ।
भूदेवा नरपतयस्तृतीयवर्णाः
संप्रोक्ता द्विजवचनेन तत्र भूयः ॥ ३ ॥

^{1. •} नुगतैव. 2. महिततरो.

तेषां शुद्धकुलद्वयोत्थमहसामारभ्य तन्तुक्रियां तारव्याहृतिसंयुता सहिशरा गायत्र्युपास्या परा । संध्योपासनया जपेन च तथा स्वाध्यायभेदैरिप प्राणायामविधानतः सुमितिभिध्योनेन नित्यं द्विजै: ।।

आदौ तारः प्रकृतिविक्वतिप्रोत्थितोऽसौ च मूळा-धारादारादालिविकतिराविदय सौषुम्नमार्गम् । आदौ: ज्ञान्ताविधिभरनुगो मात्रया सप्तभेदैः शुद्धो मूर्धाविध परिगतः ज्ञाश्वतोऽन्तर्विहिश्च ॥ ५ ॥

प्रकाशितादौ प्रणवप्रपश्चता निगद्यते व्याहृतिसप्तकं पुन: । सभूर्भुव: स्वश्च महर्जनस्तप:-समन्वितं सत्यमिति क्रमेण च ॥ ६ ॥

भू:पदाद्या व्याहृतयो भूशब्दस्तदि वर्तते । तत्पदं सदिति प्रोक्तं सन्मात्रत्वात्तु भूरतः ॥ ७ ॥

भूतत्वात्कारणत्वाच भुव:शब्दस्य संगति:।

¹सर्वस्वीकरणात्स्वासतया च स्वरितीरितम्।। ८॥

^{1.} सर्वस्य स्वीरणात्

^{*}P. 11. 8

महस्त्वाच महत्त्वाच मह:शब्द: समीरित:। तदेव सर्वजनता तस्मातु व्याहृतिर्जन: ॥ ९ ॥ तपो ज्ञानतया चैव तथा तापतया स्मृतम् । सत्यं परत्वादास्रत्वादनन्तज्ञानतः स्मृतम् ॥ १० ॥ प्रणवस्य व्याहृतीनामतः संबन्ध उच्यते । अकारो भूरुकारस्तु भुवो मार्णः स्वरीरितः ॥ ११ ॥ बिन्दुर्भहस्तथा नादो जनः शक्तिस्तपः स्मृतम् । शान्तं सत्यमिति प्रोक्तं यत्तत्परतरं पद्म् ॥ १२ ॥ प्रणवस्य व्याहृतीनां गायत्रयैक्यमथोच्यते 🕩 अन्नापि तत्पदं पूर्व प्रोक्तं तद्नुवर्ण्यते ॥ १३ ॥ तद्वितीयैकवचनमनेनाखिळवस्तुनः । सृष्ट्यादिकारणं तेजोरूपमादित्यमण्डले ॥ १४ ॥ अभिध्येयं वरानन्दं परं ब्रह्माभिधीयते । यत्तत्सवित्ररित्युक्तं षष्ठयेकवचनात्मकम् ॥ १५ ॥ धातोरिह समुत्पन्नं प्राणिप्रसववाचकात्। सर्वासां प्राणिजातीनामिति प्रसिवतः सदा ॥ १६ ॥

^{1.} सदानन्दं

अष्टाविंशः पटलः ।

वरेण्यं वरणीयत्वात्सेवनीयतया तथा । भजनीयतया सर्वै: प्रार्थनीयतया स्मृतम् ॥ १७ ॥

पूर्वस्याष्ट्राक्षरस्यैवं व्याह्वतिर्भूरिति स्मृता । पापस्य भञ्जनाद्भर्गो भक्तस्निग्धतया तथा ॥ १८ ॥

देवस्य वृष्टिदानादिगुणयुक्तस्य नित्यशः । प्रभूतेन प्रकाशेन दीप्यमानस्य वै तथा ॥ १९ ॥

ध्येचिन्तायामतो घातोनिष्पन्नं धीमहीत्यदः । निगमाद्येन दिञ्येन विद्यारूपेण चक्कषा ॥ २०॥

दृश्यो हिरण्मयो देव आदित्ये नित्यसंस्थितः । हीनतारहितं तेजो यस्य स्यात्स हिरण्मयः ॥ २१ ॥

यः सूक्ष्मः स्रोऽहमित्येवं चिन्तयामः सदैव तु । द्वितीयाष्ट्राक्षरस्यैवं व्याहृतिर्भुव ईरिता ॥ २२ ॥

धियो बुद्धीर्मनोरस्य च्छान्दसत्वाद्य ईरितः। कृतश्च लिङ्गव्यत्यासः सूत्रात्सुप्तिङ्कुपमहात् ॥ २३॥

यत्तु तेजो निरुपमं सर्वदेवमयासकम् । भजतां पापनाशस्य हेतुभूतिमहोच्यते ॥ २४ ॥ न इति प्रोक्त आदेशः षष्ट्यासौ युष्मदस्मदोः। तस्मादस्माकमित्यर्थः प्रार्थनायां प्रचोदयात् ॥ २५ ॥

नृतीयाष्टाश्वरस्यापि व्याहृति: स्वरितीरिता । एवं दश पदान्यस्यास्त्रयश्चाष्टाश्वरा: स्मृता: ॥ २६ ॥

षडक्षराश्च चत्वारः स्युश्चतुर्विशदक्षराः । इत्थंभृतं यदेतस्य देवस्य सवितुर्विभोः ॥ २७ ॥

वरेण्यं भजतां पापविनाशनकरं परम् । भर्गोऽस्माभिरभिध्यातं धियस्तन्न: प्रचोदयात् ॥ २८ ॥

उक्तैवमत्र गायत्री पुनस्तच्छिर उच्यते । आपो ज्योती रस इति सोमाग्न्योस्तेज उच्यते ॥२९॥

तदात्मकं जगत्सर्व रसस्तेजोद्धयं युतम् । अमृतं तदनाशित्वाद्धसत्वाद्धस्य उच्यते ॥ ३० ॥

यदानन्दात्मकं ब्रह्म सत्त्यज्ञानादिलक्षणम् । तद्भुभुवःस्वरित्युक्तं सोऽहमित्योमुदाहृतम् ॥ ३१ ॥

एतत्तु वेदसारस्य शिरस्त्वाच्छिर उच्यते । स्रक्षणैरिति निर्दिष्टो वेदसारेषु निष्ठितः ॥ ३२ ॥ फलार्थी तदवाप्रोति मुमुक्षुमीक्षमृच्छति । उपन्युषस्येवोत्थाय कृतशौचिविधिर्द्विज: ॥ ३३ ॥

दन्तानां धावनं चैव जिह्वानिर्छेखनादिकम् । कृत्वा स्नात्वा समाचम्य मन्त्रपृतेन वारिणा ॥ ३४॥

आपो हि ष्ठा मयेत्यादिऋग्भिस्तिसृभिरेव च । अभ्युक्ष्य शुद्धदेहः सन्नपः पीत्वा समाहितः ॥ ३५ ॥

सूर्यश्चेत्रज्ञुवाकेन पुनराचम्य पूर्ववत् । अभ्युष्ट्य शुद्धदेहः सन्गृहीत्वाश्वालिना जलम् ॥ ३६॥

आदित्याभिमुखो भृत्वा तद्गतात्मोर्ध्वलोचन: । वेदसारं परं ज्योतिर्भूलभृतं परात्परम् ॥ ३७ ॥

हृत्स्यं सर्वस्य लोकस्य मण्डलान्तर्व्यवस्थितम् । चिन्तयन्परमात्मानमप् अर्ध्वं विनिश्चिपेत् ॥ ३८॥

एनस्ताः प्रतिनिञ्चन्ति जगदाप्याययन्ति च । ततः प्रदक्षिणीकृत्य पुनराचम्य संयतः ॥ ३९ ॥

कमात्तारादिमन्त्राणामृष्यादीन्विन्यसेत्सुधीः । तत्र तु प्रणवस्यादावृषिरुक्तः प्रजापतिः ॥ ४० ॥ छन्दश्च देवी गायत्री परमात्मा च देवता । जमद्गिभरद्वाजभृगुगौतमकाश्यपाः ॥ ४१ ॥ विश्वामित्रवसिष्ठाख्यावृषयो व्याहृतीरिताः । गायत्र्युष्णिगनुष्ठुष्च बृहृती पङ्किरेव च ॥ ४२ ॥

त्रिष्टुब्जगत्यौ च्छन्दांसि कथ्यन्ते देवता अपि । सप्तार्चिरनिल: सूर्यो वाक्पतिर्वरुणो वृषा ॥ ४३ ॥

विश्वेदेवा इति प्रोक्ताः सप्त व्याहृतिदेवताः ।
हुन्मुखांसोहयुग्मेषु सोदरेषु ऋमात्र्यसेत् ॥ ४४ ॥

विश्वामित्रस्तु गायत्र्या ऋषिद्द्यन्दः स्वयं स्मृतम् । सविता देवता चास्य ब्रह्मा शिर ऋषिः स्मृतः ॥ ४५॥

छन्दश्च देवी गायत्री परमात्मा च देवता । स्थानेषु पूर्वमुक्तेषु सताराज्याहृतीन्यंसेत् ॥ ४६ ॥

गायत्री शिरसा विद्वाश्वपेत्रिः स्यादुपासना । इदयेऽधस्तथोध्वे च महादिक्ष्विप संयतः ॥ १७ ॥

व्यापयेद्धाहृतीः सम्यग्गायत्रीं च शिरोयुताम् । सार्थसंस्मृति संजप्यात्रिरिदं जपलक्षणम् ॥ ४८ ॥ भात्मन्यधश्चोपरितो दिग्भ्यस्ताः समुपानयेत् । गायत्रीं पूर्ववज्जप्यात्स्वाध्यायविधिरीदृशः ॥ ४९ ॥

एतत्त्रयं विशः कुर्याद्यजुकायस्त्वनन्यधीः । निरुच्छासः स विश्रेयः प्राणायामो मनीषिमिः ॥५०॥

ध्यानस्य केवलस्यास्य व्याख्याने दर्शितः क्रमः । त्रिव्याहृत्यादिमभ्यस्येद्वायत्रीं संध्ययोः सुधीः ॥ ५१ ॥

शतं वाथ सहस्रं वा मन्त्रार्थगतमानसः । पूर्वे प्रपञ्चयागोक्तानगाणपत्यजपादिकान् ॥ ५२ ॥

लिपिन्यासादिकान्साङ्गान्महन्न्यासादिसंयुतान् । सनिजन्योदिकान्सर्वान्विद्ध्याद्विधिवद्भुधः ॥ ५३ ॥

पादसंधिचतुष्कान्धुनाभिद्यद्गर्दहेयी । संध्यास्यनासागण्डाक्षिकर्णभ्रूमस्तकेष्वपि ॥ ५४ ॥

वारुणैन्द्वयाम्यप्रागूर्ध्वकेषु मुखेषु च । क्रमेण वर्णीन्वन्यस्येद्वायत्र्या मन्त्रवित्तमः ॥ ५५ ॥

शिरोभ्रूमध्यनयनवक्त्रकण्ठेषु वे क्रमात् । इन्नाभिगुद्यजान्वाख्यपादेष्वपि पदान्त्यसेत् ॥ ५६ ॥ सब्रह्मविष्णुरुद्रैश्च सेश्वरैः ससदाशिवैः । ससर्वात्माह्नयैः कर्यादङ्गन्यासं समाहितः ॥ ५७ ॥

एवं कृत्वा तु सिद्धधर्थ गायत्री दीक्षितो जपेत्। अथ त्रिगुणिते प्रोक्ते विचित्रे मण्डलोत्तमे ॥ ५८ ॥

शक्तिभिः प्राक्समुक्ताभिः सौरं पीठं समर्चयेत्। तत्र निक्षिप्य कलशं यथापूर्वोपचारतः॥ ५९॥

गन्यैर्वा पश्चिभ: काथजलैर्वा पूरयेत्तत: । तस्मिन्नावाह्य कलशे शक्तिमित्थं विचिन्तयेत् ॥ ६० ॥

मन्दाराह्वयरोचनाश्वनजपाख्याभैर्मुखैरिन्दुमद्रत्नोद्यन्मकुटांशुभिस्ततचतुर्विशाणीचित्रा ततुः ।
अम्भोजारिदराह्वयौ गुणकपालाख्ये च पाशाङ्कशेष्टाभीतीर्द्धती भवेद्ववदभीष्टोत्तारिणी तारिणी ॥ ६१ ॥

संचिन्स भर्तारमिति प्रभाणां त्रिशक्तिमूर्तीः प्रथमं समर्च्य । भादित्यशक्त्याख्यचतुष्ट्येन यजेद्वितीयावर्णे दिनेशम् ॥ ६२ ॥

^{1. •}मकुटांशुसंततचतुर्विशार्णतत्त्वा

प्रह्वादिनीं प्रभां नित्यां सविश्वंभरसंज्ञकाम् । विलासिनीप्रभावत्यौ जयां शान्तां क्रमाद्यजेत् ॥ ६३ ॥

तमोपहारिणीं सूक्ष्मां विश्वयोनिं जयावहाम् । पद्मालयां परां शोभां भद्ररूपां तथा यजेत् ॥ ६४ ॥

मातृभिश्चारुणाभिश्च षष्ठयथो सप्तमीमहै: । आदित्यपार्षद्न्तैरप्यष्टमीन्द्रादिभि: सुरै: ॥ ६५ ॥

भावृतिः कथिता चेति विधानं परमीहशम्। गन्धादिभिनिवेद्यान्तैर्दिनेशं सम्यगर्चयेत्॥ ६६॥

अथ पुनरसुमभिषिश्वेत्संयतिचत्तं च देशिकः शिष्यम् ।
कृतहुतविधिमपि विधिवद्विहितबर्लि दत्तदक्षिणं गुरवे ॥ ६७ ॥

भूयस्त्वक्षरस्रकं गायत्रीं संयतात्मको ज्ञाता । जुहुयात्पायसतिलघृत-दूर्वाभिर्दुग्धतरुसमिद्भिरपि ॥ ६८ ॥ पकैकं त्रिसहस्रं मन्त्री समभीष्टिसिद्धये मुक्त्ये । अक्षरसहस्रसंस्यं मुख्यतरै: केवलैस्तिलैर्जुहुयात् ॥ ६९ ॥

दुरितोच्छेदनविधये

मन्त्री दीर्घायुषे च विश्वदमतिः ।
आयुष्कामो जुहुयात्पायसहविराज्यकेवस्राज्येश्च ॥ ७० ॥

दूर्वाभिः सतिलाभिः सर्वेश्विसहस्रसंख्यकं मन्त्री । अथ तु त्रिमधुरिसक्ते-रहणैर्जुहुयात्सरोहहैरयुतम् ॥ ७१ ॥

नष्टश्रीरिप भूयो भवति मनोज्ञश्च मन्दिरं छक्ष्म्याः । अन्नाद्यर्थनेरिप पालारोनेद्ववर्चसे जुहुयात् । अष्टाविंशः परलः ।

830

सर्वेरेतेजुंहुया-त्सर्वेफछात्ये द्विजेश्वरो मतिमान् ॥ ७२ ॥

इति परमरहस्यं वेदसारस्य सारं गदितमजसुशुद्धैयोगिभिध्यानगम्यम् । असुमथ जपहोमध्यानकाले य एवं भजति स तु विशुद्धः कर्मभिर्मुक्तिमेति ॥ ७३॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे अष्टाविदाः पटलः॥

एकोनत्रिंशः पटलः ॥

अथ वक्ष्यामि विद्यायास्त्रिष्टुभः प्रवरं विधिम् । ऋषिच्छन्दोदेवताभिरङ्गन्यासक्रमैः सह ॥ १ ॥

मारीचः काश्यपो ज्ञेय ऋषिश्छन्दः स्वयं स्मृतम् । देवता जातवेदोऽग्निरुच्यन्तेऽङ्गान्यतः परम् ॥ २ ॥

नविभ: सप्तिभि: षड्भि: सप्तिभिश्च तथाष्ट्रभि:। सप्तिभर्मृलमन्त्रेण कुर्यादङ्गानि षट् क्रमात् ॥ ३ ॥

अङ्गुष्ठगुल्फजङ्घासु जानूरुकटिगुह्यके । सनाभिद्वदयोरोजपार्श्वयुक्पृष्ठकेषु च ॥ ४ ॥

स्कन्धयोरुभयोर्भध्ये बाहुमूळोपबाहुषु । प्रकूर्परप्रकोष्ठेषु माणबन्धतळेषु च ॥ ५ ॥

मुखनासाक्षिकर्णेषु मस्तमस्तिष्कमूर्धमु । न्यसेन्मन्त्राक्षरान्मन्त्री कमाद्वा व्युत्क्रमात्तनौ ॥ ६ ॥

शिखाललाटदृक्कणेयुगोष्ठरसनासु च । सकर्णवाहुहत्कुक्षिकटिगुद्योकजानुषु । जङ्घाचरणयोर्न्थस्येत्पदानि त्रिष्टुभ: क्रमात् ॥ ७ ॥

भास्वद्विद्युत्करालाकुलहरिगलसंस्थारिशङ्कासिखेटे-प्वस्वासाल्यत्रिशूलानरिगणभयदां तर्जनीं चादधाना । चर्माण्युद्धूणेदोभिः प्रहरणनिपुणाभिर्वृता कन्यकाभि-देवात्कार्शानवीष्टांस्विणयनलसिता कापि कात्यायनी वः॥

इति विन्यस्तदेहस्तु कुर्याज्जप्यादिकाः कियाः । दीक्षा प्रवर्त्यते पूर्व यथावदेशिकोत्तमैः ॥ ९ ॥

ततोऽस्त्रक्लिः संप्रोक्ता स्यात्प्रयोगविधिस्ततः । दीक्षकाख्याक्षराण्यादौ शक्त्यावेष्टय ततो बहिः ॥१०॥

यन्त्रं षड्गुणितं कृत्वा दुर्वणलिसताश्रकम् । बहिरष्टदलं पद्मं प्रोक्तलक्षणलक्षितम् ॥ ११ ॥

अत्र पीठं यजेन्मन्त्री क्रमात्सनवशक्तिकम् । जया च विजया भद्रा भद्रकाली सुदुर्भुखी ॥ १२ ॥

^{1.} उद्यद्विद्यु॰

व्याव्रसिंहमुखीदुर्गात्रिष्टुमो नव शक्तयः।
तत्रादाय घटं दिव्यकाथमूत्रपयोम्भसाम्॥ १३॥

एकेन पूरियत्वास्मिन्नावाह्य च विभावसुम् । अङ्गावृतेर्बेहिग्न्योदिपादाष्टकविनि:सृताः ॥ १४ ॥

मूर्तीरभ्यर्चयेदमेर्जातवेदादिकाः क्रमात् । पृथिव्यम्ब्वनलेरानप्यात्मनेपद्संयुतान् ॥ १५ ॥

अर्चयेदिश्च कोणेषु निवृत्त्यादीर्यथाकमम् । दिक्ष्वेकादशसंख्याः स्युर्जागताद्यर्णशक्तयः ॥ १६ ॥

छोकपाछांश्च तद्वेतीर्विधिनेति समर्चयेत्। जागता तापिनी वेदगर्भा दाहनरूपिणी॥ १७॥

सेन्दुखण्डा सुम्भहन्त्री सनभश्चारिणी तथा। वागीश्वरी मदवहा सोमरूपा मनोजवा॥ १८॥

मरुद्वेगा रात्रिसंज्ञा तीत्रकोपा यशोवती । तायात्मिका तथा नित्या द्यावत्यपि हारिणी ॥ १९॥

ातिरस्किया वेदमाता तथान्या दमनप्रिया । समाराध्या नन्दिनी च परा रिपुविमर्दिनी ॥ २० ॥ षष्ठी च दण्डिनी तिग्मा दुर्गा गायत्रिसंज्ञका । निरवद्या विशालाक्षी श्वासोद्वाहा च नादिनी ॥ २१ ॥

वेदना विह्नगर्भा च सिंहवाहाहुया तथा । धुर्या दुर्विषहा चैव रिरंसा तापहारिणी ॥ २२ ॥

त्यक्तदोषा नि:सपत्ना चत्नारिंशचतुर्युताः । अभिषिच्य पुनः शिष्यं कुम्भादीनगुरुराहरेत ॥ २३ ॥

ईदृशं यन्त्रमारुह्य जपेन्छिष्यः सुयन्त्रितः । मन्त्राक्षरसद्धं तु सिद्धर्थं गुरुसंनिधौ ॥ २४ ॥

सर्वजापेषु संज्ञेया गायज्या द्विगुणो जपः। कर्तव्यो वाव्छितार्थास्यै रक्षायै कार्यसिद्धये॥ २५॥

तिलराज्यनलक्षीरवृक्षेध्महविराज्यकै: । स्रपि:सिक्तै: क्रमाद्धोम: साधयेदीप्सितं नृणाम् ॥२६॥

चत्वारि चत्वारिंशच चतुःशतसमन्वितम्। चतुःसहस्रसंयुक्तं प्रोक्तेरेतेहुतिकिया ॥ २७ ॥

एवं संसिद्धमन्त्रस्य स्युरस्त्राद्याः क्रिया मताः । चत्वारि चत्वारिशच वर्णानामस्त्रमिष्यते ॥ २८ ॥ विलोमपाठो वर्णानामस्त्रमाहुर्मनीषिण: । पादाष्ट्रकमिदं विद्यात्ततोऽष्टाङ्गो मनु: स्वयम् ॥ २९ ॥

जपुकामो मनुं त्वेनं पादांस्तु प्रतिस्रोमत: । पठेत्तथा हि मन्त्रोऽयं क्षाल्यते दुष्टदूषित: ॥ ३० ॥

आद्याः पञ्चाक्षरपदास्त्रयः सप्ताक्षरः परः । पञ्चमञ्चाथ षष्ठश्च द्वौ तु पादौ षडक्षरौ । पञ्चाक्षरौ तदन्सौ च तेषां भावो निगद्यते ॥ ३१ ॥

ग्न्याद्यं ज्ञानेन्द्रियं कामं द्वितीयं पाश्वभौतिकम् । नृतीयं धातवः सप्त चतुर्थे वर्णसप्तकम् ॥ ३२ ॥

षद्धर्मयः पञ्चमं स्यात्षष्ठः षट्कौशिको मतः । सप्तमश्राष्टमः पादः शब्दाद्यं वचनादिकम् ॥ ३३ ॥

साङ्गः सत्प्रतिपत्तिकः सगुरुपद्वन्द्वप्रमाणक्रमाः जाप्येत्यादिषद्वन्तकोऽन्तविगतो वर्णप्रतीपस्तथा । गुर्वादेशविधानतश्च विविधध्यानिकयो मन्त्रिणा तत्त्त्वार्यसमाप्तयेऽखिळविपद्धान्तौधभानूदयः ॥

अनुलोमजपेऽङ्गानामपि पाठोऽनुलोमतः । प्रतिलोमानि तानि स्युः प्रतिलोमविधौ तथा ॥ ३५ ॥

अन्त: पादप्रतीपे हि तथा तानि भवन्ति हि । वर्णप्रतीपे च तथा मात्राण्यप्रतिलोमके ॥ ३६ ॥

प्रतिपत्तिविशेषांश्च तत्न तत्र विचक्षणः। गुर्वादेशविधानेन प्रविद्ध्यात्र चान्यथा ॥ ३७ ॥

जपः पुरोक्तसंख्यः स्याद्धतक्लितिस्तथा भवेत् । क्षीरद्रमसमिद्राजितिलह्व्यघृतैः क्रमात् ॥ ३८ ॥

अथ वा पञ्चगव्योत्थचरुणा हुत्रमुच्यते । प्रत्यब्युखेन कर्तव्यं प्रायो जपहुतादिकम् ॥ ३९ ॥

तत्र स्युर्मन्त्रवर्णेभ्यस्तावत्यो वह्निदेवताः । प्रत्येकमावृतास्तास्तु पञ्चकेन नतभ्रुवाम् ॥ ४० ॥

तत्पञ्चकं च प्रत्येकमावृतं पञ्चभिः पृथक् । प्रत्येकं पश्चकानां तु षोडशावृतिरिष्यते ॥ ४१ ॥ *P. 11. 9

प्रत्येकं षोडशानां तु कोटयः ¹परिचारिकाः । इत्येकाक्षरजात्पूर्वमेकस्मात्षोडशात्मकात् ॥ ४२ ॥

एतावत्यस्तु जाताम्ताद्विस्तरं पुनरूहयेत् । तत्र त्विन्द्रियजाः प्रोक्ता देवतास्तूर्ध्वदृष्टयः ॥ ४३ ॥

तिर्यञ्जो भौतिकाः प्रोक्ता धातृत्थास्तूभया नराः । उर्मिजास्तूर्ध्ववद्नास्तिर्यञ्जश्चाथ कोशजाः ॥ ४४ ॥

क्वीबा मुखद्वयोपेता गोचरोत्थाः स्त्रियो मताः । अधोमुखाश्च तिर्येच्च इत्युक्तो मूर्तिसंग्रहः ॥ ४५ ॥

आभिः सर्वाभिरिप च शिखाभिर्जातवेदसः । व्याप्यते परराष्ट्रेषु वृक्षगुरुमतृणादिकम् ॥ ४६ ॥

आरम्भे मानुषाणि स्युर्नेक्षत्राण्याभिचारके । कर्माण्यासुरभानि स्युर्दैवानि स्युस्तथा हतौ ॥ ४७ ॥

अन्त्याश्वीनद्वर्कोदिति
गुरुहरिमित्रानिलाह्वया देवा: ।

^{1.} परिवारिकाः

पूर्वोत्तरत्रयी यम-

हरविधयो मानुषाः परेऽसुरभाः ॥ ४८ ॥

नन्दास्वारभ्य रिक्तासु प्रयोज्यात्मानि संहरेत्। भद्रासु संप्रहं कुर्याज्जयासु च विशेषत:। आरेणारभ्य मन्देन प्रयोज्यादिस्यवारके॥ ४९॥

संहरेत्संग्रहं कुर्योद्वारे त्वाचार्ययोः सुधीः । चरोर्विस्तुष्योभयकैराहरेदभ्यसेत्स्थरैः ॥ ५० ॥

दिनास्त्रं दिनकृद्युक्तं वारम्रहसमन्वितम् । कृत्तिकादि च कृत्यान्तं कृत्यास्त्रं जातवेदसः ॥ ५१ ॥

नश्चत्रात्मा हुताजः स्यात्तिथ्यात्मेन्दुह्नदाहृतः । ताभ्यां करोति दिनकृद्विसर्गादानकर्मणी ॥ ५२ ॥

रक्षानिम्बहकर्मणोरनु पराग्वक्त्राः प्रधानाकृति-प्रख्या मन्त्रविधानविच दिशि दिश्येकादशैकादश । संस्थाप्य क्रमशोऽक्षरोदितरुचीः शक्तीर्जपेद्वा मनुं सम्यग्वा जुहुयादनुप्रतिगतं सिद्धचै समाराधयेत् ॥ पीतायोमुष्टिगद्ा-

हस्ता महिषाज्यसंयुतपुळाकै:।

वैभीतारिष्टसमि-

त्कोद्रवकै: स्तम्भयेच हुतविधिना ॥ ५४ ॥

सुसिता पाशाङ्कशयु-

ग्विगलद्वारिप्रवाहसंभिन्ना ।

वेतससमिदाहुत्या

मधुरयुजा मङ्क्षु वर्षयेदुर्गा ॥ ५५ ॥

रक्ता पाशाङ्किशिनी

निशि फलिनीकेसरोद्भवै: कुसुमै:।

चन्दनरससंसिक्ते-

होंमाहुर्गा वशीकरोति जगत्॥ ५६॥

लवणैश्विमधुरसिक्तै-

स्टब्ह्त्व्या वा जुहोतु पुत्तस्या।

उडुत**रुका**ष्टैर्नकं

सप्ताहानुपतिमपि वशीकुरुते ॥ ५७ ॥

सकपालशूलपाशा-

ङ्कशहस्तारुणतरा तथा दुर्गा।

आकर्षयते लावण-

पुत्तल्या त्रिमधुराक्तया होमात् ॥ ५८ ॥

ध्यात्वा धूम्रां मुसल-

त्रिशिखकरामस्थिभिश्च तीक्ष्णाकै:।

कार्पासानां निम्ब-

च्छद्मेषघृतैर्द्धताच विद्वेष: ॥ ५९ ॥

धूम्रा तर्जनिशूला-

हितहस्ता विषद्छै: समहिषाज्यै: ।

होमाच मरिचसर्षप-

चरुभिरजारुधिरसेचितैरटयेत् ॥ ६० ॥

शिखिशूलकराग्निना

सर्षपतैलाक्तमत्तवीजैश्च ।

मरिचैवी राजियुतै-

होंमादहितान्विमोहयेहुगी ॥ ६१ ॥

कृष्णा शूळासिकरा रिपुदिनवृक्षोद्भवै: समित्प्रवरै: । त्रणकृद्धृतसंसिक्तै-होमान्मासेन मारयेहुर्गा ॥ ६२ ॥

नश्चत्रवृक्षसमिधो

मिरचानि च तीक्ष्णिहिङ्कुशकलानि ।

मारणकर्मणि विहिता
नयरुष्करस्नेहिसिक्तानि ॥ ६३ ॥

नश्चत्रवृक्षसमिधां विलिखितसाध्याभिधानकर्मवताम् । सचतुश्चत्वारिंश-त्तत्त्वयुजां होमकर्म मरणकरम् ॥ ६४ ॥

मरिचं श्रौद्रसमेतं
प्रत्यक्पुष्पीपरागसंभिन्नम् ।
चष्णाम्भःपरिलुलितं
प्रसेचयेदक्षवृक्षपुत्तस्याः ॥ ६५ ॥

हृद्ये वद्ने च रिपो:

संमुखत: संप्रतिष्ठितोराया: ।

जूर्खभिभूतोऽरिः स्या-

त्तत्कथनात्पक्षमात्रकान्स्रियते ॥ ६६ ॥

सैव प्रतिकृतिरसकुत्प्रतिष्ठितसमीरणा च विश्वद्धिया ।
तीक्ष्णस्त्रेहाछिप्रा
विलोमजापेन तापनीयाग्रौ ॥ ६७ ॥

विधिना ज्वरपीडा स्था-दपधनहोमेन हानिरङ्गस्य । सर्वोहुत्या मरणं प्राप्नोति रिपुर्न तत्र संदेह: ॥ ६८ ॥

प्राक्प्रोक्तान्भूतवर्णान्दश दश युगशो बिन्दुयुक्तान्नमोन्ता-न्योनेर्मध्याश्रमध्येष्विप पुनरथ संस्थाप्य भूताभवर्णान् । वर्णेस्तै: साकमंग्रेमेनुमिप कुलिशाचै: स्वचिह्नै: समेतं कुर्योत्कर्माणि सम्यक्पदुविशदमित: स्तम्भनाद्यानि मन्त्री ॥ ¹ऊदोद्गादिलळाः को-नसौ चतुर्थाणका वसौ वाराम् । दृष्टचैद्वितीयरक्षा वह्नेरद्वन्द्वयोनिकादियषाः ॥ ७०॥

मक्तः कपोलिबन्दुक-पञ्चमवर्णाः शहौ तथा व्योम्नः । मनुषु परेष्विप मन्त्री कमीणि करोत् तत्र संसिद्धौ ॥ ७१ ॥

चन्मत्तक्ष्वेलनेत्रद्धमभवसमिधां सप्तसाहस्त्रिकान्तं प्रत्येकं राजितैलालुलितमथ हुनेन्माहिषाज्यप्रुतं वा । कृष्णाष्टम्याद्यमेवं सुनियतचरित: सप्तरात्रं निशायां नि:संदेहोऽस्य शत्रुम्यजित किल निजं देहमाविष्टमोह: ॥

सामुद्रे च सिहङ्कुजीरकविषे साध्यक्षंवृक्षाकृतिं
कृत्वा यो वदनाञ्जले घटकटाहादिश्रिते काथयेत् ।
सप्ताहं ज्वलनं जपन्विषतरोर्थष्ट्या शिरस्ताडनं
कुर्वन्सप्तदिनान्तरैर्थमपुरक्रीडापर: स्यादरि: ॥ ७३ ॥

^{1.} ऊओद्रा

अर्कस्यन्दनबद्धपन्नगमुखप्रस्ताङ्किमाशाम्बरं न्यग्वकं तिलजाप्लुतं विषहरं दीप्तं करैभीस्वतः । वायुप्रेरितवह्निमण्डलमहाज्वालाकुलास्यादिकं ध्यायन्वैरिणमुह्थिपेज्ञलममुं मन्त्रं जपेनमृत्यवे ॥ ७४ ॥

> आर्द्रीशुकोऽग्निमनुना त्वथ सप्तरात्रं सिद्धार्थतैललुलितैर्मरिचैर्जुहोतु । आरभ्य विष्टिदिवसेऽरिनरः प्रलाप-मूर्छान्वितेन विषयीक्रियते व्वरेण ॥ ७५ ॥

तालस्य पत्रे भुजपत्रके वा

मध्ये लिखेत्साध्यनराभिधानम् ।
अथाभितो मन्त्रमिमं विलोमं
विलिख्य भूमौ ¹विनिखन्य तत्र ॥ ७६ ॥

आधाय वैश्वानरमादरेण समर्च्य सम्यद्धारिचैर्जुहोतु । तीन्नो ज्वरस्तस्य भवेत्पुनस्त-त्तोये क्षिपेद्वश्यतमः स भूयात् ॥ ७७ ॥

^{1.} विनिइत्य

सिंहस्थाशरिनकरै: कुशानुवक्त्रै-र्धावन्तं रिपुमनुधावमानमेनाम् । संचिन्त्य क्षिपतु जलं दिनेशविम्बे जक्षामुं मनुमिष चाटनाय शीध्रम् ॥ ७८ ॥

कृत्वा स्थण्डिलमङ्गणे भगवतीं न्यासक्रमैरर्चये-द्रन्धादै: पुनरन्धसा च विकिरेन्मन्त्री निशायां बल्लिम् । जस्वा मन्त्रममुं च रोगसहिता: कृत्यानिकृत्या कृतां-स्तांस्तानभृतपिशाचवैरिविहितानदु:खानसौ नाशयेत् ॥

> विधिवद्भिज्वाल्यानल-मन्वह्माराध्य गन्धपुष्पाद्यैः । संध्याजपाच मनुरय-माकाङ्क्षितसकलीसद्धिकल्पतकः ॥ ८०॥

कुसुमरसलुलितलोणै-र्वाक्रणवदनो जुहोतु संध्यासु । मन्त्राणेसंख्यमग्ने-रैक्येन द्रावयेदरीनचिरातु ॥ ८१ ॥ शुद्धैश्च तण्डुछैरिप इविवितिष्पाद्य पश्चगन्यमि । सघृतेन तेन जुहुया-दष्टसहस्रं ¹समेतसंपातम् ॥ ८२ ॥

प्राशितसंपातस्य स्याद्रक्षा सर्वथैव साध्यस्य । प्राङ्गणमन्दिरयोरपि निखनेद्वारे च शिष्टसंपातम् ॥ ८३ ॥

कृत्या नश्यित तिस्मिनवीक्षन्ते न प्रहादयो भीत्या ।
कर्तारमेव कुपिता
कृत्या सर्वात्मना च नाश्यित ॥ ८४ ॥

त्रह्मद्भुमफलकान्ते

मन्त्रितमः सप्तसप्तकोष्ठयुते ।

कोणोदराणि हित्वा

मायाबीजं सकर्ममध्यगते ॥ ८५ ॥

^{1.} समे ससंपातम्

विलिखेत्क्रमेणं मन्त्रा-क्षरांश्च शिष्टेषु तेषु कोष्ठेषु ।

तत्र मरुत: प्रतिष्ठां

विधाय विनिधाय विह्नमिप जुहुयात् ॥ ८६ ॥

आ^{ड्}येनाष्ट्रसहस्रं

फलकोपरि सम्यगात्तसंपातम्।

विप्रतिपत्तिधरायां

निखनेत्रदयन्त्युपद्रवाः सद्यः ॥ ८७ ॥

सिकताचरगव्याइमक-

मृदां प्रतिष्ठा विधीयते सिद्धये ।

प्रस्थाढकघटमाना

ब्रह्पुरविषयाभिगुप्तये सिकताः ॥ ८८ ॥

मध्याष्ट्राशान्तासु च

कुण्डानामारचय्य नवकमपि।

विधिना निवपत्क्रमशः

सिंहधनुदछागयायिनि दिनेशे ॥ ८९ ॥

तिथिषु तु कालाष्ट्रम्यां

1तेषु विश्वाखाग्निमूलभागेषु ।

वारेषु मन्दवाक्पतिवर्ज सर्वे तथा प्रशस्यन्ते ॥ ९०॥

हस्तश्रवणमखासु प्राजापत्येषु कर्म कुर्वीत । द्वादशसहस्रसंख्यं प्रजपेद्वायत्रमपि यथाप्रोक्तम् ॥ ९१ ॥

मध्ये च मूलमनुना तदायुधैरष्टदिश्च चक्राचैः । सकपालान्तैः पृथगपि संस्थापनकर्म निगदितं विधिवत् ॥ ९२ ॥

तास्ताश्च देवता अपि
परिपूज्य यथाक्रमेण मन्त्रितमः।
कुर्याद्वार्छि ²दिनग्रहकरणेभ्यो लोकपालराशिभ्यः॥ ९३॥

^{1.} भेषु: 2. दिनकरप्रहणेभ्यो

सिकता: षोडशकुडुवं

ब्रह्मद्रुमभाजने तु गव्याक्तम् ।
निवर्णात यदि विधिना तं
देशं प्रामं करोति चतुरब्दात् ॥ ९४ ॥

अर्केऽजस्थेऽिबधगायामपरिमितजलायां समादाय शुद्धाः संम्यक्संशोषियत्वातपमनु सिकताः शूर्वकोणैर्विशोध्य । संसिद्धे पञ्चगव्ये सुमितरथ विनिक्षिप्य ताः कुम्भसंस्था मन्त्राग्नौ मन्त्रजापी द्विजतरूसिमधा भर्जयेत्कार्यहेतोः ॥

एवं मृदुपलचरवः

संम्थाप्यन्ते सपञ्चगट्यास्ते । वसुधाविप्रतिपत्ति-

क्षयं च पुष्टिं च कुर्वते क्रमशः ॥ ९६ ॥

त्रीहिभिरत्नैः क्षीरैः

समिद्भिरथ दुग्धवीरुधामाज्यै: ।
मधुरत्रयमधुरतरै-

र्महतीमृद्धिं ¹करोति हुतविधिना ॥ ९७ ॥

^{1.} करोतु

यद्यद्वाञ्छिति पुरुष-स्तत्तदमुष्य प्रभावतः साध्यम् । सम्रह्नक्षत्राद्यां

सगिरिपुरप्रामकाननां वसुधाम् ॥ ९८ ॥

साहिझषोपलमुद्धिं
दहति ह मितमानयस्नमेतेन ।
एवं प्रोत्थापयति च
मन्त्रेणानेन निश्चितधीर्मन्त्री ॥
पुंसा केन कियद्वा
मन्त्रस्थाचक्षतेऽस्य सामध्यम् ॥ ९९ ॥

तस्मादेनं मनुवरमभीष्टाप्तये संयतात्मा जप्यान्नित्यं सहुतिविधिरप्याद्रादर्चयीत । भक्त्या कुर्यात्सुमितरिभषेकादिकं कर्मजातं कर्तुं वान्यत्प्रवणमितरत्रेव भक्तः सदा स्यात् ॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे एकोनिविद्याः पटछः ॥

त्रिंशः पटलः ॥

----\$----

अथाभिवस्यं महितस्य मन्तस्यानुष्टुभ: संग्रहतो विधानम् ।
ऋष्यादिकैरङ्गपदैर्यथावदक्षाजपाचीहवनै: क्रमेण ॥ १ ॥

ऋषिरिभिहितो विसिष्ठ-इछन्दोऽनुष्टुप्च देवता कृद्र:। इयम्बकपदादिका स्या-न्मनुनैव षडङ्गक्लिप्रिथ कथिता ॥ २ ॥

त्रिभिस्तु वर्णेर्हदयं शिरश्च चतुर्भिरष्टाभिरथो शिखा च । उक्तं नवार्णें: कवचं तथाक्षि-पञ्चार्णकं त्र्यक्षरमस्त्रमाहु: ॥ ३ ॥ त्राक्प्रत्यग्याम्यसौम्ये शिरसि च वदनोरोगळांसेषु नाभौ हदेशे पृष्ठकुक्ष्योरथ शिवगुद्योक्तरमूळान्तयोश्च । जान्वोस्तदृत्तयुग्मम्तनतटयुगपार्श्वेषु पत्पाणिनासा-शीर्षेष्वप्यूर्ध्वतोऽणैन्येसतु पुनरधस्तोऽपि मन्त्री तथोर्ध्वम ॥

> चरणात्रसंधिषु गुदा-धारोदरहृद्यकंधरेषु पुनः । बाह्वोः संध्यप्रास्य-घ्राणद्वयदृक्श्वतिभ्रुशीर्षेषु ॥ ५०॥

वर्णान्न्यस्य शिरोभ्रूहम्बक्षकगलहृदुद्रगुह्येषु ।
ऊर्वोर्जान्वोः पदयोः
पदेश्च मनुविस्क्रमेण विन्यस्येत् ॥ ६ ॥

विसिष्ठादिक्रमेणैव अङ्गन्यासं समाचरेत् । विसिष्ठस्त्र्यम्बकश्चैव त्रिणेत्रश्च तथैव च । अनुष्टुप्छन्दसे चेति जातियुक्तेन मन्त्रवित् ॥ ७ ॥

अच्छस्वच्छारविन्दस्थितिरूभयकराङ्कस्थितं पूर्णकुम्भं द्वाभ्यां वेदाक्षमाले निजकरकमलाभ्यां घटौ नित्यपूर्णी। *P. 11, 10 द्वाभ्यां तौ च स्रवन्तौ शिरसि शशिकलावन्धुरे प्रावयन्तौ ¹देहं देवो दधान: प्रदिशतु विशदाकल्पजाल: श्रियं व: ॥

प्रासादोक्ते पीठे
गठ्यैर्वा दुग्धतक्षकषायैर्वा ।
संपूर्य कलश्मिसिनमहेशमावाह्य पूजयेद्भक्त्या ॥ ९ ॥

अक्रैराद्याकींदै:

पुनरावृतिरष्टभिर्द्धितीया स्यात् । मन्त्रार्णशक्तिभिः स्युः पुनश्चतस्रो दिशापवज्राद्यैः ॥ १० ॥

अर्केन्दुधरणितोया-नल्ठेरवियदात्मसंज्ञकास्ते च। आनुष्टुभिस्टिष्टा-वरणं प्रोक्तं विधानवरमेवम् ॥ ११॥

रमा राका प्रभा ज्योत्स्ता पूर्णीषा पूरणी सुधा। विश्वा विद्या ²सुधा प्रह्वा सारा संध्या शिवा निशा॥

^{1.} वेदं 2 सिता

भाद्री प्रज्ञा ¹प्रभा मेधा कान्तिः ²शान्तिच्चेतिर्मतिः । परोमा पावनी पद्मा शान्ता ³मेधा जयामळा ॥ **१३**॥

द्वात्रिंशदिति निर्दिष्टाः शक्तयोऽनुष्टुभः क्रमात् । शिवानुभावतो नित्यं जगदाप्याययन्ति याः ॥ १४ ॥

इति परिपूज्य महेशं

कलशजलै: समभिषेचयेच्छिष्यम् ।

कनकांशुकरत्नाचै-

र्गुरुमिप परिपृष्य मनुमत: सिद्धम् ॥ १५ ॥

प्रजपेह्यक्षायत्या

द्रव्येर्जुहुयाज्जपावसाने च।

विल्वपलाशी खदिरो

वटतिलसिद्धार्थदौग्धदुग्धानि ॥ १६ ॥

द्धिदूर्वेति दशैता-

न्याज्यसमेतानि होमवस्तूनि ।

एकैकश: सहस्रं

द्शभिर्द्धत्वा प्रतप्ये विप्रांश्च ॥ १७ ॥

^{1.} वरा 2. शान्तिर्धृति 3. मेघा

भवति नरः सिद्धमनु
र्भन्तेण च सर्वकर्मकर्ता स्यात् ।

विस्वेरयुतं हुत्वा

महतीं स्थानिवाप्नुयाद्विप्रः ॥ १८ ॥

ताबद्भिर्द्धिजवृक्षे-द्धिज: श्रियं पुष्कलामवाप्नोति। खदिरसमिदयुतहोमा-त्तेजोबलपुष्टिमाप्नुयादिष्टाम् ॥ १९॥

न्यमोधायुतहोमा-द्धनधान्यसमृद्धिमेति नचिरेण । अयुतं तिलै: प्रजुद्ध-त्रपमृत्यो: पाष्मनो विमुक्तः स्यात् ॥ २० ॥

सिद्धार्थायुतहोमो वैरिणमपमृत्युमपि विनाशयति । पायसहुतेन परमां रमामथायुर्यशो लभेन्मर्त्यः ॥ २१ ॥ दुग्धहुतात्कान्तिः स्थात्परकृत्या नद्म्यति श्रियं लभते ।
दिधिदोमतोऽत्रवान्स्यात्संवननकरं च तं वदन्ति बुधाः ॥ २२ ॥

दूर्वायुतेन ²जुहुया-द्रोगान्निर्वास्य सर्वमपमृत्युम् । गर्वितधीरब्दानां विप्रवर: सर्वथा शतं जीवेत् ॥ २३ ॥

निजजन्मिद्दिने पयोन्धसा वा
^३शतवीर्यवितयैः पयोघृताकैः ।
जुहुयाच शतं सर्विशतिं यः
स स्रभेदायुररोगतां चिराय ॥ २४ ॥

काष्मर्यदारुसामिधां त्रिशतं सहस्रं सिप: पयोन्नसिहतं त्रितयं जुहोतु । विप्रान्प्रतर्प्यं च गुरून्परिपूज्य सम्य-ग्दीर्घे विमुक्तगदमायुरवाप्तुकामः ॥ २५ ॥

^{1. •}च्छान्तिः 2. जुह्व- 3. शतवीर्या॰

स्नात्वाकीभिमुखोऽन्भसि स्थित इमं मन्त्रं सहस्रं जपे-दायुष्यं प्रतिपर्वं दुग्धहिवषा होमो महाश्रीप्रदः । छाजाभिर्निजवाञ्छिताय हवनात्कन्याशु संदीयते स्वाद्वकस्तनजदुमैश्च हवनात्सर्वान्वशे स्थापयेत् ॥

गायत्रिवर्णपरिपूर्णतनुस्तु भानु-स्निष्टुच्विशिष्टमहिमा महितः कृशानुः। आनुष्टुभाक्षरसमप्रकृचिः शशाङ्को द्युः समुद्यतममी परिवाञ्छितं वः॥ २७॥

एभिश्विभिर्मनुवरैस्तु शताक्षराख्यो मन्त्रोऽभिकाङ्कितफलाप्तिदकामधेतुः । शोको हिताय जगतां सुनिभिः कुपाई-चित्तैर्यथोक्तमथ संग्रहतो वदामि ॥ २८ ॥

ऋष्याद्याः पूर्वेकाः - स्त्रिद्शाः स्युर्हेत्रयोदशभिरणैः । शिर एकादशभिश्र - द्वाविंशद्भिस्तथा शिखाकवचम ॥ २९ ॥

नयनं पञ्चद्शाणैं:

ससप्तिर्भिद्शिभरस्त्रमङ्गविधिः।

विन्यासं च मनूनां

मन्त्रज्ञः पूर्ववत्क्रमात्कुर्यात् ॥ ३०॥

स्मर्तव्याखिललोकवर्ति सततं यज्जङ्गमस्थावरं
व्याप्तं येन च यत्प्रपश्चिविहितं मुक्तिश्च यात्मिद्धितः ।
यद्वा स्यात्प्रणवित्रभेदगहनं श्रुत्या च यद्गीयते
तद्वः काङ्कितसिद्धयेऽस्तु परमं तेजस्वयोत्थं महः ॥

लक्षायतो जपविधिः

शताक्षरस्याथ होमिविधिकक्तः । अयुताविधिको द्रन्यं दौरधात्रं सर्पिषा समायुक्तम् ॥ ३२ ॥

सौरे पीठे पूज्या

पूर्वोक्ताङ्गे: समावृति: प्रथमा ।

प्रहादिन्याद्याभि-

स्तिस्नः श्रोक्ताः क्रमात्समावृत्तयः ॥ ३३ ॥

^{1.} ज्योतिम्न०

पश्चम्यावृतिकक्ता त्रैष्टुभवज्ञागतादिभिस्तदनु । स्याचरमादिभिरावृति-चतुष्कमुक्तं दशम्यथेन्द्राद्यैः ॥ ३४ ॥

इति शताक्षरमन्त्रसमर्चना निगदितेह दशवरणा बुधैः । प्रजपतामभिकाङ्कितसिद्धये निखिलसंस्रृतिमोक्षपदाप्तये ॥ ३५ ॥

दुग्धाक्तेर्जुहुयात्सहस्रममृताकाण्डैस्तु दीर्घायुषे दूर्वाणां त्रितयैस्तथा घृतपय:सिक्तैर्घृतेनैव वा । छक्ष्म्यै कोकनदेश्च शोणक्रचिभिक्षिस्वादुयुक्तैस्तथा रक्तैरुत्पछकैस्तदिह्न विकचैर्वेस्वप्रसूनैरपि ॥ ३६ ॥

अनुदिनमघशान्त्ये संयतात्मा सहस्रं प्रतिजुहुतु तिलेवा मन्त्रविन्मासमेकम् । अपि दिनकरसंख्यं भोजयीत द्विजाती-न्विविधरसविशिष्टैभीकितो भोज्यजाते: ॥३७॥ शतं शतं प्रातरतिन्द्रतोद्यतो जपेद्विजो मन्त्रमिमं शताक्षरम् । अरोगजुष्टं बहुलेन्दिरायुतं शतं स जीवेच्छरदां सुखेन स: ॥ ३८ ॥

सर्वान्कामानवाप्नोति मन्त्रमेनं जपेत्तु यः । सर्वे साधयते मन्त्री अस्त्रशस्त्रादिलक्षणम् ॥ ३९ ॥

प्रणवव्याहृत्याद्या व्याहृतितारान्तिका च मन्त्री च। जप्तवा शताक्षरी स्थादिहपरछोकप्रसिद्धये दिनश: ॥४०॥

मनुममुमघशान्त्ये पत्पदाद्यं प्रजप्यादूदगणरहितायाप्यायुषेऽनुष्टुबाद्यम् ।
विमल्पमितररातिध्वंसने त्रिष्टुबाद्यं
दिनमनु दिनवक्रे वत्सरं संयतात्मा ॥ ४१ ॥

शताक्षरमनोरयं क्रम उदीरितः संग्रहा-द्वजेदमुमतिन्द्रतो दिनश एव मन्त्री रहः। अभीष्ठफलसिद्धये सुयशसे च दीर्घायुषे-ऽत्यशेषजनरञ्जनाय चिरमिन्दिरावाप्तये ॥ ४२ ॥ संवादसूक्तविहितं
विधानमथ साङ्गदेवतारूपम् ।
वक्ष्यामि साधकानामनुदिनमभिवाञ्चितप्रदानकरम् ॥ ४३ ॥

ऋषिरिष संवनने। ८स्या-नुष्टुप्च त्रिष्टुबुच्यते च्छन्दः। संवादाद्यः प्रोक्तः संज्ञानाद्यश्च देवता विद्वः॥ ४४॥

ब्रह्माख्यो हृद्यमनु: शिरश्च विष्णू कृद्रः स्यादिह तु शिखेश्वरश्च वर्म । नेत्रे द्वे भवति सद्शिवस्तथास्त्रं सर्वोत्मेत्यथ कथितं षडङ्गमेवम् ॥ ४५ ॥

धवलनिलनराजचन्द्रमध्ये निषणां करिवलसितपाशं साङ्कशं साभयं च । सवरदममलेन्दुक्षीरगौरं त्रिणेत्रं प्रणमत सुरवक्त्रं मङ्ख्लु संवादयन्त्रम् ॥ ४६ ॥ सहस्रकाणां दशिभश्चतुर्भिरप्यथो सहस्रेश्च चतुर्भिरन्वितम् ।
जपेन्मनुं सम्यगथाभिदीक्षितः
पयोन्धसान्ते जुहुयादशांशकम् ॥ ४७ ॥

यजेत्पुराङ्गेश्च तदर्चनाविधौ
पुनर्द्वितीयावरणेऽग्निमूर्तिभिः।
अनन्तरं च त्रिदिवेश्वरादिभिः
क्रमेण विह्नं विधिनेति पूजयेत्॥ ४८॥

संवादस्के विधिनेत्यनेन संसाधिते कर्म करोतु मन्त्री । चतुःशतं चापि दशोत्तरेण चतुश्चतुष्कं प्रजपेद्धनेद्वा ॥ ४९ ॥

पायसेन मधुरत्रयभाजा विप्रराजतक्जै: कुसुमैर्वा । सर्पिषा स्तनजबृक्षसमिद्धि-र्वाञ्छितार्थाविषये प्रजुहोतु ॥ ५० ॥ जुहुयात्कलाचतुष्कैः
प्रत्यृचमायोष्य कादिवर्गचतुष्कैः ।
तद्वच पयशलाद्यैवेर्गैः संयोज्य पूर्ववन्मतिमान् ॥ ५१ ॥

तद्वदृचं प्रतियोज्य त्रिष्ठुप्पादांश्च पूर्वसंख्येन । जुहुयात्सर्पिःसिक्तं पायसमचिरेण कार्यसमवास्ये ॥ ५२ ॥

प्रतिपादमथक्पीदं
प्रतियोज्य जुहोतु पूर्ववन्मतिमान् ।
तेनाभीष्टावाप्तिर्नेचिरेण नरस्य हस्तगा भवति ॥ ५३ ॥

अक्षरपादािश्रष्टु-ब्युक्तैः सूक्तैस्तु पूर्वसंख्येन । जुहुयात्समाजरूपं संवादियतुं प्रतपेयद्वाग्भिः ॥ ५४ ॥ उद्दिश्य यद्यदिह मन्त्रितमो जुहोति सूक्तैरमा निगदितैस्त्रिविधैश्च मन्त्रैः । व्यस्तैर्यथाविभवतो विधिवत्समस्तै-स्तत्तस्य सिध्यति समग्रमयत्नमेव ॥ ५५ ॥

ऋग्वारुणी ध्रुवा स्वाद्या या सा त्रिष्टुव्निगद्यते । ऋषिर्वासष्टिश्चिष्टुप्च च्छन्दो वारीशदेवता ॥ ५६ ॥

अष्टिभि: सप्तिभि: षड्भि: पुनस्तावद्भिरक्षरै: । षडङ्गानि विधेयानि तन्मन्त्रसमुदीरितै: ॥ ५७ ॥

अङ्कल्यम्रससंधिपायुशिवसंज्ञाधारनाभिष्वथो कुश्चौ पृष्ठहृदोकरोजगलदोःसंध्यमवकेषु च । गण्डन्नाणविलोचनश्रवणयुग्भूमध्यमध्येषु के सर्वोङ्गेषु तथा न्यसेद्विशदधीवेणैंः समर्थैः क्रमात् ॥

अच्छांशुकाभरणमास्यविछेपनाट्यः पाज्ञाङ्क्ष्याभयवरोद्यतदोः सरोजः । स्वच्छारविन्द्वसतिः सुसितः प्रसन्नो भूयाद्विभूतिविधये वरुणश्चिरं वः ॥ ५९ ॥ अङ्गेरष्टभिरहिपै-

दिंशाधिपै: समिभपूज्य वारीशम् ।

कलशै: पुनरभिषिश्वे-

त्परमगुरुर्भनत्रजापिनं शिष्यम् ॥ ६० ॥

वसुभि: प्रसाद्य देशिक-मथ शिष्यो मनुमिमं जपेह्रश्चम् । जुहुयाच दुग्धपकै-रन्नैरयुतं घृताप्छुतैर्मतिमान् ॥ ६१ ॥

ऋगियमृणमोचनी स्था-ज्ञपैहुंतैस्तर्पणैश्च मन्त्रविदः । संप्राप्तदुर्गतेरपि सद्यो हृद्यां च संवहेछक्ष्मीम् ॥ ६२ ॥

इक्षोः सितैश्च शकलै-र्घृतसंसिक्तैश्चतुर्दिनं जुहुयात् । सकलोपद्रवशान्सै तथर्णमुक्सै च संपदे सुचिरम् ॥ ६३ ॥ त्रिंशः परलः ।

वैतससमिदयुतहुताहृष्टिमकालेऽपि वितनुते वरुणः।
गृज्यक्षीरसमेता-

त्त्रिदिनकृतादिनमुखेषु मुदितमनाः ॥ ६४ ॥

शतभिषि समुदितेऽर्के
चतुःशतं पायसं हुनेत्सघृतम्।
ऋणमोचनाय लक्ष्म्यै
जनसंवननाय शुक्रवारे वा॥ ६५॥

पाशाबद्धं वैरिणमङ्कुशसंप्रोतमम्बुधेः पारे ।
ध्यायन्परे क्षिपन्तं
वरुणं जुहुयाच वा तथा प्रजपेत् ।

पाशनिवद्धं वैरिण-मसिना च्छित्वाशु नाशयन्तमसुम् । ध्यायन्वेतससमिधा गोमूलयुजा हुनेत्तदपहत्ये ॥ ६७ ॥ दौग्धान्नैर्भृगुवारे

घृतसंसिक्तैः कृतश्च हवनविधिः ।

ऋणमोक्षदश्च विविधो-

पद्रवशमकुद्रमाकर: प्रोक्त: ॥ ६८ ॥

पश्चिमसंध्यासमये

पश्चिमवद्नोऽनलं समाराध्य ।

ऋचमेनामभिज[ु]या-

चतु:शतं सकलदु:खनाशाय ॥ ६९ ॥

शालीघृतसंसिकाः

सरिदन्तरते। जुहोतु परसेनाम्।

संस्तम्भयितुं त्रिदिनं

सुमना मन्त्री चतुःशतावृत्त्या ॥ ७० ॥

प्रत्यक्तुखोऽथ मन्त्री

प्रतर्पयेद्वा जलै: सुशुद्धतरै: ।

यः सोऽप्युपद्रवाणां

रुन्धेन्निवहं श्रियं समृच्छति च ॥ ७१ ॥

त्रिंशः पटलः ।

बहुना किमनेन मन्त्रिमुख्यो मनुनाशु प्रतिसाधयेदभीष्ट्रम् । हवनक्रिययाथ तर्पणैर्वा सजपै: पाशभृतो महामहिस्र: ॥ ७२ ॥

अथ छवणमनुं वदामि साङ्गं सजपं सप्रतिपत्तिकं सहोमम् । विधिवद्विहितेन येन सवी जगतीमात्मवशे करोति मन्त्री ॥ ७३ ॥

लवणाम्भासि चेत्याद्या द्वितीया लवणे इति । दहेति च तृतीया स्यात्सदम्ध्वेति चतुर्ध्यपि ॥ ७४ ॥

ऋक्पश्चमी तु या ते स्याद्यथा प्रोक्तमथर्विण । ऋग्मिराभिस्तु पश्चाङ्गं पश्चभिर्वा समीरितम् ॥ ७५ ॥

चिट्यक्षरै: षडङ्गं वा प्रणवाद्यैर्निगद्यते । पञ्जभिश्च त्रिभिरपि पञ्जभि: पञ्ज चाक्षरै: ॥ ७६ ॥

सपञ्चिभिर्युगार्णेण जातियुक्तैः समाहितः । अङ्गिराः स्यादृषि×छन्दोऽनुष्टुवत्रैव देवता । अग्निरात्री तथा दुर्गा भद्रकाली समीरिता ॥ ७७ ॥ *P. II. 11 अरुणोऽरुणपङ्कजसंनिहितः
स्नुवज्ञक्तिवराभययुक्तकरः ।
अभिताचिरजात्तगतिर्विस्तसन्नयनित्रवोऽवतु वो दहनः ॥ ७८ ॥

नीलवरांशुककेशकलापा
नीलतनुर्निविद्धस्तनभारा ।
साङ्कुशपाशसश्लकपाला
यामवती भवतोऽवतु नित्यम् ॥ ७९ ॥

करकमल्डविराजचक्रशङ्कातिशुला परिलिसतिकरीटा पातितानेकदेया । विणयनल्डिसताङ्गी तिग्मरिक्मप्रकाशा पवनसखिनभाङ्गी पातु कासायनी वः ॥ ८०॥

सुरौद्रसितदंष्ट्रिका त्रिणयनोर्ध्वकेशोल्बणा कपालपरशूल्लसङ्घमरुका त्रिश्चलाकुला । घनाघननिभा रणद्रुचिरकिङ्किणीमालिका भवद्विभवसिद्धये भवतु भद्रकाली चिरम् ॥ ८१ ॥ त्रिंश: पटल: ।

खेटासिमुसलतामर-

कपालशक्तीः सपाशसृणि द्घती । दृष्टोमा सिंहस्था

...रात्रिकालिका ध्येया ॥ ८२ ॥

अयुतं नियतो मत्रमृक्पश्चकसमन्वितम् । प्रजपेत्विसहस्रं वा सम्यगेनं समाहितः ॥ ८३ ॥

द्शांशेन हुनेत्सिद्धचै हविषा घृतसंयुजा। एवं कृते प्रयोगाहीं मन्त्री भूयात्र चान्यथा।। ८४॥

विद्वरात्री वरे स्यातां वदयाकर्षणकर्मणोः । दुर्गाकाल्यौ तथा देव्यौ शस्ते मारणकर्मणि ॥ ८५ ॥

आरभ्य कर्मकृन्मन्त्री तृतीयां कृष्णपक्षजाम् । संदीक्षितो भवेत्पूते मन्दिरे मन्त्रजापवान् ॥ ८६ ॥

निखन्यात्तत्र कुण्डं च दोर्मात्रं त्र्यश्रमेखलम् । चतुष्कं सुन्दराकारं पुत्तलीनां च कारयेत् ॥ ८७ ॥

एतां साध्यक्षंवृक्षेण शालिपिष्टेन चापराम् । चक्रीकरमृदा चान्यां मधूच्छिष्टेन चेतराम् ॥ ८८ ॥ तासु हृदेशिखतसाध्याख्यासु समाहितः । सम्यक्संस्थापयेत्प्राणान्साध्यादानीय साधकः ॥ ८९ ॥

उक्तानां दारवीं कुण्डे खनेन्मन्त्राभिमन्त्रिताम् । विष्टरां विष्टरस्थाधः पादस्थाने च मृन्मयीम् ॥ ९० ॥

. सम्बयेदम्बरे सिद्धमयीमूर्ध्वमधोमुखीम् । पुन: कृष्णाष्ट्रमीरात्री पूर्वयामे गते सति ॥ ९१ ॥

रक्तमाल्याम्बरो मन्त्री कृतरकानुलेपनः । सम्यकृतलिपिन्यासप्राणायामादिकः शुचिः ॥ ९२ ॥

कुडुबं पोतलवणं सुऋक्णं परिचूर्णितम् । दिधक्षौद्रघृतक्षीरैः प्रोक्षयित्वा सुज्ञोधितम् ॥ ९३ ॥

आलोड्य गुडमध्वाज्यैर्विस्पष्टावयवामथ । तेन पुत्तिलकां मन्त्री चार्वर्ङ्गीं कारयेत्सुधीः ॥ ९४ ॥ तस्यां च स्थापयेत्प्राणान्गुर्वादेशविधानतः । अष्टोध्वेशतसंख्यं वा तथाष्टोध्वेसहस्रकम् ॥ ९५ ॥

ऋक्पञ्चकं पञ्चविंशत्संख्यं प्रतिकृतिं स्पृशन् । जिपत्वाङ्गीनि विन्यस्येत्स्वाङ्गप्रतिकृताविष ॥ ९६ ॥ सतारैश्चिटिमन्त्राणैश्चतुर्विश्चितसंख्यकै:। श्चिरोललाटहक्कर्णनासास्यचिबुकेष्वपि ॥ ९७ ॥

सकण्ठहृद्योरोजकुक्षिनाभिकटीषु च । मेद्रपायूक्जान्वाख्यजङ्घाङ्मिषु च विन्यसेत् ॥ ९८ ॥

अधो गुह्यादभेदः स्यादूर्ध्व भेदेऽन्विते सित । आत्मन्येवं प्रविन्यस्य पुनः प्रतिकृतौ न्यसेत् ॥ ९९ ॥

अङ्कुष्ठसंधिप्रपद्जङ्घाजानूरुपायुषु । सिळङ्कनाभिजठरहृद्येषु स्तनद्वये ॥ १०० ॥

कंधराचिबुकास्येषु घाणदृक्कर्णयुग्मके । छछाटजिरसोर्न्थस्येत्प्रतिमायां च संहरेत् ॥ १०१ ॥

षपिळिप्याथ कुण्डं तद्वहिर्गोमयवारिणा । साध्यसंमुख आसीन आदध्याद्धव्यवाहनम् ॥ १०२ ॥

प्रज्वास्य साध्योडुतरुकाष्टैरभ्यच्यं दीप्तिमान् । राजीकुशीतपुष्पाद्गिश्चषके रजतादिके ॥ १०३ ॥

देवतां प्रतिपाद्यार्घ्यं दत्त्वा कार्यार्थसिद्धये । उपतिष्ठेद्धतस्थादावन्ते मन्त्रैरितीरितैः ॥ १०४ ॥ त्वमाननममित्रघ्न निशायां हव्यवाहन । हविषा मन्त्रदक्तेन तृप्तो भव मया सह ॥ १०५ ॥ जातवेदो महादेव तप्तजाम्बूनदप्रभ । स्वाहपते विश्वमक्ष छवणं दह शत्रुहन् ॥ १०६ ॥

ईशे ईश्वरि श्रवीणि घस्तं मुक्तं त्वया जगत्। महादेवि नमस्तुभ्यं वरदे कामदा भव ॥ १०७ ॥

तमोमिय महादेवि महादेवस्य सुत्रते । स्त्रिया मे पुरुषं गत्वा वशमानय देहि मे ॥ १०८ ॥

दुर्गे दुर्गादिरहिते दुर्गसंशोधनार्गले । चक्रशङ्क्षधरे देवि दुष्टशत्रुभयंकरि ॥ १०९॥

नमस्ते दह शत्रुं मे वशमानय चण्डिके । शाकंभरि महादेवि शरणं मे भवानघे ॥ ११० ॥

भद्रकालि भवाभीष्टे भद्रसिद्धिप्रदायिनि । सपत्नान्मे दह दह पच शोषय तापय ॥ १११ ॥

शूळादिशक्तिवजाबैकत्कुट्योत्कृट्य मारय । महादेखि महाकाळि रक्षात्मानं कुमारिके ॥ ११२ ॥ पुन: प्रतिकृतेरङ्गसप्तकं निशितायसा । दक्षपादादिकं छित्वा पश्चर्चे प्रजपेन्मनुम् ॥ ११३ ॥

साध्यं संस्मृत्य शितघीर्जुहुयात्सप्तसंख्यया । दक्षिणं चरणं पूर्वे ततो दक्षार्घकं पुन: ॥ ११४ ॥

दक्षहस्तं तृतीयं स्याद्गुळादूर्ध्वं चतुर्थकम् । पञ्चमं वामहस्तं स्यात्षष्ठं वामार्धमेव च ॥ ११५ ॥

सप्तमं वामपादं स्यादन्यापि स्याद्धुतक्रिया । सप्त सप्त विभागो वा कमादङ्गेषु सप्तसु ॥ ११६ ॥

एकाद्शांशभित्रैर्वा तद्क्नैः सप्तभिर्हुनेत् । होमोऽन्यथा वा पूर्वे तु दक्षिणश्चरणो भवेत् ॥ ११७॥

द्वितीयो दक्षिणकरस्तृतीय: शिर उच्यते । वामबाहुश्चतुर्थस्तु मध्यादूर्ध्वे तु पश्चकम् ॥ ११८ ॥

अधोभागस्तु षष्ठः स्याद्वामभागस्तु सप्तकः । हुत्वैवं पूर्वसंप्रोक्तैरुपस्थापकमन्त्रकैः ॥ ११९ ॥

अर्चियत्वा दण्डदीर्घ प्रणमेख्रव्यवाहनम् । सकर्षस्वर्णयुक्ताङ्गां शोणां दद्यात्सतर्णकाम् ॥ १२०॥ दक्षिणां सप्तकर्षा तु दद्यान्मारणकर्मणि । अंशुकं रुचकं धान्यं दत्त्वा संप्रीणयेद्गुरुम् ॥ १२१ ॥

एवं कृतेन मन्त्रीष्टं स्रभते होमकर्मणा । अथ वा मारणाकाङ्की साध्यवामाङ्किपांसुभिः ॥१२२॥

सनिम्बतिलसिद्धार्थत्रणकृत्तैलसंयुतैः । हिङ्कत्रिकदुकोपेतैर्महिषीमूत्रपेषितैः ॥ १२३ ॥

वराहपारावतयोः पुरीषेण समन्वितैः । एतैश्च संभिश्रयतु लोणं पूर्वोक्तसंख्यकम् ॥ १२४ ॥

पूर्ववत्पुत्तस्रीं तेन स्रोणचूर्णेन कारयेत्। प्राणान्प्रतिष्ठापयेच तत्र पूर्वोक्तसंख्यकम् ॥ १२५ ॥

पूर्वोक्ताभिः पुत्तस्त्रीभिः कुण्डे दक्षिणदिः आखे । दुर्गी वा भद्रकास्त्रीं वा प्रतिपद्य यथेरिताम् ॥ १२६ ॥

डपस्थिते त्वर्धरात्रे सव्यपाणिस्थशस्त्रकः । वामपादं समारभ्य जुहुयात्पूर्वसंख्यया ॥ १२७ ॥

समापयेद्दश्चपादं विकारेणायसो वशी । विसप्ताहप्रयोगेण मारयेद्रिपुमासनः ।। १२८ ॥ तस्यां रात्र्यामुपोष्याथ परेऽहिन च साधकः । प्राणायामादिभिरपि गायत्नीजपहोमकैः ॥ १२९ ॥

विमुक्तपापो भूत्वा तु स पुनर्विहरेत्सुखम् । यां कल्पयन्त्यपामार्गराजीघृतहवीषि च ॥ १३० ॥

पृथगष्टोत्तरशतावृत्त्या हुत्वा बिंह हरेत्। यो मे पुरस्तादित्यादिदशमन्त्रैर्बिंह हरेत्॥ १३१॥

इति लवणमनोर्विधानमेवं
प्रणिगदितं विधिवत्प्रयोगभिन्नम् ।
विधिमसुमथ साधु संप्रयुञ्ज्याः
द्वजित फलं निजवाञ्चितं चिराय ॥ १३२ ॥

अथ वा छवणैः परागभूतैभेधुराक्तैः पुनरष्टमीनिशाद्यम् ।
जुहुयात्तु चतुर्दशीनिशान्तं
कुडुबोन्मानितमेभिरेव मन्त्रैः ॥ १३३ ॥

नारीनरान्वा नगरं नृपान्वा प्रामं जनान्वा मनसोऽनुकूछान् । वर्शीकरेत्येव हुतक्रियेयं चिराय नैवात्र विचारणीयम् ॥ १३४॥

वस्तुनोक्तेन क्रियतां साङ्गोपाङ्गेन पुत्तली । तस्यां तु साध्यलिङ्गायां प्राणाद्यर्पणमाचरेत् ॥ १३५॥

निश्चित्य हृद्ये किंचित्कीटान्तां संस्पृशनपुन: । प्राणार्पणेन यत्कार्यं क्षिप्रं कुर्याद्विचक्षण: ॥ १३६ ॥

अथास्य हृदये स्मृत्वा वर्तुलं वायुमण्डलम् । कृष्णषड्विन्दुगं वायुं वायुगर्भं विचिन्तयेत् ॥ १३७ ॥

तत्र भूतास्तु तन्मात्राशब्दाद्यं श्रवणादिकम् । धातूनमनश्च बुद्धिं च संक्षिपेदण्यहंकियाम् ॥ १३८ ॥

तत्सर्वे तेन चण्डेन समीरेण समीरितम् । अवामनासारन्ध्रेण स्वसमीपमुपानयेत् ॥ १३९ ॥

प्रवेशयेच पुत्तस्यां पुनस्तेनैव वर्सना । प्राणप्रतिष्टामन्त्रेण छब्धप्राणादिकां तथा ॥ १४० ॥

याद्यष्टकान्भ्रमरवद्भृद्यान्बुजस्थां तत्केसरार्पितपरागपरिष्कृताङ्गान् । संचिन्स साध्यहृदयेऽपि तथैव भृयः साध्याम्बुजस्थानिस्टिपिस्वकीयैः ॥ १४१ ॥

हृत्पद्ममध्यस्थिततन्तुजालै-रेकैकमेकोत्पतितै: क्रमेण । निश्वासमात्रेण सुखं प्रविष्टा-स्तत्प्राणमार्गेण हरेहिरेफान् ॥ १४२ ॥

वायव्याग्नेयैनद्रवारीण्महेश-कव्यात्सोमप्रेतनाथाश्रितेषु । किञ्जरुकेषु प्राणभूतद्विरेफां-स्तत्संबन्धांस्तन्तुभिविनदुभूतै: ॥ १४३॥

अवामनासामार्गेणैवाकृष्याकृष्य पुत्तस्रीम् । प्रवेशयेत्सुधीः प्राणान्प्राणाद्यर्पणयोगतः ॥ १४४ ॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूच्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे त्रिंशः पटलः॥

> > -----*----

एकत्रिंशः पटलः ॥

प्राणप्रतिष्ठानमनोर्विधानं प्रवक्ष्यते संप्रति सर्वसिद्धये । यस्मादृतेऽमी कथिताः प्रयोगाः व्यर्थो भवेयुर्गतजीवकल्पाः ॥ १ ॥

प्रोक्त्वा पूर्वममुष्यशब्दमथ च प्राणा इह प्राणका-स्तद्वज्जीव इह स्थितेति च तथा सर्वेन्द्रियाणीति च । भूयो वाड्यनसावुदीर्य तदनु प्राणा इहायान्त्विति स्वाहान्तं प्रजपेन्मनुं निश्चितधीः प्राणान्त्रतिष्ठापयेत् ॥

सृष्टिः सा जगतामनादिनिधना विश्वस्य चेष्टाकरी प्राणाख्या प्रकृतिः कियामयवपुर्देवी परा देवता ।

> ¹तद्वद्वाद्यनसी दशं श्रुतिमथो घाणं च सप्राणकं सैवेद्दागतयामयुक्सुखचिरं तिष्ठन्तु ठद्वन्द्वकम् । मन्त्रस्यास्य विधिर्द्दश्चित्रद्व हर इत्येते मुनित्वे स्थिता श्लुन्दस्त्रुययुषी च सामकमथर्वेतीह च्लुन्दांसि च ॥

प्रत्येकं कादिवर्गै: प्रतिगतालिपिकैर्विन्दुयुक्तैर्धरायै: शब्दायै: श्रोत्रमुख्यैर्वदनकरमुखैस्तित्क्रयाभि: क्रमेण ॥ बुद्धपायैश्चात्मनेऽन्तैरुपीर च विलसज्जातिभि: षड्भिरेवं कुर्योदक्कानि सम्यग्वरविशद्मतिर्विश्वरूपत्वसिद्धयै ॥३॥

> नाभेर्देशादापदं पाशवीजं हृदेशादा नाभिदेशं च शक्तिम् । आहृदेशं मस्तकादङ्कुशाख्यं न्यस्त्वा यादीन्धातुभिन्यंस्य¹ सप्त ॥ ४ ॥

प्राणे जीवे चैव हंसश्च यार्णन्यस्येन्मूळं व्यापकं मस्तकादिम् । एवं न्यस्य प्राणशक्तिस्वरूपं ²विद्यां ध्यायेदात्मरूपां च देवीम् ॥ ५ ॥

रक्ताम्बोधिस्थपोतोञ्जसदरुणसरोजाधिरूढा कराब्जैः पाशं कोदण्डमिश्चद्भवमथ गुणमप्यङ्कशं पञ्चवाणान् । विश्राणा सक्कपाछं त्रिणयनछसिता पीनवक्षोरहाढ्या देवी बालार्कवर्णा भवतु सुखकरी प्राणशक्तिः खरूपा ॥

जनतुषु न्यस्त
 बिभ्रत्

ध्यात्वा देवीं प्रजपेदेवं लक्षं मनुं समाहितधी: । आज्येनान्ते जुहुयाचरणा वा तद्दशांशतो मन्त्री ॥ ७ ॥

शाक्ते पीठे देवीं षट्कोणस्थैः प्रजेशहरिस्ट्रैः । वाणीलक्ष्मीगिरिजासिहतैरङ्गैश्च मातृलोकेशैः ॥ ८ ॥

प्रयजेचतुर्भिरेवं परिवारैर्नित्यमेव निश्चितमनाः । एवं संसिद्धमनुर्वेश्याद्यान्यारभेत कर्माणि ॥ ९ ॥

पाशाङ्क्रशान्तरितशक्तिमनोः परस्तादुवार्ये यादिवसुवर्णगणं सहंसम् ।
पश्चादसुष्यपदसुवरतु प्रयोगमन्त्रोऽयमित्थसुदितो प्रहसंख्यया वा ॥ १० ॥

मृता वैवस्वता चैव जीवहा प्राणहा तथा। आकृष्या प्रथना चैव उन्मादा विष्फुलिङ्गिनी। क्षेत्रज्ञा प्रतिहारी च प्राणमूर्त्यः सयादिकाः॥ ११॥

बद्धा साध्या पाशवीजेन शक्या गृह्वन्नाकृष्याङ्कशेनाथ यादीन् । दूतीश्चोक्त्वा साध्यनाम्नाथ धातू-नेवं मन्त्रो यावदात्मा सवीर्य: ॥ १२ ॥

सुप्ताशेषजने निशिथसमये साध्ये स्विपत्यादरा-दारुद्य स्ववशं विधाय हृद्ये साध्याकृतेः कीलकम् । बद्धा तं च निपीडमेव सहसा कालस्य यष्ट्या शिर-स्थाघाताःश्चिभितासिलेन्द्रियगणं साध्यं स्मरेत्साधकः ॥

> वायव्याग्नेयैन्द्रवारीण्महेश-क्रव्यात्सोमप्रेतराण्मध्यकेषु । स्थानेष्वेतेष्वष्ट यादीन्सहंसा-न्भुङ्गान्ध्यायेद्वीजाबिन्दुप्रबद्धान् ॥ १४ ॥

स्त्रीयं चैवं संस्मरेद्धृत्सरोजे

भृङ्गीरूपान्निर्गतान्धासमार्गैः ।

साध्याब्जस्थांश्चचरीकान्गृहीत्वा

स्त्रीयं स्थानं पूर्ववत्संप्रविष्टान् ॥ १५ ॥

बीजानि रक्तानि तु वइयकर्मण्यम्भोधराभान्यभिचारकाले।

धूम्राणि विद्वेषविधौ समोहे पीतानि संस्तम्भविधौ स्मरेश्व ॥ १६ ॥

अथ वा साध्यप्राणा-मण्डूकाकारधारिणो ध्यायेत्।
स्वीयान्भुजगाकारानभिचारादौ नृशंसकभविधौ ॥ १७॥

प्राणप्रतिष्ठाकर्मेवं विधायैकाद्शापरम् । पुत्तत्यादौ खचित्ते वा तांस्तु संस्तम्भयेद्भवा ॥ १८ ॥

भाकृष्टानां साध्यदेहादसूनां
पुत्तत्यादावप्ययं स्यात्प्रकारः ।
किं तु स्वीये हत्सरोजे प्रवेशो
वद्याकृष्ट्योरेव नात्राभिचारे ॥ १९ ॥

पाश्चाद्यत्रिकयुक्तम् लहृदयभूमध्यसूत्रायिता साग्निः साध्यललाटरन्ध्रवगतोऽप्यामूलमाजग्मुषि । योन्यां त्वात्महृदङजमेवमनिशं भ्राम्यत्यसौ चिन्त्य तं शक्तिर्जन्मशतान्यपीह वशयेत्साध्यं समाक्षयेत् ॥२०॥

^{1. ॰}पतितामामूलमाजग्मुषि

एकत्रिंशः पटलः । ४८१

प्राणप्रतिष्ठाविधिरेवमुक्तः

साङ्गः सयोगो विनियोगयुक्तः । अस्मिन्प्रवीणो गिरिकाननादी-न्प्रचाल्लयेत्प्राणवतो विधाय ॥ २१

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्द-भगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे एकत्रिंशः पटलः ॥

द्वाविंशः पटलः ॥

अथ यन्त्रविरचनाभि
र्भन्त्रविशेषान्बहुशकारयुतान् ।

कथीयज्ये मन्त्रविदा
भैहिकपारित्रकाप्तये सुधियाम् ॥ १ ॥

त्रिगुणितसंज्ञे माया-लंकुतकोणे तयाभिवीते च । या या विशेषक्लप्ति-स्तां तामपि संप्रहेण समभिद्धे ॥ २ ॥

कोणोक्कसितसुधाक्षरगलदमृतस्फुरितविहिपरिवीतान् ।
बिन्दोर्भध्यगवीजस्थितानसुधाधारया परिस्नुतया ॥ ३ ॥

पूर्णसुषुम्नारन्ध्रां
साध्यतनुं संस्मरिक्शिरसि बध्यात्।
तेनारोगी पुरुषः
प्रज्ञावान्दीर्घमायुराप्नोति ॥ ४ ॥

शीतांशुमण्डलस्यं
कूर्मचतुर्थात्तकोणलसितमिद्म् ।
शीतप्रलिप्तजप्तं
कधृतं च शिरोक्तजाज्वरार्तिहरम् ॥ ५ ॥

तद्यन्त्रयुगं विलिखे-दभिविलिखितसाध्यसाधकाख्ययुतम् । साध्यमधस्तात्कृत्वा बद्धात्र स्वपतु साधको नित्यम् ॥ ६ ॥

विधिनानेन तु सम्यक्साध्योऽस्य वशे भवेद्यन्नेन ।
तत्तु खनित्वागारे
तत्रान्नं सिद्धमत्तु वश्यकरम् ॥ ७ ॥

साध्याख्यां शक्तिवह्नी नरहरिमिप रन्ध्रत्रये च त्रिशक्ती कर्मालिख्याथ लोष्टे सततगमिप संस्थाप्य जन्त्रा स्वशक्तया। आगारे स्थापियत्वा नरमुद्किनियेश्चित्रपत्रे लिखित्वा दीपाग्नी तापियत्वा स्त्रियममलिधयः सम्यगाकर्षयेयुः॥८॥

तिगुणितविहिता विधयः

षङ्कुणिते च प्रयोजनीयाः स्युः ।

रक्षाकर्मणि विहितं

तत्प्रायः प्रचुरमन्त्रयुक्ततया ॥ ९ ॥

पाशाष्टाक्षरवीतशक्ति दहनप्रोह्णासिसाध्याह्वयं शक्तिश्रीस्मरसंवृतं कुयुगरन्ध्राबद्धचिन्तामणि । इत्थं षङ्कणितं विलिख्य जिपतं मन्त्री दधानोऽसक्त-द्राज्ञां वामदृशां प्रियो भवति संग्रामे पुरे वा चिरम् ॥

चिन्तारताश्रिताश्रित्रियुगमथ नृसिंहावृतान्तःस्थवीजं
प्रादुःसाध्याभिधानं बहिरपि लिपिभिः प्रानुलोमानुवीतम् ।
क्ष्माविम्बद्धन्द्वरन्ध्रप्रचलितचतुरणे प्रहोन्माद्भूतव्याधिन्नं यन्त्रमस्मिन्कृतकलश्चिषिगैभैरक्षाधिकारी ॥

द्वादशगुणिते शूले नृतिंद्दवीजं नरेन्द्रपुरवीतम् । पीतालिप्तं पुरलघु-धूपितमन्तःप्रबद्धकर्मयुतम् ॥ १२ ॥

चतसृषु दिश्च निखन्या-त्सीमायां द्वारतोरणाधो वा । देशाभिगुप्तिरेषा गुप्ततमा सुरिभि: पुरा प्रोक्ता ॥ १३ ॥

अलदलनिशाकुशीतै
र्मसृणे पट्टे विलिख्य यन्त्रमिदम् ।

1धरस्थापनकर्म

प्रतिजन्नं प्राङ्गणे खनेन्मन्त्री ॥ १४॥

तत्र विशन्ति न चोरा

²प्रहकुत्या स्यात्रिकेतरक्षा च ।

अद्माभिपातवारण
मभिवृद्धिं संपदां करोत्यविरात् ॥ १५ ॥

^{1.} सेर॰ 2. प्रहक्त्याचा निकेत॰

तद्वद्वटार्गलाख्यं यन्त्रं नीले विलिख्य पट्टवरे । ¹मेचकसाध्यप्रतिकृति-हृद्ये गुलिकां विधाय निश्चिष्य ॥ १६ ॥

विमधुरपूर्णे पात्रे विन्यस्याभ्यच्ये गन्धपुष्पाद्यैः । बिक्रमपि विकिरेद्रात्रिषु सप्ताहादानयेद्वधूमिष्टाम् ॥ १७ ॥

तामेवाथ प्रतिकृति
मग्नौ किंचित्प्रतापयेत्प्रजपन् ।

शक्तिं पाशाङ्करामनु
साध्याह्वयदर्भितां समाहितधीः ॥ १८ ॥

विधिनामुना त्रिरात्राद्गवितधियमपि सुराङ्गनां मन्त्री ।
आकर्षेत्रिजवाञ्छाप्रदायिनीं मदनवाणविद्वछिताम् ॥ १९ ॥

^{1.} मोचक०

द्वात्रिंशः पटलः ।

यन्त्रं तदेव लाक्षा-ताम्रावीतं निधाय कलशजले । जस्वा भानुसहस्रक-मीभिषिश्चेद्रजतकाश्चनाभ्यां च ॥ २० ॥

तद्वद्विधाय ¹कलशे तद्यन्त्रं धारयेत्पुनर्नित्यम् । वाञ्चितसिद्धिं लभते सक्त्या प्रणमन्ति देवता अपि तम् ॥ **२१**॥

यन्त्रं तदेव विधिव-द्भित्तावाळिख्य पूजयेहिनशः । चोरारिभूतनागा अपि तं देशं न वीक्षितुं शकाः ॥ २२ ॥

आिळ्य वीरपट्टे यन्त्रमिदं मस्तकार्पितं कृत्वा । युध्यन्त्रत्यथिनमपि इत्वा यात्यव्रणाद्वितो योद्धा ॥ २३ ॥

^{1.} कलशं

मद्जलविलिखितमेत-द्यन्त्रं जप्तं च मस्तके न्यस्तम् । करिणीमपि मद्येद्दा-क्चण्डतरे का कथा करेणुवरे ॥ २४ ॥

बहुनेति भाषितेन कि-मेभ्यो मुख्यं न किमपि यन्त्रेभ्यः। तस्मादमूनि साङ्कि-धौर्याणि च विश्ववद्यमिच्छद्भिः॥ २५॥

गजमृगमदकाइमीरैर्मन्त्रितमः सुरभिरोचनायुक्तैः ।
विस्तिखेदस्कक्तरसास्तुरिवेन्त्राणि सकस्रकार्यार्थी ॥ २६॥

राज्या पटुसंयुतया सपाशशक्त्यङ्करोन मन्त्रेण । स्वाद्वक्तयाभिजुहू-श्रिद्युर्वीशांस्तथोर्वशीं वद्ययेत् ॥ २७ ॥ ह्रेडेखाग्निस्थसाध्याह्वयमि वहिरांक्रों वृतं विह्नगेह-द्वन्द्वाश्रिस्वस्तिकाट्यं प्रतिलिखतु दले यन्त्रजं नागवल्ल्याः । जस्वा शक्तिं तु पाशाङ्क्षशिलिसहितां तापयेदीपवह्नौ नक्तं भक्त्यानताङ्की स्मरशरिववशा प्रेमखोलाभियाति ॥

शक्तिस्थं निजनाभिवह्निभवनद्वन्द्वोदरे मान्मथं बीजं साध्यविदर्भया परिवृतं शक्त्या बहिः पार्थिवम् । तत्कोणे स्मरमन्यपुष्टनयनप्रोत्थेः पुनः किर्णिकै-वस्ताम्बूलैर्लिखताभिजप्तमद्येद्योषिनमनोमोहनम् ॥२९॥

शक्तनतः स्थितसाध्यनाम परितो बीजैश्चतुर्भिः समा-बद्धं शक्तिमनोभवाङ्कशिलिप्रोंभिः समावेष्टितम् । शाल्युत्थे प्रतिष्ठिख्य पिष्टविकृतौ प्राणान्प्रतिष्ठाप्य च त्रिस्वादौ परिभक्षं तत्समदतः साध्यो वशे तिष्ठति ॥

डान्तं शिखीलवयुतं दहनांशसाध्यं मायांशसाधकमथाभिवृतं कलाभिः। मध्योल्लसहिमुखशूलमिदं तु भर्तु-र्यन्त्राह्वयं नरनताङ्गिवशंकरं स्यात्॥ ३१॥

^{1.} कण्टकै- .2. स्ताम्बूले

मृत्काराङ्कुलिकात्तया सक्ककलासान्तर्वसायुक्तया साध्यस्याङ्किरजोयुजा मृदुमृदा कलप्तस्य शक्ति हृदि । रूपस्याभिविलिख्य तद्विवरके साध्यं तदीरान्त्रति-ष्ठाप्याजल्य निखन्य तत्र दिनशो मेहेचिरं वश्यकृत् ॥

वामाध्याः प्रतिलिख्य नाम निश्चया वामोरुदेशे निशा-मध्ये वामकरेण संशितमतिः संछाद्यंस्तन्मनाः । पूर्वे रुद्रपदं ततश्च द्यितेयोगीश्वरीबिन्दुम-न्मन्त्रं जप्यति चेदनङ्गविवशां सद्यः प्रियामानयेत् ॥

मायाहृदोरथान्ते

ब्रह्मश्रीराजितेऽश्वरान्धोक्त्वा ।
राजयुतपूजितेऽर्णानस जये विजये च गौरि गान्धारि ॥ ३४ ॥

त्रिभुवनवशंकरीति च सर्वेछोकान्तिके वशंकिर च । सर्वेछोपुरुषवशं-करि सुदुघे वाक्षरान्त्रवीप्स्य ततः ॥ ३५ ॥ द्वात्रिंशः पटलः ।

मायाद्विठान्तिको मनु-

रेकाधिकषष्टिवर्णकः प्रोक्तः।

ऋषिरस्याजोऽतिनिचृ

च्छन्दो गौरी च देवता शोक्ता ॥ ३६ ॥

सचतुर्दशभिद्शभि-

स्तथाष्ट्रभिश्चाष्ट्रभिस्तथा दश्मिः।

एकादशभिमन्त्रा-

क्षरै: कमादुच्यते षडङ्गविधि: ॥ ३७ ॥

असकलशशिराजनमौलिराबद्धपाशा-

ङ्करारुचिरकराब्जा वन्धुजीवारुणाङ्गी । अमरनिकरवन्या लीक्षणा शोणळेपां-

शुककुसुमयुता स्यात्संपदे पार्वती वः ॥ ३८॥

अयुतं प्रजपेन्जुहुया-

द्धृताष्ठुतै: पायसैर्दशांशेन ।

आराधयेत्तद्के-

मीतृभिराशाधिपैश्च निशितमनाः ॥ ३९ ॥

तिलतण्डुलकैलेंणै-

स्त्रिमधुरसिक्तैः फलैश्च मधुरतरैः । साज्येरकणकवलयै-

स्त्रिद्नं हवनिक्रया सुवश्यकरी ॥ ४० ॥

नित्यं चादिस्रगतां देवीं प्रतिपद्य तन्मुखो जप्यात् । अष्टोत्तरश्चतमद्वा-

मादौ भुवनं वशीकरोत्यचिरात् ॥ ४१ ॥

वर्णादर्वाञ्जान्त्री
प्रयोजयेत्साध्यनामकर्मयुतम् ।
प्रजपेद्वा हवनविधौ
वाच्छितसिद्धिप्रदस्तथा मन्त्रः ॥ ४२ ॥

सतारराजमुख्यन्ते राजाधिमुखिवर्णकान् । संभाष्य वदयमुखि च स्वां श्रीमारार्णकान्वदेत् ॥ ४३ ॥

वीप्स्य देविमहादेविपदं देवादिदेवि च । प्रोक्त्वा सर्वजनस्येति मुखं मम वशं वदेत् ॥ ४४ ॥ द्रात्रिंश: पटल: ।

कुरु कुर्विति ठद्दन्द्वान्तिकं मन्त्रं समुद्धरेत् । सप्ताधिकै: सद्शभिस्तथा त्रिंशद्भिरक्षरै: ॥ ४५ ॥

द्शाभि: सप्ताभिश्चैव चतुर्भिः करणाक्षरैः । पश्चीभः सप्तद्शभिर्वणैरङ्गक्रिया मता ॥ ४६ ॥

ब्रह्माश्रीमन्त्रसंशोक्ता प्रतिपत्तिरमुष्य च । मन्त्रस्य जपक्लप्तिस्तु तथा होमविधिर्मतः ॥ ४७ ॥

मन्त्री सर्वजनस्थाने कुर्यात्साध्याह्वयान्मनोः । प्रजपे हवने वाथ तथा तर्पणकर्मणि ॥ ४८ ॥

देवीध्माष्टशतं प्रसूनवद्थ त्रिम्वादुयुक्तं हुनेत्सप्ताहं भिमतेन तेन विहिनं पुण्ड्रादिकं वश्यकृत्।
आज्यैस्तत्कृतहोमपातितसमाजप्तं घृतं प्राशयेत्साध्यं निष्परिहारकं च तिददं वश्यं भवेदेहिनाम्॥

शक्ति साध्यक्षेवृक्षप्रतिकृति हृदि संछिष्य संस्थाप्य जीवं जात्वा खन्याङ्कणेऽस्मिन्विधिवदनछमाधाय पुष्पैर्जपायाः। देवीमन्त्रेण रात्रौ दशपरशतसंख्यैस्तु काचन्दनाकै-हृत्वा तां सप्तरात्रं सरिति निखनतादुत्तमं वश्यकर्म॥ अत्रं मय्यद्यत्रं

मे देह्यत्राधिपतये ममेत्युक्त्वा ।
अत्रं प्रदापयेति च

ठद्वयुगान्तोऽत्रदायको मन्त्रः ॥ ५१ ॥

करणेन्द्रियरस्थातु-द्वयवर्णेरङ्गमन्त्रपत्रपदैः । द्वयुतजपावधिरेष द्विसहस्रद्धतं च सर्पिरन्नाभ्याम् ॥ ५२ ॥

दुग्धाब्धी रूप्यवप्रावृतकनकमयद्वीपवर्थे सुराढ्ये कल्पद्रूद्यानकाधो माणिमयलसिते वित्तसस्याप्रभागे । आसीने भूश्रियो वाञ्चिलतवसुनिचयं मन्त्रिणे संसृजन्त्यौ मन्त्री संचिन्तयानो जपतु दिनसुखे संपदेऽत्रस्य मन्त्रम् ॥

नसादिभगवसन्ते माहेश्वरिपदं वदेत् । अन्नपूर्णेऽमिजायान्तो मन्त्रोऽन्नप्रदसंज्ञक: ॥ ५८ ॥

मायाविहितषडङ्गो दिनमुखजप्यश्च षोडशसहस्रम् ।

^{1. ॰}मस्य मन्त्रपदैः

द्रात्रिंश: पटल: ।

प्रोक्तो जपावसाने सघुतैरत्रेदेशांशको होमः ॥ ५५ ॥

सद्रताण्डवविद्योकनहोत्यां भद्रवक्त्रनयनां भवकान्ताम् । अन्नदाननिरतां जननीं तां चिन्तयश्वपतु चित्रदुकुछाम् ॥ ५६ ॥

वैश्रवणः पकाराः

पिङ्कलनिधिपौ तथैव वित्तेशः।

सकुबेरस्वाहान्ताः

सन्याहृतयः समीरिता मन्त्राः ॥ ५७ ॥

वित्तेशस्यान्तराले दशवटसिमधः सिपषाक्ता विविक्ता होतव्या द्रव्यसिद्धये कनकघटकरण्डात्तदोस्तुन्दिलोऽसौ । वैद्यामो रत्नदीप्तो दरकमलिनिधिद्योतितो हेमपीठे ध्येयो न्यप्रोधमूले हुतभुजि विदुषा वैश्वदेवावसाने ॥

> मन्त्रेरेतेधृतयुत-पायसहोमोऽपि मन्त्रिणां विहित: ।

^{1.} हेमाभै रत्नजालैः

लक्ष्मये सघृतेश्च तिलै-

बिल्वसमिद्धो मतस्तदेव फलम् ॥ ५९ ॥

भयाहारेन्दुयुक्सैव विद्ण्डाहस्पताक्ष्राः । ¹बाछिस्थयोनिर्नत्यन्तो वसुवर्णो मनुर्मतः ॥ ६० ॥

वर्णसाहस्रजाप्यश्च तावच्छतहुतो मतः । होमः सर्पिष्मतान्नेन बीजेनाङ्गक्रिया मता ॥ ६१ ॥

रत्तस्वर्णीशुकादीन्निजकरकमलाद्दक्षिणादाकिरन्तं वासोराशौ निधायापरममरगुरुं पीतवस्त्रादिभूषम् । ध्यायन्नासीनमप्यापणभुवि शतसंख्यं सर्विशत्कमेवं भीतापुष्पैर्धृताक्तेत्रिंदिनमथ हुनेत्स्वर्णवस्त्रादिसिस्त्रौ ॥

वययोरन्तरास्त्रं मे देहि शुक्राक्षराद्दिठः । मन्त्रोऽयुतजपः मर्पिः सहस्रहवनिकयः ॥ ६३ ॥

शुक्रास्ये शुक्रपुष्पेंहुंतभुाजि गुणशः सप्तशोऽप्येकविंश-द्वारं होतव्यमेषोऽप्यतिसितकुसुमालेपनो वामदोष्णा । वासोरत्नादिकार्तस्वरमपि सततं साधकाय प्रयच्छ-न्ध्यातो व्याख्यानमुद्राकलितपरकरस्त्वापणालिन्दसंस्थः ॥

^{1.} वायुः स०

राजेरस्थोऽहिपो दण्डी वेदान्तेऽसौ विदण्डकः । सायान्ते नतिरप्यष्टवर्णो वैयासिको मनुः ॥ ६५ ॥

मुनिव्रातावीतं मुदितिधियमम्भोदरुचिर-द्युतिं व्याख्यामुद्राकलनिवलसदक्षिणकरम् । परं जानौ कृत्वा दृढकलितकक्ष्ये कविवरं समासीनं व्यासं स्मरत निरतं पुण्यचरितम् ॥

विकृतिसहस्रजपोऽयं
द्शांशतः पायसाज्यहवनविधिः।
निरुपमकविताप्रज्ञाः
व्याख्याश्रीसंपदावहो मन्त्रः॥ ६७॥

करचरणपार्श्वमूळ-द्युळोंहरेबिन्दुदुंसरसनाणीः । अळिकाद्या वर्मास्त्र-द्विठान्तिको मनुरयं ध्रुवादिः स्यात् ॥ ६८ ॥

अयुतं प्रजपेच षट्सहस्रा-विध मन्त्रे जुहुयाहशांशमानम् । * P. 11. 13 तिलसर्षपतण्डुलै: सज्ञाली-हविराज्यै: सुसमेधिते कुज्ञानौ ॥ ६९ ॥

चत्तुङ्गादिः प्रचेता अपि दहनसमीरौ घराव्योमसंज्ञे प्राक्प्रत्यग्दक्षसौम्यास्वध उपिर च दिश्च प्रवन्धप्रभाः स्युः। तन्मध्यस्थान्विपक्षादिकहरिक्हदन्तीन्द्रनागान्सचोरा-न्हन्त्येतैर्भन्त्रिमुख्यो मनुविहितबल्रव्याकुलान्सच एव ॥

निजरिपुमचलाचैस्तैः ससंवाधवीतं

मनुविद्थ हलोभ्यां रुद्धिनश्वासवेगे ।

तदुपरिगतवीजैः साधुसंस्यूतवकं

दहतु सकवचास्नद्धीनदुभिः स्वेच्छयैनम् ॥ ७१ ॥

योनिर्वियत्सुनेबं परमे वर्णीस्तथास्थिगं मेदः । रक्तस्थद्दग्द्विठान्त-स्ताराद्योऽयं मनुर्दशार्णयुतः ॥ ७२ ॥

अयुतं जपेन्मनुभिमं सहस्रवारं हुनेत्तथाज्येन ।

^{1.} ०बिन्दुभिः

ध्यातापि गिरिसुतेयं जगती विश्वां वशीकरोत्यांनेशम् ॥ ७३ ॥

अश्वांक्तढा कराग्ने नवकनकमयीं नेत्रयष्टिं द्धाना दक्षेऽन्येनानयन्ती स्फुरिततनुलतापाशबद्धां स्वसाध्याम् । देवी नित्यप्रसन्नाननशशधरिबम्बा त्रिनेत्राभिरामा द्यादाद्यानवद्या प्रवरसुखफलप्राप्तिहृद्यां श्रियं व: ॥ ७४ ॥

> विद्ययानुदिनहृद्ययानया होमकर्मवरहेमदायि तत्। कामितां सपदि वामलोचना-मानयेदपि च मारपीडिताम्॥ ७५॥

हवनिकिया सपिद वश्यकरी

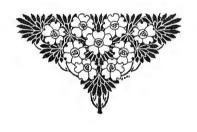
मधुरावसेकपटुना पटुना।

सहशो न कश्चन जगत्यपरो

मनुनामुनानयनकर्मविधौ॥ ७६॥

वाणी स्थात्ताररूपा शिरीस गिरिसुता शक्तिरूपा ललाटे रव्यग्न्यक्ष्णोस्तथामौ विधुरपि वदनावेष्टने टान्तरूप:। श्रीर्जिह्वायां खरूपा स्वभिमतकरिरूपौ स्वहौ दीर्घयुक्ता-वेवं न्यासे मुखश्रीविभवसुखयश:कान्तिमेधाकर: स्यात् ॥

> इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ अपञ्चसारे द्वाञ्चिशः पटलः॥

त्रयित्रंशः पटलः॥

अथ संतानसंसिद्धिसमाकुल्वितचेतसाम् । तदुत्पत्तिकरं यागं प्रवक्ष्ये गृहमेधिनाम् ॥ १ ॥

न चापुत्रस्य लोकोऽस्ति पितरोऽधः पतन्ति च । तस्मात्तु सकलोपायैयतेतापत्यसिद्धये ॥ २ ॥

देविषिपितृपूजासु निरतानामभक्तितः । गुरुमातृपितृश्राद्धवश्चकानां च नित्यशः ॥ ३ ॥

अर्थिभ्योऽर्थमदातॄणां विद्यमानेऽर्थसंचये । अद्त्त्वैवातिथिभ्योऽत्रं भोकॄणां पापचेतसाम् ॥ ४ ॥

हरिशंकरयोः पादपद्मार्चाविरतात्मनाम् । स्वभार्यानिन्दकानां च छोकवेद्विरोधिनाम् ॥ ५ ॥

इत्यादिदोषदुष्टानां पापानां ¹गृहमेधिनाम् । दुष्प्रतिप्रहदोषाद्वा जायते त्वनपत्यता ॥ ६ ॥

^{1.} गृहवर्तिनाम्.

एवमादिकदोषापनोदनी सुतसिद्धिदा । अज्ञेषपापहन्त्री च वक्ष्यते यजनिक्रया ॥ ७ ॥

पुत्राप्तये गृहस्थो दीश्वाविधिना चतुर्दशीरात्रिम् । सह पत्न्या गमयित्वा कृत्वा पौर्वाह्विकी: क्रिया: सर्वा: ॥ ८ ॥

संयोज्य किंचन यथाविधि पञ्चगव्यं संकोचकेन मनुना प्रतिमध्य वार्णम् । संमन्त्र्य चाष्टशतकं समवद्यभूत-मन्त्रैः पिबेटस्वयमसाविष गर्भधात्री ॥ ९ ॥

ततोऽग्निमाधाय चकं च कृत्वा संकल्प्य तद्दक्षिणमुत्तरं च । भागं क्रमात्पैतृकदैविकं त-त्पित्र्यं तु पूर्वे जुहुयात्क्रमेण ॥ १० ॥

स्मृत्वा निजं पितरमप्यधरा निषण्णं सांनाच्य पिण्डयुगलं घृतसंप्रुतं तत् । हुत्वा स्रुवेण घृतसंपुटितं तथैव मन्त्री पितामहमथ प्रपितामहं च ॥ ११ ॥

च्याहृतीभिरथ पकहोमतः

सर्वतः प्रतिजुहोतु सर्पिषा । मातृवर्गगुरुतत्पितृद्वयं पूर्ववत्समवदिष्य साधकः ॥ १२ ॥

कलायुतै: षोडशमूर्तिमन्त्रैव्यक्तैरथाष्टाक्षरजैश्च वर्णै: ।
अष्टौ समस्तेन च तेन पश्चाक्षरेण चाष्टाक्षरवज्जुहोतु ॥ १३ ॥

पकाहुतीनामिप वर्णसंख्यं चतुर्गुणं चापि घृताहुतीनाम् । हुत्वावदानद्वितयं च पुंस्नी-भेदप्रभिन्नं हिवषा करोतु ॥ १४ ॥

पञ्चाक्षरेण पुरुषात्मकमन्यदन्य-वर्णेन चाष्ट्रशतयुग्ममथ प्रजप्य । संयोज्य तद्युगलमप्यभिमन्त्र्य विष्णु-र्योन्यादिकेन मनुना च कपर्दिसंख्यम् ॥ १५ ॥

पुरुषः पुरुषात्मकं प्रक्तसात्मकमन्याथ समाहितोपयुज्य ।
अवदानयुगं क्रमान्मनम्बी
पुनराचम्य समर्चयेद्धुताशम् ॥ १६ ॥

गुरवेऽप्यथ दक्षिणां प्रदत्त्वा-नलमुद्धास्य च भोजयिद्धिजातीन् । प्रतिपर्वकमेवमेकवृद्धचा मतिमान् पकुरकं प्रपूरयीत ॥ १७॥

एक इत्तासदन्यमब्दं द्विजातीनसंभोज्यान्यं पूर्यदेक वृद्धचा ।
संपूर्यमाणादेवमेव त्रिकाब्दादर्वाक पुत्रो जायते दैवशक्या ॥ १८ ॥

पितृदेवताप्रसादा-न्मेघायु:कान्तिसंयुतो विद्वान् । **छक्ष्मीतेजोयुक्तो**

धर्मक्चिमेवति संतते: कर्ता ॥ १९ ॥

समुनिसुरिपतृभ्यो ब्रह्मचर्येण यज्ञै-

स्त्रिविधमणमपद्यैश्चैव संमोचयेद्य:।

श्रुतिवचनकुद्गिनवापि छोके परस्मि-

त्रिति स तु गृहमेधी पूज्यते साधुलोकैः ॥

¹वर्णादिको हलोमन्त्रः संकोचाल्यो ध्रवादिकः।

मन्त्रः स्याद्भृतमनवः स्युश्च भूतात्मनात्मभिः ॥ २१ ॥

अथो हिताय जगतां प्रथितं शितचेतसाम् ।

अद्य संक्षिप्य वक्ष्यामि छक्षणं गुरुशिष्ययोः ॥ २२ ॥

स्वच्छ: ²स्वच्छन्द्सहितोऽतुच्छधी: सक्तहृच्छय: ।

देशकालादिविदेशे देशे देशिक उच्यते ॥ २३ ॥

अप्रगण्यः समप्रज्ञो निप्रहानुप्रहक्षमः ।

षड्वर्गविजयन्ययोऽनुयो विगतवियहः ॥ २४ ॥

शुक्रशुक्रांशुकोत्कृष्टकमी विक्रवमानसः ।

वेद्वेदाङ्गविद्वादी वेदिताविदितागम: ॥ २५ ॥

^{1.} वर्गादिको; 2. स्वच्छन्दचरितो

इष्टदोऽनिष्टसंहर्ता दृष्टादृष्टसुखावहः । रतोऽविरतमचीसु परं पुरमुरद्विषोः ॥ २६ ॥

शान्तो दान्त: शान्तमना नितान्तं कान्तविप्रहः । स्वदु:खकरणेनापि परं परसुखोद्यतः ॥ २७ ॥

ऊहापोहविद्व्ययो लोभमोहविवर्जित: । अज्ञानुकम्प्यविज्ञातज्ञानो ज्ञातपरेङ्गित: ॥ २८ ॥

निरंशसांशवित्सर्वसंशयच्छिद्संशय: । नयविद्विनयोपेतो विनीतो न चिरात्मवान् ॥ २८ ॥

व्याधिरप्रापितव्याधिः समाधिविधिसंयुतः। श्रुतिधीरोऽतिधीरश्च वीरो वाक्यविज्ञारदः॥ ३०॥

वर्गोपेतसमारम्भो गभीरो दम्भवर्जितः । आदर्श इव विद्यानां न तु दर्शनदूषकः ॥ ३१ ॥

असौ मृग्यश्च दृश्यश्च सेव्यश्चाभीष्टिमिच्छता । शिष्यस्तद्वार्जनकृदेहेन द्रविणेन च ॥ ३२ ॥

तस्य पादारविन्दोत्थरजःपटस्रुषणः । स्नानमप्राप्य न प्राप्यं प्रायो बुद्धिमतेष्सितम् ॥ ३३ ॥ नित्यशः कायवाक्निचत्तैस्त्रिद्येकाब्दादिकावि । परिचर्यापरः शिष्यः स्यात्सुसंयतमानसः ॥ ३४ ॥

तं तथाविधमालक्ष्य सदावितथवादिनम् । मातृत: पितृत: शुद्धं बुद्धिमन्तमलोलुपम् ॥ ३५ ॥

अस्तेयवृत्तिमास्तिक्ययुक्तं मुक्तिकृतोद्यमम् । अकरमषं मृषाहीनमहीनद्रव्यमानसम् ॥ ३६ ॥

ब्रह्मचर्यपरं नित्यं परिचर्यापरं गुरोः । अल्पाज्ञनिद्रं पूजायामनल्पकृतकल्पनम् ॥ ३७ ॥

अधीतवेदं स्वाधीनमनाधिं व्याधिवर्जितम् । तरुणं करुणावासं परितोषकरं गुरो: ॥ ३८ ॥

सुवेषमेषणातीतममळं विमलाशयम् । सुप्रसन्नं प्रसन्नाङ्गं सदा संनिहितं गुरोः ॥ ३९ ॥ परोपकारनिरतं विरतं परदूषणे । मातृवद्गुरुपत्नीं च भ्रातृवत्तत्सुतानपि ॥ ४० ॥ स्मरन्तमस्मराबाधं स्मितोपेतमविस्मितम् ।

परिप्रहे परीक्ष्यैव शिष्यमेवंगुणं गुरुः ॥ ४१ ॥

अलसं मलसंक्षित्रं क्षिष्टं क्षिष्टान्ववायजम् । दम्भान्वितमगम्भीरं चण्डं पण्डितमानिनम् ॥ ४२ ॥

रागिणं रोगिणं भोगलालसं बालसंमतम् । रौद्रं दरिद्रं निद्रालुमाचूनं क्षुद्रचेष्टितम् ॥ ४३ ॥

नृज्ञंसमन्धं विधरं पङ्कुं व्यङ्गममङ्गलम् । अतिदीर्घमति इस्वमतिस्थूलकु शात्मकम् ॥ ४४ ॥

आदित्सुं कुत्सितं वत्सं बीभत्सं मत्सरात्मकम् । परदारपरं भीकं दाकणं वैरिणं सताम् ॥ ४५ ॥

छुन्धं त्वल्रन्धवैदग्ध्यं स्तन्धं छुन्धकवान्धवम् । सुखिनं सुखरं दुर्गे दुर्मुखं मूकमानसम् ॥ ४६ ॥

प्रस्ममुप्तं व्यमेहमप्रगण्यं दुरासनाम् । प्रष्टव्यकं तमःस्पृष्टं क्षिष्टामिष्टापहं नृणाम् ॥ ४७ ॥

स्वार्थकृत्यं प्रसक्तार्थं निरर्थारम्भणं शठम् । ईदृग्विधं गुरुः शिष्यं न गृह्वीयात्कथंचन ॥ ४८ ॥

यदि गृह्णाति तद्दोष: प्रायो गुरुमि स्पृशेत् । मन्त्रिदोषो यथा राज्ञि पत्यौ जायाकृतो यथा ॥ ४९ ॥ तथा शिष्यकृतो दोषो गुरुमेति न संशयः। स्रोहाद्वा छोभतो वापि यो न गृह्वाति दीक्षया।। ५०॥

तिसम्गुरौ सिशिष्ये तु देवताशाप आपतेत्।
मधुद्विषि महादेवे मातापित्रोर्महीभृति।
भक्तिर्या मा पदाम्भोजे कार्या निजगुरौ सदा॥ ५१॥

छायाज्ञापादुकोपानइण्डांश्च शयनासने । यानं मनोगतं चान्यदन्तेवासी न छङ्घयेत् ॥ ५२ ॥

व्याख्याविवादः स्वातन्त्र्यकामिता ¹काम्यजृम्भिता । निद्राकुतर्ककोधांश्च त्यजेद्गुरुगृहे सदा ॥ ५३ ॥

अग्राम्यधर्मे विण्मूत्रसर्गनिष्ठीवनादिकम् । परित्यजेत्परिज्ञाता वर्मि च गुरुमन्दिरे ॥ ५४ ॥

य्राम्योक्तीरनृतं निन्दामृणं च वसुविक्रयम् । परित्यजेद्भुरौ तस्य सपल्त्यैश्च समागमम् ॥ ५५ ॥

इष्टं वानिष्टमादिष्टं गुरुणा यत्तु गुर्विपि । त्वरया परया कुर्याद्धिया सम्यगजिह्यया ॥ ५६ ॥

^{1.} कार्य ०

कर्मणा मनसा वाचा सदा भक्तियुजा गुरुम्। निर्व्याजं पुजयेच्छिष्यो निजकार्यप्रसिद्धये।। ५७॥

होकोद्वेगकरी या च या च कर्मनिकृन्तनी। स्थित्युच्छेदकरी या च तां गिरं नैव भाषयेत्॥ ५८॥

रम्यमप्युज्ज्वस्रमपि मनसोऽपि समीप्सितम् । स्रोकविद्वेषणं वेषं न गृह्वीयात्कदाचन ॥ ५१ ॥

इत्याचारपर: सम्यगाचार्य यः समर्चयेत्। कृतकृत्यः स वै शिष्यः परत्रेह च नन्द्ति॥ ६०॥

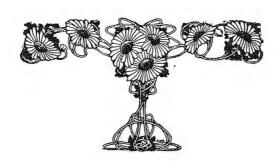
देवानृषीनिप पितृनितिथींस्तथाप्तिं नित्योद्यतेन मनसा दिनशोऽर्चयेद्यः । इष्टानवाप्य सकळानिह भोगजाता-न्प्रेत्य प्रयाति परमं पदमादिपुंसः ॥ ६१ ॥

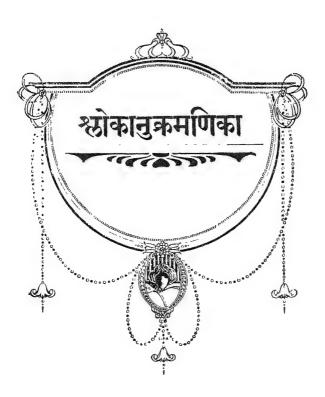
इत्थं मूलप्रकृत्यक्षराविक्वतिलिपित्रातजातग्रहर्भः । क्षेत्राद्याबद्धभूतेन्द्रियगुणरविचन्द्राग्निसंप्रोतरूपैः । मन्त्रैस्तद्देवताभिर्मुनिभिरपि जपध्यानहोमार्चनाभि-स्तन्त्रेऽस्मिन्यन्त्रभेदैरपि कमलज ते दर्शितोऽयं प्रपञ्चः ॥ त्रयास्त्रंशः पटलः ।

यदाश्रया विप्रकृतिप्रभावतो विभिन्नतारांशसमुत्थितौजसः । जगन्ति पुष्णन्ति रवीन्दुवह्नयो नमोऽम्तु तस्मै परिपूर्णतेजसे ॥ ६३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ प्रपञ्चसारे त्रयस्त्रिशः पटलः ॥

पपश्चसारः संपूर्णः ॥

*P 11. 14

॥ श्रीः ॥

॥ श्लोकानुक्रमणिका ॥

विद्यम्		पृष्ठम्
	अमीन्दुयोग०	१२८
930	अमीषोमात्मकमरि०	३६५
9	अग्न्यरव्युमा सविद्या	४७
२८	अग्न्यादिकमपि	३२८
३ ३	अग्रगण्य:	६०५
३१३	अग्राम्यधर्म	५०९
२१८	अग्राश्रावामोदः	२४९
₹	अग्रेऽथ बिल्वम०	२४९
४६०	अग्रे समग्रबळ०	३६८
३८४	अङ्गं स्वेदवदभ्यन्त०	२०
996	अङ्गबाणानृतेरूध्वी	२६८
१६	अङ्गमन्त्राः ऋमा०	७६
980	अङ्गमन्त्रैस्ततो	७७
७५	अङ्गानि पूर्वे	२९९
५२	अङ्गान्यादौ	८६
	9 9 2 8 9 9 8 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9	अमीन्दुयोगः १३० अमीषोमात्मकमरिः १ अग्न्यश्व्युमा सविन्ना २८ अग्न्यादिकमि ३३ अग्नगण्यः ३१३ अग्नम्यधर्मे २१८ अग्नाआवामोदः ३ अग्नेऽथ विस्वमः ४६० अग्ने समम्रवलः ३८४ अङ्ग स्वेदवदम्यन्तः ११८ अङ्गमन्त्राः क्रमाः १४७ अङ्गमन्त्राः क्रमाः १४७ अङ्गानि पूर्वे

	पृष्ठम्		पृ ष्टम्
अङ्गारावजवृश्चिकौ	४२	अचलात्मजा	१२३
अङ्गावृतेरनु च	३९७	अच्छस्वच्छारविन्द •	४४९
अङ्गाशेडुजाचै:	२७२	अच्छांशुकाभरण०	४६१
अङ्कलोत्सेधविस्ताराः	६१	अच्छाभः स्वच्छ०	११२
अङ्जल्यग्रससंघि०	४६१	अच्युतकामिनि०	३१६
अङ्गष्टगुल्फजङ्गासु	४२८	अजकलाप्रथमा०	२६४
अङ्गुष्ठसंधि०	४६९	अज प्रसीद	३१८
अङ्गैः प्रथमावरणं ग्रहै॰	२२५	अजाद्रीगुहाब्जा०	१५६
अङ्गैः प्रथमावरणं मूर्ति०	३०३	अजाधोक्षज ०	१५३
अङ्गैः प्रथमावृतिरापि पक्षी	३४९	अजेशशर्वसोमे •	३१
अङ्गै: प्रथमावृतिरपि		अणोरणीयसी	8
पूज्या	३२६	अतिदुःसहमन्मथ०	११२
अङ्गै: प्रथमावृतिरपि		अत्र पीटं यजे०	४२९
मृर्ति •	9 & 9	अत्र याः पञ्च	६९
अङ्गैः शक्तिभिराभि०	१९२	अत्राकारहकारा०	९२
अङ्गैः समातृभि०	४१४	अत्राच्यों मधुसूदन •	३१३
अङ्गैः स्यादानृतिः	१९६	अत्रापि चेतनायातो	98
अङ्गैरष्टभिरहिपै ०	४६२	अत्रिः क्षिणा	३९२
अङ्गैराद्यार्काद्यैः	४५०	अत्रिमीनश्च	३१
अङ्गैर्लक्ष्मीइरि॰	904	अत्रोत्तरस्यां	१३४
अङ्गेर्दुतवह	२४१	अथ कथयामि	३३७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अथ कथयिष्ये	२१५	अथ प्रवक्ष्ये विधिव०	४९
अथ कृतपुष्पाञ्जलिरपि	२१९	अय मन्मथमन्त्र०	२६४
अथ ऋद्धमहावीर०	२९३	अथ यन्त्रविरचना०	४८२
अथ गजलिप्सु॰	२५४	अथ रमाभुवनेशि०	908
अथ गौरि रुद्रदियते	940	अथ लवणमनुं	४६५
अथ चन्द्रमनुं	२३२	अथ वक्ष्यामि दुर्गाया	984
अथ तु हविष्यप्राशी	१३७	अथ वक्ष्यामि विद्या०	४२८
अथ द्वितीयाक्षरतो •	३०२	अथ वक्ष्ये संग्रहतो	१४३
अथ पदुरवमुख्य०	८१	अथ वदाम्यजपा०	२२०
अथ परराष्ट्रजयेच्छो	३५५	अथ वा कुसुमै०	२७७
अथ पापकृतां	२१	अथ वा त्रिवलय०	२८५
अथ पुनरभिवक्ष्ये	२९२	अथ वा दशमूल०	६७
अथ पुनरमु०	४ई५	अथ वादिबीजमी	२८६
अथं पुनराचम्य	६३	अथ वा दिशि कुण्ड०	५७
अथ पुरुषार्थ०	909	अथ वा पञ्चगव्यो ०	४३३
अथ प्रणवसंज्ञकं	२७६	अथ वा बिन्दुं	२८५
अथ प्रवक्ष्यते मन्त्रो	३९२	अथ वामलक०	४०२
अथ प्रवक्ष्यामि च	३०५	अथ वा योगोपेताः	२८७
अथ प्रवक्ष्यामि नृसिंह०	३४७	अथ वारिदरगदा०	२०९
अथ प्रवक्ष्यामि सुदर्शनस्य	३२३	अथ वारुणानि	६२
अथ प्रवक्ष्यामि सुदु॰	909	अथ वा लवणैः	४७३

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
अथ वा शक्तिस्वस्तिक०	२३८	अथाभिषास्यामि	३७५
अथ वा शोषण०	२८१	अथाभिवक्ष्ये महितस्य	४४८
अथ वा षट्कोणावृत०	७४	अथाभिवक्ष्ये सकल०	१२७
अथ वा षोडश	४०६	अथास्य हृदये	४७४
अथ वा सघृतैरन्नैः	२३०	अथाहृतं षड्रसं	१९
अथ वा सप्तमि०	४०३	अथोन्यते द्वादश०	३२१
अथ वा साध्यप्राणा०	860	अथोच्यते श्रीकर०	३३४
अथ व्यवस्थिते त्वेवं	98	अथोभयात्मका	२६
अथ व्यवस्थिते त्वेव०	३ ७	अथो हिताय	५०५
अथ श्रियो मन्त्र ॰	949	अधीतवेदं	५०७
अथ संग्रहेण	२४६	अधो गुह्यादभेदः	४६९
अथ संतानसंसिद्धि ०	५०१	अधोभागस्तु	४७१
अथ संप्रति	३६२	अनङ्गरूपा	२६५
अथ सजपहुताद्यो	४०५	अनङ्गशिशिरा०	२६६
अथ स्वमुत्तार्थितु०	२२	अनङ्गानङ्गमदना	१४७
अथ हितविधये	900	अनन्तब्रह्मपर्यन्तैः	१६६
अथाक्षराणामधि •	८४	अनन्तभोगे	२
अथाखिलार्था०	४१६	अनन्तसूक्ष्मौ च	३७९
अथाग्निमन्त्रा ०	२३५	अनयैव च पूर्वसेवया	१६२
अथानया	90	अनयैव जपाभिषेक०	990
अथाभवन्त्रह्म ॰	१	अनुदिनमघशान्यै	४५६

श्लोकानुकमणिका ।			488
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अनुदिनमनुलिम्पे ०	99	अन्त्यतुरीय०	• ३२३
अनुदिनममुना	903	अन्त्यशवर्गान्त्यासे	१०२
अनुदिनमष्टशतं	४१४	अन्त्यावूष्मस्वमू०	. १२८
अनुदिनमर्चियतव्यः	२१९	अन्त्याश्वीन्द्वर्कादिति	४३४
अनुदिनमर्चयितव्यो	२५१	अन्त्यासनोत्थ०	२५९
अर्नुादनमादित्य०	३३६	अन्त्येऽवशिष्ठ०	388
अनुमन्त्रितश्च	१८६	अन्नं मय्यह्यन्नं	४९४
अनुरागो विसवादो	१६६	अन्नघृताभ्यां	988
अनुलामजपे ०	४३३	अन्यस्मिन्भवने	५३
अनुलोमविलोमगतैः	888	अन्या च वासवाद्यैः	३८७
अनुलोर्मावलोममन्त्र०	998	अन्या धमन्यो	92
अनुलोमविलोमगैश्च	३६५	अन्वहमन्बह ०	२६२
अनुष्टुबन्त्ये	१६७	अपत्रपो युवा	२६८
अनेन ज्वलितं	७५	अपथ्यभाजा०	२०
अन्तः पादप्रतीपे	४३३	अपमृत्युरोग०	२८५
अन्तराग्निश्रियोः	980	अपरकराभय०	२२६
अन्तराथ पुनरा०	२११	अपाङ्गभ्रविलासौ	२६८
अन्तरान्तर्बहिश्चैव	४	अप्यव्यक्तं प्रलपति	२३
अन्तरा योजये०	३६४	अभवत्पुरा थ	لر ه
अन्तर्वाहर्विभागेन	४१	अभिध्येयं	४१८
अन्त्यं बीजमथेन्दु•	999	अभिनवै:	२७१

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
अभिषिच्य गुरुः	२९८	अयुतं तिलैर्वनोत्यै	२०२
अभिषिच्य यन्त्र०	३१८	अयुतं नियतो	४६७
अभीष्टदायी	२७१	अयुतं प्रजपेच	890
अभ्यर्च्य पीटं	१४१	अयुतं प्रजपेन्जु •	889
अभ्यर्च्य पूर्व०	३६६	अयुतं प्रजपेन्म०	२३३
अभ्यर्च्य वैष्णव०	२७७	अयुतद्वितया०	२७२
अमलकमलसंखः	२३२	अरिदेरकुपाण ०	२०१
अमलकमलसंखा	996	अरिदरगदाब्जहस्ताः	३०१
अमलकमलाधि०	१ २३	अरिदरगदाब्जहस्ता	934
अमुना विधिना कृता॰	990	अरिशङ्खकुपाणखेटवाणा०	899
अमुना विधिना महेरा०	३८०	अरिशङ्खकुपाणखेटसंज्ञा ०	३३९
अमुना विधिना हुता०	२२८	अरुणकनकवर्ण	२२०
अमुमेव मनुं	३८९	अरुणकमलसंस्था	१६८
अमृतमयजला०	२१९	अरुणतरवसन ०	२६७
अमृतावटतिल०	४०२	अरुणमरुणवासो	२६५
अमृतोद्भवो	२६७	अरुणसरोरुह०	२२४
अम्बिका ह्यादिनी	१४६	अरुणा शिखिदीर्घ०	२२४
अम्बुयोन्यग्निपवन०	90	अरुणोत्पलैश्च	१८६
अम्भस्युरोजद्वयसे	१६२	अरूणोऽरूणपङ्कज॰	४६६
अयथाप्रतिपत्ति ०	९७	अरुणोऽरुणपङ्कजे	२२९
अयुतं जपेन्मनुमिमं	४९८	अरुणैः पुनरूत्वलैः	२४३

	श्लोकानुक	मणिका ।	५२१
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अरुणैश्चन्दन ०	° ८३	अलसं मलसंक्रिनं	406
अर्काद्वजाङ्गिप०	२२७	अलिकांसपार्श्व ०	938
अर्कस्यन्दन०	४४१	अवगम्यानुरूपाणि	६०
अर्कानलोज्ज्वल ०	३६८	अवनिजलानल०	२८९
अर्काभस्तेजसासौ	358	अवनिपशुपुत्र०	३१६
अर्केऽजस्थे	४४६	अवाद्युखी सा	12
अर्केन्दुधराणि ०	४५०	अवामनासा०	४७५
अर्केन्दुवह्नि०	३७१	अन्यक्तमहदहंकृति ०	9
अर्कैर्मन्त्री	२१४	अन्यक्तात्कपर्दं ०	४१३
अर्कोघाभं	२९३	अव्यक्तादन्त ०	৩
अर्घ्यपाद्याचमन०	00	अव्याद्धास्कर	३२५
अर्चीयत्वा	४७१	अन्यान्निर्व्याज •	३५७
अर्चयेदङ्गमूतीश्च	२३९	अव्यान्मीलत्कलाप०	२७२
अर्चयेदिक्षु	४३०	अशोकोद्भव०	७१
अर्चा कार्या	800	अश्मपातादिका	३७४
अर्चा हम्बत्रय०	१९६	अश्रेः पार्श्वोत्थ०	५ १
अर्थिभ्योऽर्थ०	५०१	अश्वत्थचूत ०	६९
अर्धपदाद्यन्तासु	५१	अश्वत्थविप्रा •	936
अर्धैकद्वित्तिसंख्या ०	३३	अश्वत्थोदुम्बरजाः	९६
अलंकारा तथा	969	<u> अश्वारूढा</u>	४९९
अलदलनिशा ०	864	अश्वियमानलघाता	४५

प्रपञ्चसार

	वृष्ठम्	,	विश्वम्
अश्वेभाजभुजङ्ग	४५	अष्टोर्ध्वशतं मन्त्री	३४२
अश्वोदरजसंज्ञश्च	७ ६	अष्टोर्ध्वशत हविषा	२४२
अष्टत्रिंशस्प्रभेदेन	६८	असंशयतरं	२३४
अष्टपत्रगुण०	<i>७७</i> इ	असकलशशि ०	४९१
अष्टपत्रमथ	३३९	असिखेटक ०	२०६
अष्टप्रकृत्यात्मकश्च	२९५	ऑसतच <u>तु</u> र्दश्यां	२०५
' अष्टभिः सप्तभिः	४६१	असिताङ्गाख्यो	999
अष्टभिरतै =	२६२	असुत्रसादिकौ	६४
अष्टसाहस्र ॰	१९५	असौ मृग्यश्च	५०६
अष्टसु शूलेषु	३४४	अस्तेयवृत्ति ०	400
अष्टहरिविधृत ०	१८२	अस्त्रमन्त्रप्रबद्धाशो	288
अष्टाक्षराक्षर०	308	असृष्टकुं गोमय०	२१३
अष्टाक्षराक्षरा०	३००	अस्य तु वेदादित्वा०	२८४
अष्टाक्षराङ्गै०	२९७	अस्य यन्त्रमभिलिख्य	३५९
अष्टाक्षरान्तरित ०	३३३	अस्याक्षराण्यमूनि	३८४
अष्टाक्षरेण	२९३	अस्यास्तु रजसा	80
अष्टाक्षरोक्त०	८९	अस्या विकारा	४१
अष्टार्णचक्र०	० ७ इ	अस्यैकश्रङ्गो	३३७
अष्टाशात्तार्गला०	१४८	अहं वैश्वानरो	908
अष्टोत्तरं शतमथा	२४२	अहरहरष्टशतं	४१५
अष्टोत्तरशतजप्तं	२०४	आहिमूषिक ०	299

~	
ऋोकानु ऋमाणिका	ı
(()	•

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
अहिशराधर ०	४०५	आदित्यं रविभानू	२२९
अहोरार्लामनेन्दु ०	93	आदित्याभिमुखो ज०	०७१
आ		आदित्याभिमुखो भूत्वा	४२१
आकृतिं स्वेन भावेन	३८	आदित्सु कुत्सितं	५०८
आकृष्टानां	४८०	आदीनामिति	३ ३
आख्यां मध्यगता०	929	आदौ तारं विलिखतु	४०१
आख्यां मध्ये	१८७	आदौ तारः प्रकृति०	४१७
आज्यतिलराज्य ०	२०७	आदौ विधानेषु	३०९
आज्याकैर्जुहुया ०	३३१	आद्यन्तप्रणवग०	929
आज्यापामार्ग०	३९७	आद्यन्तस्वरपट्कस्य	२६
आज्येनाष्ट्रसहस्रं	४४४	आद्यस्वरः समेतो०	२७६
आर्ज्यरयुतं	२४३	आद्या: पञ्चाक्षर०	४३२
आज्यैरष्टोर्ध्वशतं	२३७	आचा मिथुनै०	२५२
अताम्राकीयुताभां	909	आद्यं सूक्तत्रये	१६७
आत्मनो देवताभाव०	६३	आद्यैरावीतवीजं	१३३
आत्मन्यधश्चो ०	४२३	आद्यैभेषाह्वयो	४१
आत्मानं मदनं	२६९	आद्यैस्त्रिमेदै०	९४
आत्मानमार्यो	२१२	आर्द्रोग्रुको ॰	४४१
आत्मान्तरात्म ०	२७८	आर्द्रो प्रज्ञा	४५१
आदावङ्गावरणं स०	७२	आधाय बाणे	२१२
आदावङ्गावरणमनु०	१४५	आधाय वैश्वानरमत्र	२५५

	वृष्टम्		पृष्ठ म्
आधाय वैश्वानरमादरेण	889	आराध्य चैवं	३३५
आधारहृद्धदन०	२९४	आर्कैः समित्सहसैः	२०३
आधारोद्यच्छक्ति०	66	आर्तवात्परमं बीज०	9 9
आनन्दः कर्दमश्चैव	980	आर्या दुर्गा	२०१
आनित्यसमिद्धोमा ०	२०६	आलिख्य वीरपट्टे	४८७
आपो हि छा	४२१	आलिख्यात्कर्णिका०	२६६
आप्यायितोऽग्निना	४०१	आलिङ्गेदग्नि ०	२७०
आप्यायिनी	३९०	आलोड्य गुड०	४६८
आबद्धरतमकुटां	१७५	आवाह्य विघ्नेश्वर०	२५५
आभाष्य चटप्रचटौ	३९४	आवाह्य सम्यक्कलशे	989
आभिः सर्वाभि०	४३४	आवाह्य हार्छेखिक०	२१७
आभ्यामश्चयुगे०	४३	आवृतिः कथिता	४२५
आयामि बुद्धदाकारं	99	आवृतिरङ्गैराद्या	३८९
आयुष्कामः स्वकं	४५	आवृतिराद्या मूर्ति०	३८५
अरक्तैस्तरणि०	३६०	आशान्ति द्व य०	२६५
आरण्यको	१९८	आसनस्वागते	00
आरभ्य कर्म०	४६७	आसीनः पश्चिमे	२३४
आरभ्यादिज्वलनं	४०७	आहाराद्रसज	98
आरम्भे मानुषाणि	४३४	S	
आराध्य च विसुज्या०	३७०	इक्षुशकलै:	१८५
आराध्य चाष्टोर्ध्व०	३४१	इक्षोः सितैश्च	४६२

ऋाकानुकमाणका ।			५२५	
	पृष्ठम्		पृष्ठम्	
इच्छत्रोदिति	२२	इति परमरहस्यं	४२७	
इच्छादानार्थकौ	६३	इति परिपूज्य च	२२१	
इतः पूर्वे प्राणबुद्धि ०	७९	इति परिपूज्य महेशं	४५१	
इति कृतकलशा०	949	इति पृष्ठः परं	₹	
इति कृतदलसुवि०	ولغره	इति मदनयोग०	२६९	
इति कृतदीक्षः	३५८	इति मन्त्रजपा०	१६४	
इति कृतयन्त्र०	808	इति मातृकाविभेदा०	१२२	
इति क्रमाप्त्या	999	इति यन्त्रक्लप्त०	२६७	
इति चण्डमन्त्र०	४१५	इति योगमार्ग	२९०	
इति जगदनुषक्तां	904	इति लवणमनो०	४७३	
इति जपहुतपूजातर्पणै॰	२६३	इति विन्यस्त•	४२९	
इति जपहुतपूजाध्यान०	३९०	इति विरचित॰	३५८	
इति जपहुतार्चनाद्यैः	म-	इति शताक्षर०	४५६	
न्त्रेण	२५३	इति संलीन०	80	
इति जपहुतार्चनाद्यैःम	1 -	इति सिद्धमनु०	998	
न्त्रो०	800	इति सोममन्त्र ०	२३५	
इति जपहुतार्चनाद्यैर्मन्त्री	28 8	इति हवनजपा०	३२०	
इति तव सषडङ्ग०	904	इति हृक्षेखाः	946	
इति दीक्षितविहित०	२९६	इतीरितानामपि	५२	
इति निगदितक्लप्त्या	990	इतीरिता लोक०	983	
इति निगदितो	१२२	इतीरिताश्चारु०	३०७	

प्रपञ्चसारे

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
इतीरिता सकल०	१०६	इन्द्रियतारसमेतं	३८१
इतीह दिनकृत्मनुं	२३१	इयमेवावृतिरधिका	३०१
इत्थं जपार्चना०	२०१	इष्टं वानिष्टं वा	५०९
इत्थंभूतः स	२१	इष्टतोऽनिष्टसंइर्ता	५०६
इत्थं मन्त्री	२७८	इष्टाय दीयते	२३५
इत्थं मूलप्रकृत्यक्षर०	490	इष्ट्वा दिनेशमथ	२१८
इत्यजपामन्त्रविधिः	२२३	इष्ट्रा यथोक्तमिति	980
इत्याचारपरः	५१०	্ ক্স	
इत्यादिदोषदुष्टा०	५०१	ईकारस्य	३७
इत्यादि वाणिनीभि०	१८५	ईहरां गणपं	२५९
इत्युक्तविधिचतुष्के	३००	ईदृशं यन्त्र०	४३१
इत्येवं प्रणवविधिः	२९१	ईशामिनिऋति ०	988
इत्येवं प्रणिगदितो	३४५	ईशानस्तत्पुरुषो ०	३७६
इत्येवं हुतविधि॰	१०२	ईशानाख्य: स	५२
इन्दुकलाकलिता ०	989	ईशानादीन्मन्त्र ॰	३७६
इन्दुद्वयोदित ०	२२२	ईशे ईश्वरि	४७०
इन्द्राभियम०	७३	ईशोऽनुष्टुब्भूरी	३८१
इन्द्राग्निरक्षो०	१३९	उ	
इन्द्राणी कौमारिका	399	उकारयोगांत्तस्यैव	38
इन्द्राणीं चैव	१४६	उक्तानां दारवीं	४६८
इन्द्राद्यस्तद्वहिश्च	१९८	उत्तैः किमत्र	રૂ ५ છે.

	ऋोकानुव	क्माणिका ।	५२७
	पृष्ठम्	,	पृष्ठम्
उक्तैवमत्र	४२०	उपलिप्याथ	४६९
उग्रं वीरयुतं	३४७	उपस्थिते	४७२
उचार्योचार्य च तं	२८४	उभाभ्यां लभते	६०
उचैरुन्मार्गगो	३३	उमा चण्डेश्वरो	३८०
उत्क्रान्तौ परकाय०	२८९	उरः कुक्षिस्तनाद्यं	9 &
उत्तरभागे	२५४	ऊ	
उत्तिष्ठपदं प्रथमं	999	ऊदद्गादिलळा:	३५
उत्तुङ्गादिः	४९८	अदोद्गादिलळाः	880
उत्पलानि च नीलानि	७१	ऊर्ध्वं तु मरुता	१२
उत्पाते महति	३५२	ऊर्घाघः क्रमतो	३८६
उत्पूर्वात्तिष्ठशब्दा०	२४०	ऊर्ध्वाधःप्रोत०	800
उदानः प्राणसहितो	99	ऊ र्ध्वाधिस्तर्य०	१०४
उद्घूणैः प्रहरण०	२११	ऊर्ध्वादिमेखलासु	२५४
उद्दिश्य यद्यदिह	४६१	ऊर्ध्वेन्द्रयाम्य	• १३४
उद्दिश्य यद्यदेनं	२०१	ऊष्मार्णाष्ट्राक्षरा	३१२
उद्यदादित्यकिरण <i>०</i>	२	अहापोइविद ०	५०६
उद्यद्भास्वत्समामा <u>ं</u>	१२९	ऋ	
उद्यद्भास्त्रस ्स ०	३४९	ऋक् च तदाद्यादिः	२८४
उद्यद्विकृतिभुजाढ्या ०	999	ऋक्पञ्चकं	४६८
उन्मत्तक्ष्वेल ०	880	ऋक् पञ्चमी	४६५
उ पलिप्य	. 1861	ऋक्षराश्यादियुतया	88.

	वृष्ठम्		पृष्ठम्
ऋगियमृणमोचिनी	४६२	ऋषिवर्णादिकौ	६३
ऋग्वारुणी	४६१	ऋषिस्तु भागवः	३३७
ऋतवसुवरनर०	२२१	ऋष्यादिकाश्च	२६४
ऋद्धिः समृद्धिः	३०	ऋष्याद्याः पूर्वोक्ता मन्त्रे ०	२३८
ऋषिः प्रजापति ०	३२१	ऋष्याद्याः पूर्वोक्तास्त्रि-	४५४
ऋषिदेवते	२६०	ऋष्याद्याः स्युः	२४०
ऋषिरिप गणको०	२४६	ऋष्याद्या ब्रह्म०	२२०
ऋषिरपि काश्यप	४०५	ल्ह	
ऋषिरपि वराह	१७६	लृतवर्गलसानो ०	३४
ऋषिरपि संवनना	४५८	ए	
ऋषिरभिहितो	४४८	एकद्विकत्रिक०	90
ऋषिरस्य कहोला •	३९९	एकपञ्चारादुदिष्टा	३०
ऋषिरस्य मनोः	२९३	एकमपि नालिकेरं	२६१
ऋषिरस्य वामदेवः	३७५	एकह।सादन्य•	५०४
ऋषिरस्याघोरा०	388	एकाग्रचित्तो	३२७
ऋषिरस्याज ०	२१५	एकादशांश •	४७१
ऋषिरस्याहि०	३२४	एकादशार्धकणिकां	900
ऋषिर्गुरुत्वा ०	६३	एकारादिविसर्गान्तं	३७
ऋषिदीर्घतमा०	२१०	एकीकृत्य समस्त०	२२०
ऋषिर्भृगुच्छन्दसि	१५९	एकेन पूरियत्वा	830
ऋषिस्तु नारदो	२७२	एकैकं त्रित्रिशतं	900

	ऋोकानुक्रमणिका ।		
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
एकैकं त्रिसइस	४२६	एवं करोति	900
एकैकान्तरिता ०	१३९	एवं काले	३४०
एकैकेषु दलेषु	988	एवं कृतेन	४७२
एतत्तु वेदसारस्य	४२०	एवं कृत्वा तु	४२४
एतत्रयं त्रिशः	४२३	एवं जपहुतार्चाभिः	४१४
एतां साध्यर्क्षत्रक्षेण	४६७	एवं देवं	२७५
एता द्विषट्	१४१	एवं प्रोक्तैः प्रति०	३३७
एतानि केतोरमृता०	१०१	एव प्रोक्तैयोंगै०	२९०
एतावत्यस्तु	४३४	एवं मृदुपल०	४४६
एतेषां तारणात्तारः	२३	एवं राशौ तु	60
एतैः सहस्रद्वितया ०	९८	एवं वर्णाविभेद०	९५
एतैर्जुहोति	९६	एवं विचिन्त्य	२१०
एदैतोः कर्कटो	89	एवं संग्रह०	४७
एदैतोर्भृगशीर्षार्द्रे	88	एवं संपूज्य देवीं	949
एनस्ताः प्रति०	४२१	एवं संपूज्य पीठं	१३२
एभिर्विधेयाः	३१७	एवं संबन्धसंसार०	२२
एभिविधानैर्धरणी	३१७	एवं संसिद्ध ॰	४३१
एभिर्विधानैर्भुवनेश्वरीं	१५३	एवमभ्यर्चित	२९८
एमिस्रिमिर्मनु०	४५४	एवमादिकदोषा०	५०२
एम्य एव तु	४३	एवमेषा जगत्सूतिः	४०
एभ्योऽमावास्यान्तां ०	४६	एष सर्गः	9

*P 11. 15

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
एषां याग०	३१८	कफात्मिकास्तु	99
एषु प्राग्वारुणा०	46	कमलोद्भवौषधिरसेव	. ८७
एषु स्वरा	२६	कम्पः पुलकानन्दौ	२९०
ऐ		कम्बुग्रीवां	२
ऐक्षवजलनिधि०	२४७	करकमलविराज०	४६६
ऐन्द्रं घृतेन	932	करचरणपार्श्व०	899
एन्द्रीं समारभ्य	३२४	करणात्मसमायुक्तः	९२
ओ		करणेन्द्रियरस०	४९४
ओंकारो गुणबीजं	२८४	करणोपेतै ०	9
औ		करदेहमुखन्यासं	३८२
औद्भिद: स्वेदजोऽण्डो	0 90	करपादमुखादि ०	२७९
क		करपुष्करघृत०	२४८
कंघराचिबुकास्येषु	४६९	कराली विकराली च	904
कचग्रहण इत्यस्मा०	६४	करिकलभाः	२५६
कण्ठे केनावनद्धा०	880	करेण तेनैव	२२३
कण्ठे भूमध्ये	२८९	कर्मणा मनसा	५१०
कतस्तिष्यस्तथा	88	कर्षोन्मित च	३१७
कथयामि मनो०	३८५	कलाः कलानाद०	66
कहगास्यकण्ठ •	३९५	कलावृतं चाहि०	३३२
कनकविडूर०	३८०	कलायुतैः	५०३
कनिष्ठान्तासु	६५	कल्पादित्यमुख०	903

	श्लोकानुत्र	मणिका।	५३१
	पृष्ठ म्		वृष्ठम्
कश्चित्कर्मप्रकारज्ञ:	१४	कुर्यात्कलाभिराभि०	66
कश्चित्तु भौतिक०	98	कुर्यात्प्रयोगानपि	२१४
कश्रोत्रनयन ०	396	कुर्योत्प्राणप्रतिष्ठां	६९
कषतो भुवनं	88	कुर्यादनेन	३८६
कह्नारपद्म ०	900	कुसुमरस ०	४४२
कांसोऽस्मीत्यनया	909	कुसुमास्त्रधिया	२७०
कात्पूर्व इस०	४०७	कुहूरिति च	92
काननवृत्त०	64	कूर्मादिभ्यां	960
कामाद्या वसुदाः	२८	कुङा मध्यगताः	२७२
कारस्करस्य पत्रै०	२०४	कृतं समस्तं	६०
कालाभ्राभः	३९५	कृतसंदीक्षो मन्त्री ज०	४१३
कालिकगलहु०	960	कृतसंदीक्षो मन्त्री दिन०	२२५
कालीमाररमा०	969	कृताभिषेकदीक्षस्तु	994
कालेन भिद्यमानस्तु	દ્	कृते निवेद्ये	७४
कालेन भिन्नात्पूर्णात्मा	90	कृत्या नश्यति	४४३
कालेन यावता	eq	कृत्वा त्रिगुणिता०	२९७
काष्ठा तावत्कला	٠	कृत्वा पिष्ठेन	४१४
काष्मर्यदारुसमिघां	४५३	कृत्वा मण्डलमष्ठ०	२२७
कुञ्चितकुन्तल •	969	कृ त्वावनिं	५०
कुडुबं पोतलवणं	४६८	कृत्वा समाप्य	३९७

४९३ कृत्वा स्थण्डिलम**ङ्ग**णे ४४२

कुरु कुर्विति

	वृष्ठम्		वृष्ठम्
कृत्वा स्थण्डिलमस्मि०	२९६	क्षान्तिः पुष्टिः	३८
कृष्णं दग्धपुलाको	६१	क्षीरद्वमत्वगभि०	२४४
कृष्णाभः	४०८	क्षुतकृत्कृकलो	90
कृष्णा शूलासिकरा	४३८	क्षुरिकाकृपाण	२१३
कुसरं च वैष्णवेयं	५५	क्षेत्रज्ञसंज्ञकममुं	904
केरोदसक <u>त</u> पिष्ठं	५६	क्षेत्रज्ञस्य	96
केशवमेषादीनां	३०७	श्लौमाम्बरपरिघाने	928
केशवादिप्रदिष्टानां	२९५	ख	
केसरेष्वङ्गपूजा	२३३	खङ्गं सखङ्गाशिरसं	३६७
कोणद्रयार्धकोष्ठे	५ १	खण्डेष्वेकाशीतिषु	१८९
कोणमत्स्वस्थिता०	46	खण्डै: सुधालतोत्थैः	994
कोणोछसितसुधा ०	४८२	खण्डैश्च सप्तदिन	२४३
कोष्ठेषु षोडश	988	खदिरः कृष्णवंशौ	४५
ऋमवृद्धौ परं	93	खमपि सुषिरचिह्र०	9
क्रमाचकादि ॰	३७३	खरमञ्जरीसमुत्थं	३५९
क्रमात्तारादि ०	४२१	खरमञ्जर्याः	३३०
क्रमादष्टायुधाः	१९६	खेटासिमुसल०	४६७
क्रमेण तद्वर्णविकार०	३६३	खेचरी मञ्जरी	३२
क्लीबा मुखद्वयोपेता	४३४	ग	
कायैः पयोभूरुह०	३२६	गजमृग…रोचनायुक्तैः	866
क्षाचास्ते सप्तवर्गा	909	गजमृगरोचनोपेतैः	१५२

	श्लोकानुत्र	ज्माणिका।	५३३
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
गणकः स्याद्दषि	२५७	गुह्यादाचरणतलं	२२४
गणाधिवगणेशौ	२५८	ग्रहपरिमितमिष्ट्वा	२२७
गता वा बीजतामेष	३८	गोमयविहिता०	२१३
र्गादतं निजपाणितलं	२२३	गोमयेनोपलिप्येत	३७२
गन्धपुष्पाक्षत०	७०	गोमूत्रगोमयो०	१३३
गन्धादयो निवेद्यान्ता	90	गोरोचनास्रतिल०	२२६
गर्भाधानादिका	96	गोसर्पिषा वा	99
गव्याक्तैर्जुहुया०	३९८	गौरी त्रैलोक्यविद्या	३२
गव्येन शुद्धपयसा	२३४	गौरीन्दिरा	३०९
गव्यैर्वा पञ्चिभः	४२४	ग्न्याद्यं ज्ञानेन्द्रियं	४३२
गायत्रिवर्ण०	४५४	ग्रहणी नाम सा	99
गायत्रीं न्यसतु	939	ग्रामं गच्छन्नगर०	२७४
गायत्रीं प्रतिलोमतः	१४४	ग्राम्योत्कीरनृतं	५०९
गायत्रीं शतमखजे	१३४	घ	
गायत्रीं शिरसा	४२२	घनवर्भऋष्ण	१२७
गुरवेऽप्यथ	५०४	घृताव सिक्तै ॰	३९६
गुरुणा समनुगृहीतं	८२	[°] च	
गुरुमपि परिपूज्य	१५२	चकं च चक्राङ्कः	३६६
गुरोर्गरीयः	३१९	चकं च चतुरश्रं	५९
गुर्वाद्यास्तारादिका	60	चक्रदरखड्ग ०	999
गुह्यस्थितं	990	चकमनुग्रहसंज्ञं	990

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
चक्रशङ्खगदा०	३२६	चन्दनकर्पूरागरु	६८
चक्रसशङ्खगदा०	२९७	चन्दनकुचन्दना	३२
चक्रस्य नाभिसस्थं	३३१	चन्दनागरुकर्पूर	00
चके चाष्टाष्टपदे	328	चन्दनहींबरागरु ०	६८
चण्डचण्डाय	४१३	चन्द्रमसे च दिग्भ्यश्च	७९
चतसृषु	४८५	चन्द्रमुख्यनिजायां	२३४
चतुःषष्ठयशे वा	990	चरणाप्रसंधियु	४४९
चतुरङ्गलजैः	१२०	चरन्वने दुष्ट०	३५२
चतुरङ्खलपरिमाणै	४०२	चरस्थिरोभया ०	४३
चतुरश्रमर्धशशि ०	५६	चराचरस्य जगतो	३८
चतुरीयो विलोमेन	२५७	चामरमुकुरसमुद्गक ०	१७५
चतुर्थे च क्रमं	३७२	चिट्यक्षरै:	४६५
चतुर्थ्यो नालिकेरैस्तु	२५९	चित्तात्मैक्यधृतस्य	२८०
चतुर्थामावृतौ	२६८	चित्पिङ्गलपद ०	४७
चतुर्भियादिमिः	89	चिद्रूपा चिन्मया	३१४
चतुर्भिश्च शिखावणैं:	३२१	चिद्र्पात्सकल	909
चतुर्भुजाश्रकशङ्ख ०	२७८	चिन्तारत्नाश्रिता०	४८४
चतुर्वेक्त्रयुक्ता	م نبر نبر	छ	
-चतुर्विशतितत्त्वस्था ०	२७	छन्दश्च देवीजम०	४२२
चत्वारिंशचतुः पूर्वे	२५९	छन्दश्च देवीस्थानेषु	४२२
चःवारि चत्वारिंशच	४३१	छन्दस्त्वनुष्टुप्	३७०

	ऋोकानुब	मणिका ।	લ રૂ પ્લુ.
	पृष्ठम्		वृष्ठम्
छान्तं मस्तुरीय०	२०९	जय चक्रगदापाणे	३१९
छिन्नरहां समिधां	३५९	जय पक्षिपति०	३१९
ज		जय सुन्दर	३१९
जटाबद्धचन्द्रा •	१५५	जया दुर्गा प्रभा	३०
जन्तु: षडङ्गी	१६	जरायुजस्तु	११
जन्मर्क्षाणां	४०४	जलजै: स्थलजै॰	६०
जपः पूर्वोक्त०	४३३	जाग्रत्स्व प्त ०	२८७.
जपहुतपूजा	963	जातवेदो	४७०
जपाद्शांशं	१३७	जातीपलाशकर०	२४३
जपावसाने	१६०	जान्वोरापाद०	३३८
जपेचतुर्विशति ०	949	जान्वोरासक्त	386
जपेदिमं मनुमृतु०	२३६	जायतेऽधिक०	२ १
जपेन्मनुं	२३४	जायते पुनरसौ	२१
जप्तमधोमुख०	966	जायामेईदय	९२
जसव्योऽयं	३९९	जिह्वाङ्गमूर्ति०	७८
जप्तुकामो	४३२	जिह्वा ज्वालारुचः	७७
जप्तेनाष्ट्रसहसं	३५३	जिह्यासु त्रिदशा०	७६
जप्त्वैवं मन्त्रमेनं	३९४	जीवशिखिकर्ण	३९४
जप्यः स्यादिह	४१६	जुहुयाच चतुर्वारं	96
जप्याच लक्षमानं	२४१	जुहुयाच वाम०	३६९
जम्बूभिः स्वर्णाप्त्यै	१८५	जुहुयात्कलाचतुष्कै:	४६०

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
जुहुयात्तिलै:	२३८	डान्तं शिखीलवयुतं	४८९
जुहुयात्सर्वहोमेषु	७८	त	
जुहुयादन्त्यया०	१७१	तं तथाविधमालक्ष्य	५०७
जुहुयादशोक ०	१६२	तच तुरीयातीतं	66
जुहुया दष्टा भि०	२९८	तचतुष्कं सुषुम्ना०	२६
जुहुयादष्टोर्ध्वशतं	३६९	ततः कृत्वा जपहासं	१३७
जुहुयाद्भगाुलु	३३०	ततः कोधीशचण्डीश	३१
जुहुयादुग्धहवि०	२७३	ततः समस्यलीकृत्य	३७३
जुहुयाद्रोहिण	२०२	ततश्चकी गदी	२९
ज्ञातास्मीति	२२	ततश्च मनसा	99
ज्येष्टा घकारा	88	ततश्च राशिचकं	५९
ज्योति: प्रकाशनं	२९१	ततिश्छन्नोद्भवानां	४०१
ज्वरादिकां रोग०	३२९	ततस्तदूर्ध्वभाग०	४२
ज्वलज्ज्वालासमाभाः	२७८	ततोऽभिमाघाय	५०२
ज्वलितशिखिशिखे	३८१	ततो मण्टपमध्ये	५७
झ		ततो महामुसलकं	३६४
झण्डीशो भौतिकः	३१	ततो मध्यमकुण्डस्य	३७२
ट		ततो या प्रथमा	१२
टङ्काक्षाल्यभय०	१३५	ततो विदर्भितं	180
टान्ते लिख्या०	899	ततोऽष्टाक्षरपूर्त्यर्थे	२९५
ड		ततोऽस्त्रक्लृप्तिः	४२९

	श्लाकानुकमाणका ।		५३७
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ततोऽस्य प्रत्ययास्त्वेवं	939	तथैवामाशयगतं	२०
तत्कर्णरन्ध्रजापा०	969	तदा तत्पाकमुक्तं	99
तत्पञ्चकं	४३३	तदा तां	२३
तत्परं घाम	98	तदात्मकं	४२०
तत्पुरुषाद्याः	३८५	तदा प्रक्षुभितैः	9 9
तत्प्रविचिन्त्य	२८१	तदायुधैः	१९६
तत्र किट्टं	२०	तदा पद्धणिताख्यस्य	२४
तत्र भूतास्तु	४७४	तदा स्वरेश:	80
तत्र विशन्ति	४८५	तदूर्धभागसंखः	8 ₹
तत्र स्युः	४३३	तदेइसंस्थिता	५०
तत्र स्वाद्धम्ल०	२०	तद्वाहिः पार्थिवं	६०
तत्रामिमारुतं	५८	तद्वहिः शरमायाश्च	980
तत्राथे।	७४	तद्वहिर्मण्डलं	३६५
तत्रान्त्रान्तर०	२०	तद्वही रुचिरा०	६०
तत्रोपसर्गा	३७४	तद्वाह्यं मनुवर्णै०	३४४
तत्सर्वे तेन	४७४	तद्भितीयैक०	896
तथा दलानां	५९	तद्भेदांश्च	१३
तथा दिव्यैरहोरात्रै०	ų	तद्यन्त्रयुगं	४८३
तथा देहावृतस्यापि	96	तद्वहचं प्रतियोज्य	४६०
तथाविषेद्वीदशभि ०	Ę	तद्बद्धार्ग	४८६
तथा शिष्यकृतो	५०९	तद्रद्विधाय	४८७

*P 11. 16

	विश्वम्		वृष्ठम्
तद्रणीभन्ना	80	तस्य पादारविन्दो०	५०६
तनुदीर्घाङ्कली ०	३	तस्य पुरस्ताद्विधि०	३५६
तनुमध्यलतां	960	तस्यां च	४६८
तन्त्रिभेदसमुद्भृता	२७	तस्यां ग्रहिण्यां	१६
तन्नश्चण्ड •	४१४	तस्यां राज्यां	४७३
तन्मध्यगतं प्रणवं	२८३	तस्याः कायामिना	१६
तन्मध्यगतं शुद्ध	२८३	तस्याधस्तात्	99
तन्मन्त्रायुत ०	२३४	तां दृष्ट्वा	Ę
तन्मध्यस्थितयाम्यो ०	५७	ताः स्युः पञ्च	३८२
तिपनी तापिनी	२८	तानि त्रिषड्द्वादश	३०६
तपो ज्ञानतया	४१८	ताभ्याममोभ्यां	88
तमोपहारिणीं	४२५	तामेनां कुण्डलीत्येते	३८
तमोमयि	४७०	तामेवाथ	४८६
तर्राणलक्षमनुं	२६५	तारं तु मूध्न्यंथ	३२४
तवर्गीत्थः	80	तारं व्याहृतयश्चा०	२३८
तवायुर्भम	દ્	तारं सहदयं	३२१
तस्मादघोरा०	३९८	तारं हृदयं	३६३
तस्मादिनाय	२१९	तारः शक्त्युत्थतया	२९२
तस्मादेनं	४४७	तारनालमथ	800
तस्मिन्गुरौ	५०९	तारभवाभिरथर्गिः:	933
तस्मित्रिधाय	२८६	तारयुजा	२७१

ऋोकानुक्रमाणिका ।		५३९
पृष्ठम्		वृष्ठम्
१६५	तिथिषु तु	४४५
३९२	तिरस्क्रिया	४३०
99	तिर्यञ्चो भौतिकाः	838
२४६	तिलतण्डुलकै •	४९२
60	तिलराज्यनल ०	४३१
३७८	तिलसिद्धार्थै •	२१२
७८	तिलैः सराजीखर०	३६०
३९	तीक्ष्णा रौद्री	२८
909	तीवा ज्वालिनिनन्दे	२५ १
४१६	तीने ज्वरे	४०२
२५५	तुङ्गार्थत्वाच्छिर:	६१
383	तुलस्यौ पङ्कजे	७४
१९५	तुष्टिः पुष्टिश्च	१७२
४४१	तुष्टुवु र्दृष्टमनसो	२
દ્	त्ष्णीं हुत्वा	808
२७	तृतीयाष्टाक्षरस्यापि	४२०
२०८	तेजस्यनन्यग	२८६
४५२	_	૪૬
४६८	तेनैव चाङ्गानि	990
४४५	तेषां मातङ्गानां	२५६
४५	तेषां गुद्धकुल०	890
	H 4 7 9 6 0 6 6 7 8 9 8 9 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8	पृष्ठम् १६५ तिथिषु तु ३९२ तिरस्किया ९१ तिर्यञ्जो भौतिकाः २४६ तिल्तण्डुलकै० ८० तिल्राज्यनल० ३७८ तिल्लेसद्धार्थै० ७८ तिलेः सराजीखर० ३९ तीक्ष्णा रौद्री १७९ तीक्षा ज्वालिनिनन्दे ४१६ तीक्रे ज्वरे २५५ तुङ्गार्थत्वाच्छिरः ३४३ तुलस्यौ पङ्क्ष्णे १९५ तुष्टः पुष्टिश्च ४४१ तुष्टुड्ढ्यम्मसो ६ तृष्णीं हुत्वा २७ तृतीयाष्टाक्षरस्यापि २०८ तेजस्यनन्यगे ४५२ तेन त्रिंशत्तिथयो ४६८ तेनैव चाङ्गानि

	वृष्ठम्		पृष्ठम्
तैरष्टचत्वारिंशद्वी	40	त्रिमूर्तिसर्गाच	900
तैरेव विकृतिं	ą	त्रिवारभम्भः	८७
त्यक्तदोषा	४३१	त्रिविधं गन्धाष्टकमपि	६७
त्यद्यन्त आर्य	२२८	त्रिष्टुबनुष्टुप्तत्पद०	०ए६
त्रिंशद्भिरप्यहोरात्रै •	لو	त्रिष्टुब्जगत्यौ	४२२
त्रिकालमेवं	२७४	बिस हस्रं	२३३
त्रिगुणा सा	२३	त्रैकाल्यज्ञानोही	२९०
त्रिगुणितमपि	३०६	त्रैलोक्यं रक्ष	३२४
त्रिगुणितसंशे	४८२	त्र्यक्षरस्य जपो	898
त्रिगुणितविहिता	४८४	त्वचरणसरसिज०	१२५
त्रिगुणेन च	६६	त्वचरणाम्बुर्हयोः	१२३
त्रिचतुःपञ्चषट्सप्ता०	२३	त्वगसृद्धांसमेदो०	96
वि णयनमरुणप्ता	७७	त्वमाननममित्रन्न	800
त्रिपादोनौ	४२	द	
त्रिभिस्तु शिरश्च	886	दक्षः सब्यस्थिते	२६
त्रिभिस्तु · · विशोभि:	१६५	दक्षहस्तं	809
त्रिभुवनशंकरीति	890	दक्षिणां सप्तकर्षी	४७२
त्रिमधुरपूर्णे	४८६	दक्षोऽस्य	१६३
त्रिमधुरयुक्तैश्च	२१२	दण्डादिकांस्तथाष्ट्री	३६८
त्रिमरयुतै०	२०७	दण्डादीनामथा०	\$ & X"
त्रिमुखि त्रयीस्वरूपे	924	दण्ड्यर्घीशो	३ ४३

ऋोकानुक्रमणिका ।			५४१
	वृष्ठ म्		पृष्ठम्
दत्त्वा सुवर्ण	३७३	दिनकरलक्षं	929
दद्याच दिव्यभावं	88	दिनमनु दिननाथं	३५५
दिधिदूर्वेति	४५१	दिनशः स चतु०	२५०
दध्यक्ताभिर्जुहुया०	२७१	दिनशः सर्ववश्यं	२५८
दध्यन्नलोण०	२५९	दिनशोऽष्टोर्ध्वसहस्रं	३५४
दन्तानां घावनं	४२१	दिनावतारे	२४३
दलाम्र द त्तराशी नां	५९	दिनास्त्रं	४३५
दलान्यच्छान्यन्तरालं	६१	दिशो दश	६५
दले दले तुयः कालः	بر	दीक्षां प्राप्य	१८२
दशधा गुणिता	२४	दीक्षाक्लप्त्यै	930
दश्यभिः सप्तभिः	४९३	दीश्चातो जपतु	988
दशभिर्दशभि०	३५	दीक्षाभिषेकयुक्तः	२५२
दशाधिकशतैः	३६०	दीक्षायुक्तः	२६०
दशाहमेवं कृत्वा	२३९	दीक्षितः प्रजपेन्मन्त्री	२३२
दंष्ट्राग्रलमवसुधं	३६८	दीक्षितः प्रजपेल्लक्ष०	२५८
दंष्ट्रायां वसुघां	३३९	दीक्षां प्राप्य	१०९
दारिद्ययरोगदुःखै०	१९३	दीक्षितो मनुमिमं	२७७
दिक्कमात्संपरि ०	७७	दीता सूक्ष्मा	२१७
दिक्पत्रेषु	३३५	दीप्तिं करालदहन ०	३३१
दिक्षु प्राग्याम्य०	३८२	दीप्तिमुक्ताकरा०	२९६
दिग्दिक्संस्थामस्त्र०	968	दीप्तिरूपाय	३२५

	वृष्टम्		पृष्ठम्
दीर्घभाजा	२३२	देवमाता	१४६
दीर्घायुषो	३१७	देवर्षिपितृपूजासु	५०१
दु:स्वप्नेष्वपि	३५२	देवस्य दृष्टि०	४१९
दुग्धहुतात्कान्तिः	४५३	देवाः सश्रुतयः	8
दुग्धाक्तैर्जुहुया०	४५६	देवानृषीनपि	५१०
दुग्धाब्धौ	४९४	देवीध्माष्टशतं	४९३
दुर्गा च वरदा	२११	देवेश कर्म	३२०
दुर्गास्य देवता	१९५	देहेऽपि मूलाधारे	१३
दुर्गेति दुर्गादि॰	४७०	दो:संधिकण्ठ०	३९३
दुग्धाव्धिद्वीप ०	३३५	दोर्धृतदाडिम०	999
दुरितोच्छेद ०	४२६	दोभ्यी पदाभ्यां	60
दुष्टां कष्ठान्ववायां	१७२	दैवादिकस्याप्यथ	४९
दूर्वी घृतप्रसिक्तां	३३६	दौग्धान्नैर्भृगु०	४६४
दूर्वात्रिकैरष्ठ०	३५२	द्रव्यैर्यथा	९६
दूर्वात्रितयै ०	४०३	द्रव्यैर्विधान०	७८
दूर्वाभिः सतिलाभिः	४२६	द्रव्येस्तैः	३३६
दूर्वायुतेन	४५३	द्राविणी मोहिनी	३१४
दृश्यो हिरण्मयो	४१९	दुता सा तु	98
देवतां प्रतिपाद्यार्घ्यं	४६९	द्वात्रिंशके	३५०
देवताभ्यः पदं	60	द्वात्रिंशङ्कलं	५९
देवभाग ऋषिः	२२८	द्वात्रिंशदयुतमानं	३९३

ऋोकानुक्रमाणिका ।			
	वृष्ठम्		वृष्ठम्
द्वात्रिंशदिति	४५१	धातर्यमामित्राख्या	३०८
द्वात्रिंशदेताः	१७२	धात् द्वौ स्तो	156
द्वादशगुणिते	४८५	घातोरिह	896
द्वादशमध्यम०	983	धियो बुद्धी०	४१९
द्वादशसहस्र०	९७	धूम्रा तर्जनि०	४३७
द्वादशाक्षरजपं	३२३	धृतपाशाङ्करा ०	२६०
द्वादशाक्षरमन्त्रं	२९५	ध्यातः सन्भूगृहे	३४०
द्वादशाक्षरमन्त्रान्ते	३६३	ध्यात्वा त्रिशूलहस्तां	२०२
द्वादशानां तु	२९५	ध्यात्वा देवीं	४७८
द्वाभ्यां वा चैकेन	989	ध्यात्वा धूम्रां	४३७
द्वारगकुम्भघृतै०	१३६	ध्यात्वैवं विघ्नपतिं	२५०
द्वाराणि पदषट्काणि	46	ध्यात्वैवं श्रियमपि	१६४
द्वारेषु मण्डपस्य	१३४	ध्यानस्य केवल०	४२३
द्विजभूरुइं महान्तं	२०७	ध्यानादपि	380
द्वितीयवर्तुं लाश्विष्ट ०	१३९	ध्यानी मन्त्री	२७४
द्वितीयो दक्षिण०	४७१	ध्येयाः षट्कोणाश्रिषु	२४९
घ		ध्येयौ च पद्मयुग •	२४९
घनघान्यसमृद्धिश्च	४७६	ध्यैचिन्ताया०	899
घनुस्तु देवल०	४३	ध्वजः श्यामो	२९८
धवलनलिन राज ०	४५८	ध्वजश्च वैनतेयश्च	२९७
धरापवरके	993	न	

1.	पृष्ठम्	1	पृष्ठम्
न इति प्रोक्त०	४२०	नमस्ते निलना	३१९
नक्षत्रबुक्षसमिधां	४३८	नमस्ते समस्तेशि	84.8
नभत्रत्रद्वक्षसमिधो	४३८	नमो देहार्घकान्ताय	३८७
नक्षत्राणां	७९	नमोऽन्घकान्तक ०	३८८
नक्षत्रात्मा	836	नमो भगवते प्रोक्त्वा	३२५
न च रिपवो	३९८	नमो भगवते सर्व०	३७१
न चापुत्रस्य	409	नमो विभिन्न॰	३१९
नत्यन्ते कामदेवाय	२६६	नमो विरिञ्च०	३८७
नत्यादिभगव०	888	नमें। ललाटनयन०	३८७
नत्वा ततस्तनुभृते	८१	नमोऽस्तु स्थाणु॰	३८६
नन्दास्वारभ्य	४३५	नयनं पञ्चदशार्णैः	४५५
नन्दिन्यन्ते	२१०	नरसिंहममुं	३४९
नन्द्यावर्तेर्जुहुत	984	नरहरिवपुषात्मना नि-	
नेपुंसकस्य	93	जारिं	३५४
नभः श्रोत्रेऽनिल०	98	नरहरिवपुषात्मना ग्ट-	
नमः शब्दरूपे	१५४	हीतं	३५३
नमः श्रोत्रचर्मा ०	948	नवकनकभासुरोवीं	१७४
नमः संभृतसर्वा०	३१९	नवनीते नवे	२५९
नमश्चतुर्घा	३८७	नवीमः सप्तिमः	४२८
नमस्ते दह	800	नश्वरः सर्ग	३४
नमस्ते नमस्ते	940	न श्वेतरक्तपीतादि०	8

9	•	
स्रोक	नुक्रमाणिका	-

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नष्ट श्रीरपि	४२६	निजशिवशिरः	809
नाकारजेऽङ्गतोऽन्ते	३०२	निजेप्सितं	900
नादः प्राणश्च	३८	नित्यं चादित्यगतां	४९२
नादः शक्तिश्च	58	नित्यशः	५०७
नादजाः षोडश	२९	नित्यानन्दा	३१०
नानावर्णविचित्रा	६१	नित्या निरज्जना	988
नाभिर्हृदयं	266	नित्याभिः सदृशतरा	998
नाभेरथाचरण०	206	निद्रयोरन्तरा	१९३
नाभेर्देशादापदं	४७७	निधाय कलशं	२९७
नाभ्यक्तोऽद्यान्न	902	निरंशसांश ०	५०६
नारी नरान्वा	४७३	निर्ऋतिदौवारिक ७	५२
नारी नरो वा	२२३	निर्दिष्टस्कन्धविटप०	90
नालिकेरान्वितै ०	२५८	निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च	२९
निक्षिप्य कलम०	२२१	निवृत्तिसंज्ञा च	6
निक्षिप्य हृदये	४७४	निवेदिते	३६९
निखन्यात्तत्र	४६७	निहिताग्रयुगंचतुष्कं	46
निजजन्मदिने पयोन्धसा	४५३	निहिताग्रयुगंत०	५९
निजजनमदिने शतं	४०३	नीलवरांशुक ०	४६६
निजनामगर्भमथ	४०९	नीलोत्पलकैस्तुष्टयै	१८६
निजरिपुमचला ०	४९८	नीलोत्पलदलप्रख्यां	ঽ
निजवर्णविकीर्ण ०	४०७	नृ पत्रसमि घा ०	३४२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नृ पफणिकेयूरां	969	पञ्चाक्षरविहित ०	३८३
नृशंसम न्धं	५०८	पञ्चाक्षरण	५०३
नेलकरणर्तुदिनकर०	१२८	पञ्चानामक्षराणां	२३
नेत्रदृष्टिः	६४	पञ्चाणीक्ताङ्गाद्यः	360
नैघातृनिरता०	३९२	पञ्चाशदंशगुणिताथ	२५
न्यम्रोधायुतहोमा०	४५२	पञ्चाशदात्मकोऽपि	२८२
न्यसेत्तत्पुरुषाघोर०	३८४	पञ्चारादौषधि०	९९
न्यसेच दक्षमागे	६५	पञ्चाशद्वर्णभेदै०	85
न्यस्य दर्भमयं	६७	पञ्चेन्द्रियार्थगा	98
न्यस्यैवं पञ्चभि०	३८३	पद्मयसंघिगुदा०	१९८
न्यासक्रमेण देहे	३७८	पद्मं चरोमस्थिर०	३०७
न्यासान्वितो	999	पद्मनामस्तथा०	२९
न्यासोक्तेषु	३५५	पद्मरागा सुवर्णा	७५
ч		पद्मस्या पद्मनेत्रा	१६४
पकाहुतीनामपि	५०३	पद्मासन:	२९८
पक्षः पञ्चदशाहः	४६	पद्मा सपद्मवर्णा	१६९
पञ्जज्ञानेन्द्रियाबद्धाः	९५	पद्मोत्पलकुमुद ०	२०८
पञ्चीभरथो	३९५	पद्यैर्भूपतिमुत्पलै०	२५३
पञ्चभूतमयी	98	पयास हृदयदन्न	२४४
पञ्चममपि	३०८	पयोद्रुमाणां	१५१
पञ्चम्यावृतिरुक्ता	४५६	परमन्यदतिश्चयं	९२

	वृष्ठम्		पृष्ठ म्
पररेफगर्भ०	४१०	पालाशैः कुसुमै०	२४०
परा परायणा	३०	पालाद्यैः पुनरिष्मकैः	२३८
परिपूजयेच	३३६	पालाशैर्वा	३२९
परिवीतदृढावरणं	२५४	पाशनिबद्धं	४६३
परेण धाम्ना	१५	पाशश्रीशक्तिस्वर०	१५०
परोपकारनिरतं	५०७	पाशाङ्करामध्यगया	989
पलं पलार्घे	936	पाशाङ्कशान्तरितशक्तिनृ ०	३५७
पलाशपाटलीपार्थ०	७१	पाशाङ्कशान्तरितशक्तिम ०	४७८
पलाशपुष्पैर्मधुर०	998	पाशाङ्कशावृत ०	१४८
पलाशबिल्वप्रसवै०	१२०	पाशाद्यत्रिक ०	४८०
पवनाद्याः पृथिव्यन्ताः	३७	पाशाद्यष्टाक्षरार्ण •	३११
पश्चिमसंध्या०	४६४	पाशाबद्धं	४६३
पश्यति परं	२८७	पाशाष्ट्राक्षर >	४८४
पाटलपीतसितारुण०	३८०	पिङ्गलया प्रतिमुञ्जे ॰	२८२
पालाणि त्रिविधान्यपि	५५	पिङ्गलां पृथुल ०	१७८
पादसंधि०	४२३	पितर वीक्ष्य	२२
पदाधिका	81	पितृदेवता०	५०४
पाद्यं स्यामकदूर्वी०	90	पिप्पलबिल्व ०	३२
पानीयान्धः	२१४	पीठं पूर्ववदभ्यर्च	१९४
पायसेन	४५९	पीठे तन्नपातः	२३७
पारिभद्रसुमनो०	809	पीठे तीवादिभिः	२५८

	पृष्ठम्	•	म्बर्
पीठे पूर्वीके	२००	पुरारातिदेहा०	१५६
पीठे विष्णोः	900	पुरुषः पुरुषात्मकं	५०४
पीठे हरेरथाङ्गैः	३२२	पुष्टिस्तुष्टिर्भृतिरपि	३१२
पीतः पिङ्गः कृष्णो	७३	पुष्पैः प्रियङ्गोर्भ०	900
पीतिइमजलद ०	७३	पुस्तकजपवटहस्ते	95%
पीताभा कर्णिका	३२८	पूजायां पार्श्वयुगे	१२२
पीतायोमुष्टि ॰	४३६	पूज्याः सितधृत०	२६१
पीता श्वेतारणा	२३६	पूज्या गदा	३६६
पुंरूपं सा विदित्वा	३९	पूर्णंसुषुम्नारन्घां	४८३
पुटयोरुभयोश्च	6	पूर्णेषु घोडशे०	३७२
पुत्राप्तये	५०२	पूर्णोदरि च	₹ 9
पुनः प्रतिकृते०	४७१	पूर्व महागणपतिं	९०
पुनः शङ्कादिकांस्त०	३७३	पूर्व स्थाने	३७१
पुनः समस्तेन	२५५	पूर्वेतरे मृत्युपदे	३५४
पुनः साध्येन	50	पूर्वप्रोक्तैः	940
पुनराशेशास्तदनु	३८०	पूर्वमिडाया	२८२
पुनऋद्वत्य	२५७	पूर्वस्याष्टाक्षर ०	४१९
पुनर्गगनवेगाख्या	980	पूर्वोक्त एव पीठे	३८६
पुनर्निवेद्यमुद्धृत्य	6.	पूर्वोक्तमानक्लप्त्या	983
पुनस्तत्प्रतिपत्त्यर्थे	२९५	पूर्वोक्ताद्विन्दुमात्रा०	३६
पुनस्तायगतं देवं	६९	पूर्वोक्ताभिः	४७२

	ऋोकानुक्रमणिका ।		५४९
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
पूर्वोदिष्टैदिक्विप	३२९	प्रणवादिबीज ॰	२४७
पृथगपि शालीतण्डुल ०	५ ३	प्रतिपत्तिरस्य	286
पृथगष्टशतं	३३५	प्रतिपत्तिविशेषांश्च	४३३
पृ थ गष्टे।त्तरशता०	४७३	प्रतिपादमथ०	४६०
<u> पृथुवृत्तोरुमापूर्ण</u>	३	प्रतिपाद्य निजं	३७७.
प्रकाशितादौ	४१७	प्रतिपूज्य शक्तिमिति	२१८
प्रकृतिर्विकृतिः	१४६	प्रतिमध्य	९३
प्रकृतौ कालनुन्नायां	90	प्रतिसेनाया	२०४
प्रक्षाल्य तानि	५४	प्रत्यग्रमुग्रं	406
प्रजपदथ वा	२४०	प्रत्यझुखो०	४६४
प्रजपेत्प्रमदां	988	प्रत्यब्दसेकाद्भविता	१३८
प्रजपेदथ	२१६	प्रत्येकं कादि०	४७७
प्रजपेद्वादशलक्षं	२२१	प्रत्येकं षोडशानां	४३४
प्रजपेलक्षायत्या	४५१	प्रथमं केशव०	३०८
प्रज्वाल्य	४६९	प्रथमं घृतजं	१३६
प्रज्ञा मेधा	१२२	प्रथमं निजसव्यता	६५
प्रणवं हृदयं	२९४	प्रथमप्रकृतेईसः	६९
प्रणवव्याहृत्याद्या	४५७	प्रधानमिति	8
प्रणवस्य व्याहृतीनां	४१८	प्रपञ्चयागस्तु	९५
प्रणवस्य व्याहृतीनाम०	४१८	प्रपञ्चयागस्त्वमुना	98
प्रणवहृद्धगव०	३२६	प्रभाकीर्तिकान्ती ०	940.

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
प्रभा माया जया	१९६	प्रागीभाहितेन	२२५
प्रभेदेभ्यः समुत्पन्ना	₹ ७	प्रागादिदिशासंस्थाः	२२५
प्रयजंचतुर्भिरवं	806	प्रागीरितैरपि	२९९
प्रयात्यूर्ध्वे यदा	99	प्रागेव लक्षणयुतानि	५ ६
प्रविधाय पद्ममिति	८६	प्राग्दक्षिणप्रत्युगु ०	३३९
प्रवेशयेच	४७४	प्राग्भाषितानपि	२६३
प्रसादनत्वा०	३७५	प्राग्याम्यवारुणो ०	49
प्रसारितं वामकरं	२८३	प्राङ्मध्ययोन्योः	990
प्रसीद तुङ्ग	३१८	प्राणप्रतिष्ठाकर्भैवं	४८०
प्रसीद प्रपञ्चस्वरूपे	१५३	प्राणप्रतिष्टान	४७६
प्रसीद भगवन्म०	३१८	प्राणप्रतिष्ठाविधि ०	869
प्रसीद व्यक्त०	399	प्राणात्मकं	३ ७
प्रसूतिसमये	१६	प्राणाद्या वायवस्तत्र	90
प्रह्लादिनीं	४२५	प्राणायामैः	900
प्राक्प्रत्यगर्गले	986	प्राण जीवे	७७४
प्राक्प्रत्य ग्यम ०	३५०	प्रादक्षिण्येन	७६
प्राक्प्रत्यग्याम्य •	४४९	प्रानुप्रोद्यत्स्वरा०	३०९
प्राक्प्रोक्तविधानेन	३९३	प्राप्तिः प्राकाम्यं	२९१
^{'प्राक्प्रोक्ता} ॰	४३९	प्रारम्याच्छां	१६८
प्राक्योक्तैश्चकाद्यै०	३१३	प्रालेयिविषि च	४०८
प्रागच्छन्मात ०	399	प्राश्चितसंपातस्य	४४३

ऋोका	नुक्रमणिका	ı
401401	नुभागाणना	ı

	वृष्ठम्		वृष्ठम्	
प्रासादोक्ते	४५०	बहुना किं पुन:	98	
प्रोक्तक्रमेण	९६	बहुना किमनेन	४६५	
प्रोक्तमृष्यादिक <u>ं</u>	१८४	बहुनेति भाषितेन	866	
प्रोक्तस्त्वेवं	२५७	बहुद्रारेण	96	
श्रोक्तानि वमीस्त्रान्तानि	३६४	बाल नीला म्बुदाभं	२७३	
प्रोक्तानीत्य ङ्ग ०	६४	बाहुभ्यां च	60	
प्रोक्तेनैवं कलशा०	٤ ٦	वाह्यरेग्वमन्तरा	980	
प्रोक्तेध्यान ०	808	बाह्य पोडशपत्रं	३४३	
प्रोक्त्वाथ कामदेवा०	२६६	बिन्दुः पुरुष इत्युक्तो	३९	
प्रोक्त्वा पूर्व ०	४७६	बिन्दुदेक्षिणभागस्तु	३९	
प्रोक्त्वा सुदर्शनायति	३२५	बिन्दुर्भहस्तथा	४१८	
प्रक्षाश्चिमन्थ०	३२	बिन्दुसर्गात्मनो	38	
फ		बिन्दुसर्गी तु	२६	
फलार्थी तदवा०	४२१	बिन्द्रन्तिका प्रतिष्ठा	988	
फुलैबिल्वपस्नै ०	994	बिभ्रद्दोिभः	३८४	
ब		विभ्राणा शूलवाणा०	२१०	
बद्धा साध्या	४७८	बिम्बद्धन्द्वे	४११	
बन्नाति मातापित्री०	२२	विम्बादम्बुद०	२६२	
बलाकी विमला	989	बिल्वं श्रीसूक्तजापी	१६३	
बहिः षोडशसूलाङ्कं	980	बीजानि रक्तानि	४७९	
बहिरपि पोडशपत्रं	984	बीजापूरगदे ०	२४८	

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
बीजैस्त्रिभिर्द्धिरुक्तैः	१७४	भक्तियुतानां	909
बुभुक्षा च पिपासा च	१८	भद्रकालि	800
बोधात्मिके	१२६	भयाहारेन्दु०	४९६
ब्रह्मचर्यपर	५०७	भवति नरः	४५२
ब्रह्मद्रुमफल०	883	भवत्वन्ते	७९
ब्रह्माख्या	४५८	भवेद्वादशसाहसै०	હ્
ब्रह्माणमथ च	989	भवेन्मण्डलमध्यार्धे	५९.
ब्रह्माणी माहेशी	८६	भस्माभ्यक्ताय	३८८
ब्रह्माण्याद्या०	१३५	भारतीपार्वती ०	१६६
ब्रह्मात्मभिर्महा०	९५	भासुरभूषण०	२६०
ब्रह्मा प्रजापतिर्वा	३४७	भास्बद्रतौषमौलि०	२१५
ब्रह्मा बृहत्तया	९२	भास्वाद्वेद्यु ०	४२९
ब्रह्मार्पणाख्यमनुना	७९	भिक्षावृत्तिर्दिनमनु	२७४
ब्रह्माविष्णुशिवात्मकं	२१७	भुक्तिप्रदाय	३२०
ब्रह्माश्रीमन्त्र०	४९३	मुजङ्गेशः पिनाकी	३१
ब्रह्मा स्थाद्यिरस्य	99.	भूः पदाद्या	४१७
ब्रह्मा स्याद्याषिरीरितः	85	भूतत्वात्कारणत्वाच	४१७
ब्राह्मणान्भोज०	२३९	भूतपितृयक्षनाग०	48
ब्राह्मी वचां वाष्ठ०	३५७	भूतादिक वे कारिक०	৩
भ		भूतानां शक्तित्वा०	३७९
भक्तिप्रदाय	३२०	भूतिर्विभूति चत्रति ०	३१ २

	स्राकानुत्र	५५३	
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
भूतेन्द्रियन्द्रियार्थै०	9	मजास्थिस्नायवः	96
भूत्वा शक्तिः स्वयमथ	१३७	मण्डलयुगयुगलं	988
भूघरे। विश्वमूर्तिश्च	३०	मत्स्यः कूमीवराहौ	३०३
भूयस् त्वक्षर ०	४२५	मदजलविलिखित	866
भूयाद्भ्यो	१६०	मदजललोलुप०	२४८
भूयोऽनन्तायेति च	३७८	मदनविधान ०	२६९
भूयोऽपि केशवे०	३६९	मधुनाथ	१३२
भूयो भूमितल	५२	मधुपर्क	90
भूयो ऽभ्यर्च्य	२१८	मधुरत्रयसंयुतेन	890
भूजें वा क्षीमपट्ट	३३३	मधुरत्रयसिक्ताभि०	२५९
भूर्भुवः स्वभूर्भुव०	50	मधुरत्रयावसिक्तै०	36
भृगुः स सद्यः	२३२	मधुरत्रयेण सह	994
भृगुरपि तद्दािष०	२३६	मधुसूदनसज्ञश्च	२ ९
भृगुवारे च मुखेऽह्नः	३४१	मध्यवर्तुलसस्थाया	939
भृगास्तु वारे	906	मध्यस्थायाः परीतौ	३१५
भेदैरहाद्यै:	२४	मध्याष्टाशान्तासु	888
भौमे वारेऽथ	३४१	मध्ये च दिग्दलानां	२५२
म		मध्ये च मूलमनुना	४४५
मकारप्रभवा	२९	मध्य च षोडशा०	३७२
मकारान्ते कुण्डलं	२९५	मध्ये तारं	३३२
मजात्वग्वर्गादिक०	१०२	मध्ये दिशाधिपाङ्गा०	989
*P. n 13	7		, ,

விருப்புகாரிகா ப

	वृष्टम्		वृष्ठम्
-मध्येऽनन्तं	६६	मन्त्रेणाथ पुरा०	२५३
मध्येऽनन्ताचैर पि	२९३	मन्त्रेणानेन	३४२
मध्येन्द्रवरुण ०	909	मन्त्रे मन्त्रगुराविप	८२
मध्ये पुनरघ०	३७३	मन्त्रेरेतै ०	४९५
मध्ये वद्यक्षरयोः	996	मन्त्रोद्धारविधाने	68
मनुनामुनाष्ट०	२४४	मन्दाराद्यैः	२४७
मनुममुमघशान्त्यै	४५७	मन्द्रारा _{ह्व} य०	४२४
मनोरथाकीत्मतया	२१६	मयूरचक्रवाका ०	६०
मनोवृत्तिरस्तु	946	मरिचं क्षौद्र०	४३८
मन्त्रं च द्वादशाणी०	२४	मरुतः…करोतु	३५
मन्त्रं सर्वमनुक्रम्य	१०४	मरुत:कर्माणि	880
मन्त्रस्य मध्यमनुना	२२४	मरुद्वेगा	४३०
मन्त्रस्यास्य मुनिः	२७६	मस्तकारचित ०	993
म न्त्राक्षरत्रयोद्य ०	३९६	मइस्त्वाच	४१८
मन्त्रान्ते साध्या०	४०१	महायोगेश्वरी	२११
मन्त्री कुर्यात्वडङ्गानि	३९२	महासिंहाय	१९६
मन्त्रीन्दिरावान्भ ०	१९६	मातृकान्यास०	९४
मन्त्री वटसमिद्धी०	२३९	मातृकोक्तविधिना	999
मन्त्री समास्थाय	३४५	मातृभिररुणान्ता ०	२३०
मन्त्री सर्वजन०	४९३	मातृभिश्चारुणा०	४२५
मन्त्री सुनियतचित्त०	३३१	मायाद्विठान्तिको ०	४९१

	ऋोकानुव	५५५	
	वृष्ठम्		<u> १</u> ष्ठम्
मायाविहित •	868	मूर्घाक्षि कर्णनासा ०	986
मायीयं नाम	9 9	मूर्घाननहृदुद्यक •	३७६
मायाहृदोरथान्ते	४९०	मूर्घास्यनेत्र०	३८६
मारसायकनिपात ०	993	मूर्घेक्षणास्य •	२९४
मारीचः काश्यपो	४२८	मूर्घोऽथ द्वादशान्तो०	११६
मालतीवकुलजै •	998	मूलमन्त्रचतुर्वर्ण ०	२७२
मिथुनानां गणपानां	२५६	मृलाघारमुखो ०	१२३
मिलितादपि तस्मात्तु	97	मूलाघारात्प्रथम०	२१
मुकुन्दो नन्दजो	२९	मूलाधारात्स्फुरन्तीं	994
मुकुलै: पतितै०	७१	मूलाधारात्स्फुरित	926
मुखनासाक्षि०	४२८	मूलार्णमर्णविकृती ः	8
मुख्यां भद्रार्थदात्रीं	३९३	मूलाश्विनीमख ०	४३
मुख्याम्भोजे	७७७	मूपिकऌ्तावृश्चिक	३५३
मुख्यार्थवाची	१३०	मृता वैवस्वता	४७८
मुनिवातावीत	४९७	मृत्काराङ्कलि ०	890
मूत्राशयो	२०	मेखला द्राविणी	१९२
मूत्रेणैन्द्रं	933	मेधा च हर्षा	३०
मूर्तीरम्यर्चये०	४३०	मेघा प्रज्ञा प्रभा	८६
मूर्त्याभासेन	२	मेधा हर्षा श्रद्धा	३१५
मूर्घनि गुह्य०	906	मेषादिकं यच	३०६
मूर्घाक्षिकण्ठ	३३४	मेषादिकेषु	३०६

,	पृष्ठम्		विश्वम्
मेषो विषो	३८३	यदा पित्तं	99
मोकारजे रतिधृती	३०२	यदा लिपिविहीनोऽयं	88
मोदकपृथुका	२५१	यदाश्रया	499
मोहिनी क्षोमिणी	२६५	यदाष्ठघा सा	२४
य	4	यदा स्वयं	م ير
यः सूक्ष्मः	४१९	यदि गृह्णाति	५०८
य इमं भजते	१७६	यदि नवकलशा०	१३६
यकारजेऽरिशङ्खौ	३०३	यदि वा वर्तुलमराः	७,९
यजेत्पुराङ्गेश्च	४५९	यद्यद्वाञ्छति	४४७
यज्ञे काञ्चनपत्रस्थे	३७३	यद्येककलशक्लप्तौ	933
यत्तु तेजो	४१९	यन्त्र तदेव लाक्षा	४८७
यथा तत्पुष्टिमाश्लोति	9 ₹	यन्त्रं तदेव विधिव०	४८७
यथा पुरा पूरित०	62	यन्त्रं षड्गुणितं	४२९
यथा भवन्ति	३३	यन्त्रमिदं	३४५
यथा स्वरेभ्यो	80	यन्त्रस्य बीजेषु	३६३
यथोक्तमार्गेण	३५९	यमनियमासन०	२७९
यथोक्तसंख्यं	३२७	यमापाटटपामाय ०	966
यदा कफो	98	ययाकाशस्तमो	8
यदा तदाजो	५८	यष्टन्यः स्याद्वासुदेवा०	३००
यदा लिंशोऽथ	२३	यस्तु वहाँ	४०१
यदानन्दात्मकं	४२०	यस्मिन्देशे	२०८

	श्लोकानुक्रमणिका ।		५५७
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
यां च दिशं	३५४	योऽमुमर्चयति	982
यां ज्ञात्वा	४८	₹	
थाः पञ्चाशत्कला०	६८	रक्तं धर्म	६५
याद्यष्टकान्भ्रमर	४७४	रक्तमाल्याम्बरो	४६८
याभिस्तु मन्त्रिणः	२७	रँक्ताकल्पोऽरुण०	997
या मूर्तिरर्च्यते ऽस्य	309	रक्ता पाशा०	४३६
यार्वाजतारिरेष्यति	३५६	रक्तामनङ्गकुमुमां	989
या वाममुष्क०	१२	रक्ताम्बोधिस्थ०	४७७
यूकमत्कुणकीटा०	e f	रक्ता रक्तांशुक०	१९३
येभ्यः मजजिरेंशेभ्यः	३७	रक्ता रक्ताकल्पा	934
यैः कुर्युरिष्टाप्ति०	३०५	रक्ता रमा कराली	३ 99
योगातिदूषणपरं	२७९	रक्तारविन्दनयनाः	२
योगा मत्या	998	रक्तोत्पलै:	३५९
योगीश्वरीमिति	१७५	रक्तो रक्ताङ्ग ०	२५७
योजयित्वा जपे०	३७१	रक्षानिग्रह०	४३५
योजयित्वा नृसिंहा०	३६५	रक्षोभिरक्षित •	४७६
योनिं कुण्डस्यान्तः	964	रजांसि पञ्चवर्णानि	६१
यानिर्मायावती	२६८	रतावथोऽघो०	२७४
योर्गिवियत्सुनेत्रं	४९८	रतमयं मणि०	२४७
योनिस्तत्पश्चिम ०	برن	रतस्वणीशुका०	४९६
योनेः परिभ्रमित०	११६	रथचरणशङ्खं ०	३५८

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
रन्ध्रेष्वङ्गमनूनपि	३४३	रुद्रताण्डव ०	४९५
रमा राका प्रभा	४५०	रुद्रवीर्या प्रभानन्दा	१४५
रम्यमप्युज्ज्वलमपि	५१०	रुद्रादीञ्छात्ति ०	63
रविकोणेषु	988	रेचकपूरक०	२८०
रवित्वेन भूत्वा०	948	रेफान्वितेकारा०	३८
रविविम्बगतामरुणां	२०६	रेफो माथाबीजमिति	३८
रसादितः क्रमात्पाकः	१८	रेवती माधवी	३२
राकायामुदये	२३४	रोमाञ्चकञ्चुकित०	993
रागिणं रोगिणं	406	ਲ	
राजस्य: कथिता	૭५ [©]	^{ग्र} लक्षं जपेन्मनुमिमं	१६६
राजीकरञ्जाह्वशमी०	998	लक्षं तदर्धकं वा	९८
राजेरस्थोऽहिपो	४९७	लक्षं तिलानां	९९
राज्या पटुसंयुतया	१५२	लक्षायता च	१७७
राज्या पटुसंयुतया	866	लक्षायतो	४५५
राज्यैश्वर्य	२३३	लक्ष्मी: सरस्वती	३२७
रात्रिमाद्रीह्वयां	२३३	लक्ष्मीगौरीमनसि शय ०	१७६
राशिचकावशिष्टानि	६१	लक्ष्मीश्च व्यापिनी	३२
राशिभ्यः सदिनेभ्यः	४७	लक्ष्म्यायुः पुष्टिकरं	४१२
राशेरन्यत्र	६०	लक्ष्म्यायुष्करमतुलं	३३०
रुचिरद्वादशदलं	980	लयो धनभ्रातृ०	४२
रुचिराष्ट्रपत्रमथ	१६०	लम्बयेदम्बरे	४६८

	श्लोकानुत्र	५५९	
	वृष्ठम्		पृष्ठम्
ललाट द्यं सजठर ०	३८६	वक्ष्यामि शैवागम०	३८१
ललाटोदरहृत्कण्ठ०	२९५	वक्ष्ये विधान०	२६७
लवणाम्भासि	४६५	वचनादाने सगती	٥
लव णै स्त्रिमधुर ०	४३६	वज्रः सशक्तिदण्ड:	७३
लवादिप्रलयान्ते। ऽ यं	ų	वज्रिणे वज्रधराय	३८२
लसचकशङ्खा	१५६	वणिङ्गकरमेषा	४२
ल सत्कौ सुभोद्धा ०	१५६	वत्सरादेश्चतुर्दश्यां	२३९
लसदौदरिकाबन्ध ०	₹	वदनामृतकराबिम्ब०	२८५
लाक्षाभिः कुङ्कमैर्वा	969	वदने च बाहुपाद०	९१
लाजातिलनक्त०	५५	वदेचण्डेश्वरायेति	४१४
लाजाभिस्निमधुर०	३६०	वन्दे हरं	३८९
लिपिन्यासादि ०	४२३	वन्द्यं देवैर्मुकुन्दं	२७३
छुब्धं त्वलब्ध०	५०८	वययोरन्तरास्त्रं	४९६
लोकपालांश्च	830	वरदा हादिनी	२८
लोकाद्रिद्वीपपाता ०	२४	वराइपारावतयोः	४७२
लोकोद्वेगकरी	५१०	वरेण्यं भजतां	४२०
लोहिता च	७५	वरेण्यं वरणीय०	४१९
व	•	वर्गस्वरयाद्यंशाः	29
वकुलः शबरः	४५	वर्गोपेतसमारम्भो	५०६
वक्त्रहत्पादगुह्य०	३८४	वर्णतनोऽमृतवर्णे	१२४
वकतुण्डैकदंष्ट्रौ	२५८	वर्णसाहस्र०	४९६
	•		

	वृष्ठम्		पृष्ठम्
वर्णाः पीतश्चेता०	86	विहस्तु विह्नपक्षीये	980
वर्णादर्वाङ्गन्त्री	४९२	वहेः कोणत्रये	980
वर्णादिको	५०५	बह्नः पुरद्वितय॰	990
वर्णान्तानलभुवना०	३५१	वहेर्बिम्बद्धयपरि०	११६
वर्णान्न्यस्य	४४९	वर्हेविंम्बे	४०८
वर्णेराचैरमन्तैः	३१०	वह्रेविंण्णिम्ब ॰	966
वर्णैर्मनुप्रपुटितैः	७२	वाक्यं प्रोक्त्वा	३३७
वर्णेश्चतुर्भिरुदितं	३४८	वाचिका जाग्रदादीनां	२३
वर्णौषध्याश्रिताभिः	८७	वागीशीस्तवमिति	१२६
वर्तुलं तावता	939	वागैश्वर्यातिशय०	906
वर्म चासुरमर्दिन्या	२१०	वारभवेन पुनर०	906
वर्मद्वर्थे च	१७९	वाणी स्यात्तार०	४९९
वशमुका	२६६	वामांमजञ्बन्तरगा	92
वश्याकृष्टिद्वेषण ०	३५५	वामाक्ष्याः	890
वश्यादीन्यपि	96	वामाङ्गन्यस्त ०	३९०
वसतावुपविश्य	१६२ .	वामा ज्येष्ठा रौद्रिका	990
वसिष्ठादिक्रमेणैव	४४९	वामा ज्येष्ठा रौद्री	३७७
वसुभिः प्रसाद्य	४६२	वामादिशक्तिसहितं	908
वस्तुनोक्तेन	४७४	वायवे चान्तरिक्षाय '	७९
वहयश्च दशान्ये स्यु०	१७	वायव्याग्नेप्रेतना	४७५
विह्नरात्री	४६७	वायव्याझेःप्रेतरा०	४७९

	ऋोकानुक्रमाणिका ।		
	पृष्ठम		वृष्ठम्
वायुनीगश्च	५२	विधाय लिपिपङ्कजं	२२२
वारुणैन्दव०	४२३	विधाय विधिनानेन	999
वाससी च पुनर०	٥ ٩	विधिना ज्वरपीडा	४३९
वासुदेवः…दमकः	१६१	विधिनानेन	४८३
वासुदेव:स्फटिक०	२७८	विधिनामुना	४८६
वासुदेवाय	२९४	विधिनेति विधातु०	२३९
वासोभूपणगन्धा०	१६९	विधिवत्कृताभिषेको	१३६
विकृतिद्विगुण०	३७०	विधिवद्थ	३२२
विकृतिर्दाण्डमुण्डि०	१४६	विधिवदभिज्वा०	४४२
विकृतिसहस्र०	४९७	विन्यस्य कर्णिकोपरि	६६
विकान्त्या	२७३	विन्यासः प्रतिमाकृतौ	३८३
विघ्नविनायकवीराः	२६१	विन्यासैरथ	66
वित्तेशस्यान्तराले	४९५	विपक्षानिग्रहं	३१२
विद्ययानुदिन०	४९९	विप्रक्षीरद्रुमत्व ङ्ग ०	३३०
विद्याधर्यो यक्ष्यः	963	विप्रान्प्रतप्यं	२९९
विद्यामन्त्रेण	२३४	विभवानुरूपतो •	३५९
विद्यारूपेSविद्या०	१२५	विभूतिरुव्रति:	969
विद्युद्वर्णो ऽथ	३७९	विमले परिधाय	८२
विदेशीं त्रिपुरामिति	999	विमलोत्कर्षिणी	२९७
विधानमेतत्सकला०	980	विमुक्तपापो	४७३

३५० वियतो दशमो०

२३५

विधाय तद्वीज॰

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
वियत्तुरीयस्तु	१५९	विष्णुं भास्त्वत्किरीटा०	२७७
वियन्मरुद्धुतवह ०	३८८	विष्णुं लिखेन्मध्य०	३६२
विराजत्किरीटा	944	विष्णुः प्राच्यादिकमथ	३७०
विलसदहंकार०	२६९	विष्णुपदं	२२०
विलिखेच	१४८	विष्णुर्योनिमथेत्यादिः	६९
विलिखेत्क्रमेण	४४४	विष्णोः सांनिध्य०	१७६
विलोड्य तामेव मृदं	३४२	विस्तारै: किं	३६१
विलोमपाठी	४३२	विस्पष्टजघनवक्षो	968
विवाससे	३८८	विहितार्चनावि 🛭	४०६
विंशद्भिश्चतुर०	५६	वीक्षस्व देहि वाचं	928
विशिखानां	२०३	वीप्सयित्वा	२६६
विश्वग्रासाय	३८७	वीप्स्य देवि०	४९२
विश्वामित्रव०	४२२	वृत्तं व्योम्नो	e
विश्वामित्रस्तु	४२२	वृत्तवीथ्यो रारचये ०	40
विश्वाय विश्ववन्द्याय	३२०	वृषहरिवृश्चिक ०	३०९
विश्वेदेवा	४२२	वेदना विह्नगर्भा	४३१
विषतस्मयीं	२०५	वेदात्मिके	924
विषतरसमिद०	२०६	वैतससमिद ०	४६३
विषपावकोद्य०	४१०	वैदिकांस्तान्त्रिकां श्चे व	8
विष्णवे त्रिदशा०	३२०	वैश्रवण:	४९५
विष्णुं भास्वत्किरीटं	३६६	वैश्वानरं	७७

	ऋोकानु त्र	५६३	
	वृष्ठम्	ĭ	र्वे वर्म.
वैष्णव्यस्त्वथ	५३	शक्तिं साध्य०	४९३
व्यञ्जनिकञ्जल्के	३४४	शक्तिः स्याद्दषिरस्य तु	120.
व्यन्वेष्यद्रस्वदीर्घा ०	३१६	शक्तिप्रग्रस्तसाध्यं	१३९
व्यस्तैरिप च समस्तैः	900	शक्तिभिः प्राक्	४२४
व्याख्याविद:	५०९	शक्तिशान्तौ	२४
व्याघातसमिद्भिव <u>ा</u>	४१३	शक्तिश्रीकामबीजै:	३१५
व्याघ्रत्वक्परिधाना	२००	शक्तिस्थं	868
व्याघ्रसिंहमुखी <i>०</i>	४३०	शक्तिस्वस्तिक०	२३६
व्याधिरप्रापित •	५०६	शक्तेः सर्त्वानबद्ध०	900
व्यापकाश्च	२७	शक्तेर्द्वादशगुणित	३६२
व्यापये द्या हृतीः	४२२	शक्त्यन्तः	४८९
व्याहृतीभिरथ	५०३	शक्त्यात्मना तुरीयः	२८८
व्याह _{र्} यावीत ०	983	शक्त्याविःसाध्य०	939
व्योमानुगेन	२२२	शक्त्या शक्तिश्रीभ्यां	९०
व्योमाविः स चतुर्द०	८५	शक्यमशक्यं	986
व्योमेन्दुवह् <u>ष</u> यघर <i>०</i>	900	शङ्कं सगन्धपुष्पा०	६५
व्योम्ना मध्ये	903	शङ्कं सशङ्खिशिरसं	३६७
व्योम्नि मरुदल	6	शङ्खः सनन्दकोऽरिः	२०७
ब्रीहिभिरन्नै:	४४६	शङ्खद्दलमुसल०	३६३
ब्रीहीणां जुहुया०	२०९	शङ्खारिचापशर०	984

शङ्किनी गर्जिनी

३२

श

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
शङ्क्षे कषायोदकपूरिते	६७	शिखादेशसम <u>ु</u> ०	६४
शङ्क्षोक्तचिह	३६७	ीं शलाललाटहक्कर्ण ०	४२९
शतं वाथ	४२३	शिखाललाटनेत्र०	३२२
शतं शतं	४५७	शिखिशूलकरा०	४३७
शतभिषाजि	४६३	शिरिस निपतिता	928
शतमखलताद्विरेफो	३ ३	शिरसो ऽ वतर०	४०७
शताक्षरमनोरयं	४५७	शिरो भ्रूमध्य ०	४२३
शब्दब्रह्मेति यत्योक्तं	9	शिश्ना च यत्कृतं	७९
शब्दब्रह्मेति शब्दा०	90	शीतांशुमण्डलस्थ	४८३
शब्दाद्वयोम	છ	शुकः प्रोक्तो	३९२
शशिनी चन्द्रिका	२८	शुकास्ये	४९६
शाक्त पीठे देवी	८७८	गुऋगुऋांगुको०	५०५
शाक्त पीठे पूज्या	१९२	गुक्रादिः गुक्रमाः	४०८
शाखोपशाखतां	93	ग्रुद्धश्चापि सबिन्दु०	९५
शान्तः शश्वत्सितम०	१७३	गुद्धाद्भिररुणवासो	२३०
शान्तो दान्तः	५०६	गुद्धान्नैर्धृतिसक्तैः	२३७
शालीकङ्गुश्यामा०	48	शुद्धाभिः शालीभिः	२३७
शालीघृतसंसिक्ताः	४६४	ग्रुद्धैः सारैरिध्मै ०	२०३
शालीतण्डुलकै:	२४२	गुद्धैश्च तण्डुलैरपि	४४३
शालीतण्डुलचूर्ण ः	99	ग्रुभकर्भणि	५०
शालीभिः गुद्धाभि०	२४२	ग्रुभसितपीत ०	२२६

	श्लोकानुः	क्रमणिका ।	पद्ष
	वृष्ठम्		वृष्ठम्
ग्रूलादिशांक्त ः	४७०	श्रोत्रत्वगक्षिजिह्वा०	6
शूलाशानि ०	३७९	श्ठथमानांशुक ०	968
शूलाही टङ्का	३७६	श्वेता कृष्णा रक्ता	६६
शेषा वासुकि०	३०३	ष	
है।वाक्तपीठे	४०६	षट्कोणान्तः स्थतारं	३२५
शोणतराधरपछव ०	969	षट्काणाबद्ध ः	३१४
रयामं शाङ्गीङ्कितकं	३६७	षट्कोणे कर्णिकायां	३९८
श्यामतनुसरुण०	960	षडक्षराश्च	४२०
श्रद्धा मेधा मतिः	984	पडङ्कलप्रमाणेन	939
श्रद्धा मेघा श्रुतिरपि	१९६	षडूर्मय:	४३२
श्रद्धा स्वाहा	१४६	षड्भिश्चतुर्भि०	१९८
श्रविष्ठा चापि	ጸጸ	षड्भ्यः कचतटतेभ्यश्च	89
श्रीकण्ठोऽनन्तसूक्ष्मौ	३०	षड्विंशच्छत०	३२८
श्रीकामः श्रीप्रसूनै०	३५६	षण्मासादनु०	906
श्रीघरपौष्णं	३०८	षष्ट्युत्तरैश्च	ų
श्रीघरश्च हृषीकेशो	૧ દ્ દ્	षष्ठस्वरो	४१२
श्रीमन्त्रभक्तः	१७३	षष्ठी च दण्डिनी	४३१
श्रीमन्त्रेष्विति	१६७	षोडश दादशदश ०	२७-
श्रीलक्ष्मीवरदा	909	स	
श्रीवत्साङ्कित०	२९६	संक्षेपतो निगदिता	999
श्रीसामायायामा०	969	संक्षेपतो निगदितो	942

	विवस		पृष्ठम्
संक्षेपतो हृदय०	900	सपूज्यैवं श्रिया०	१६७
-सक्षेपादिति	८२	संपूरयेत्सुधामय •	२८२
सक्षोभ्य	99	सप्रीणयित्वा	३५१
संचिन्त्य क्षरिता०	१०५	समुनिसुरपितृभ्यो	५०५
संचिन्त्य भर्तार०	४२४	संभाजयेद्धोम०	४०३
संज्ञारहितैरपि	२८७	संयतचित्तो	200
संज्ञासाम्ये	४६	संयोज्य किंचन	५०२
-संतर्प्य विप्रा०	३८९	संयोज्य कुच्छे	३७२
संतोषश्च सशौची	२८०	संवादसूक्तविहितं	846
संदीक्षितस्तु	२२९	संवादसूक्ते	४५९
-संदीक्षितोऽथ गुरुणा	१६०	संस्कृतेन	99
संदीक्षितोऽथ प्रजपे०	२१६	संस्थापयेच तत्ने ०	२८१
संदीक्षितो मनुममुं	२९३	संस्थापयेच नाड्ये०	२८०
संदीक्षितो विमल०	64	संस्थापितानिलां	२०५
-संध्यक्षराः	३४	संस्थाप्य दक्षिणस्यां	३२८
संपातिततैलेन च	२०३	संस्थाप्य समीकृत्य	२०८
संपूजयेद्यथाव०	२५२	संहरेत्संग्रहं	४३५
संपूज्य चैवं	३२७	संहतेदींषसंहार:	३२२
संपूज्य योनिषु	999	संहत्य चोत्पाद्य	929
संपूज्यैवं दिनेशं	२३०	स इति परततं	93
संपूज्यैवं विधिना	२२६	सकण्ठहृदयो०	•
			४६९

	ऋोकानुक्रमाणिका ।		५६७
	पृष्ठ म्		वृष्ठम्
सकपालशूल०	४३७	सत्यमहिंसा	२७९
सकर्णिक	909	स त्रिष्टुभा	३६५
सकारं च हकारं	३९	सदोषं दूष्यसंपन्नं	१३
सकुम्भयुग्म०	४३	सद्यो वेदाक्षमा ला ०	३७८
सगुग्गुल्वगरूक्षीर०	७१	सद्वादशाक्षरान्तं	२९६
सचतुर्दशभि०	४९१	सनिम्बतिल०	४७२
सचतुश्चत्वारिंशत्स०	२५६	सपञ्चाभि •	४६५
सचतुश्चत्वारिंशद्वारं	९०	सपादजानुयुगल०	३२१
सचराचरस्य	86	स पुनः प्रसहै:	88
सचिन्ताक्षमाला	944	सप्तज्वलज्वालि०	४१३
सजया विजया	१३२	सप्तभिश्च	३३८
सजलाम्बुवाह ०	३३८	सप्तमं वामपादं	४७१
सज्वालोल्कश्रिया०	३ १	सप्तममपि	३०३
सतारराजमु ०	४९२	सप्तम्यन्तां च	908
सतारशक्त्याद्यजपा	१०३	सप्तात्मकस्य	६८
सतारैश्चिटिमन्त्राः	४६९	सप्तानां करणानां	60
स तु लौकिक०	9 9	सप्ताहतो वा	५३
स तु सर्वत्र	90	सप्रणवहृदय०	३६४
सत्त्वं रजस्तम०	9	स बिन्दुनाद ०	६
सत्त्वपूर्विकगुणा०	५६	सब्रह्मविष्णु०	४२४
सत्यब्रह्माविष्णु०	२२८	समधुरनलिनानां	१६३

वपञ्चसारे

	वृष्ठम्		वृष्ठम्
समर्चयेन्मातृवर्ग	२५८	सर्वव्याप्ता	80
समवायी स	१८	सर्वान्कामान०	४५७
समहागणपति	२६२	सर्वेष्वपि च	६५
समापयेद्क्षपादं	४७२	सलम्बोष्ठगूर्ध्वकेश्यौ	१४६
समिधामथ	३२३	सलिङ्गगुद०	७५
समीरणं	२५९	सलिलानल०	२९२
समीरिताः	३३	सवासुदेवादि०	३००
समुद्यद्वाकृत्स०	१५७	सन्यापसन्यभागे	२५०
समुद्रगायामवतीर्य	१६५	सञ्चान्तिश्रीसर०	२७८
समुद्रतीरेऽप्यथ	३२७	सशिरोक्षिकण्ठ	३५३
समुनिश्छन्दो	89	सशिरोमुखगल०	२२९
स रवः श्रुतिसंपन्नैः	७	सशिरोललाट	३४८
सर्गस्पर्शन ०	38	सशूलपाशा	२११
सर्गादक:	३३४	सश्रीपशुहुंफ०	३८२
सर्गाद्यान्ताद्यम०	३१२	सश्रीबीजा	962
सर्पमयवलय०	२००	ससर्गस्तालुगः	३४
सार्पः पायस०	२७७	ससर्पिंवा	२३३
सर्पिषाष्टाशत ०	२१३	सांसद्धसुरपूजित:	४१२
सर्वगाश्च	२७	ससुप्रभाभिः	908
सर्वजापेषु	४३१	ससु रासुरमोलि०	928
सर्वयुतं	२५१	ससुरासुरासिद्ध०	992

	श्लोकानुक्रमणिका ।		५६९
	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ससुवर्णप्रभा	909	साध्याख्याक्षर०	२०९
ससुषुम्नाग्रकयोरपि	266	साध्याख्यागर्भमेनं	899
स सुषुम्नाग्रे	929	साध्याया हृदय०	809
सस्वर्णवेत्रयष्टयौ	963	सान्तं वायसवर्णे	३३२
स इंकार:	३९	सामुद्रे च	880
सइ पृथुकसक्तु	२६१	साहं यूयं	¥
सद्स्रकाणां	849	साहिझषोपल०	880
सइस्रारपदं	३६४	सिकताः षोडश	४४६
सइस्राचिः	७६	सिकताचर०	XXX
सहिरण्मयी च	986	सिकतोपलसर्वा०	३७२
सद्धदयभगवत्य	908	सितकिं गुकनिर्गु ण्डी	३९७
साकारश्चात्ममन्त्रः	९२	सितमाल्याम्बरालेपा	२३३
साङ्गः सप्रतिपत्तिकः	४३२	सितसिद्धार्थ०	808
सा तस्वसंज्ञा	६	सिद्धार्थायुतहोमो	४५२
सा तेन शकृता	२०	सिद्धिसमृद्धी	२५०
सास्विक्यो	७६	सिंन्दूरकाञ्चन ०	69
साध्यं संस्मृत्य	४७१	सिन्दूरकुन्दकर०	३०१
साध्यक्षीङ्कि ०	४१५	सिंहमुखपाद०	२४८
साध्याख्यां शक्ति ॰	424	सिंहव्याघवराहाः	४७
साध्याख्याकर्म	४१२	सिंइस्थाशर०	४४२
साध्याख्या कामवर्णः	२७०	सुगन्धसुमनो ०	90

*P. 11 18.

	पृष्ठम्		वृष्ठम्
सुंजीर्णमितभोजनः	२८३	स्क्तेरेतैर्जुहुत	999
सुदीर्घमुखिगोमुख्यौ	३ १	सूक्ष्मरूपाणि	9 9
सुधामयीं	२६९	सूक्ष्मा सूक्ष्मामृता	२९
सुप्ताशेषदिने	४७९	स्त्रं प्राक्प्रत्यगात्ताग्रं	40.
सुभगा भगा	999	सूत्रेषु मकरान्त्यस्ये०	५७
सुरता वारुणी	२६८	सूर्यश्चेत्यनुवाकेन	४२१
सुरभिहयमहिष०	३१०	सृष्टिः सा	४७६
सुराः सपितृगन्घ०	७६	सृष्टि ऋद्धिः	२८
सुरुचिरसिंहासनगां	१८१	सेनां संस्तम्भयितुं	२०४
सुरूपा बहुरूपा	१४६	सेन्दुखण्डा	४३०
सुरौद्रसित	४६६	सैव प्रतिकृति०	४३९
सुवर्णगोक्षीर०	७०६	सैव स्वां वेत्ति	ષ
सुवर्णवासो०	२३९	सोऽन्वीक्ष्य	દ્દ
सुविमलचरित:	१७२	सोमादीनां	२२८
सुविमलनखदन्त	. १२०	सौदर्शनीयं	३२५
सुविशद्मतिरथ	३४९	सौरे पीठे	४४५
सुवेषमेषणा ०	५०७	सौवर्णे राज्यसिद्धिं	३४५
सुश्रीः सुरूपां	२८	स्कन्दयोरभयो०	४२८
सुसिता पाशा०	४३६	स्तम्भनाद्यमथ	34
सुसितेन सुशुद्धेन	. 9-9	स्तुतिर्वाक्यबद्धा	१५३
मुसितैर्गन्ध ०	२३३	स्तुत्वेन्दुखण्डपरि ०	366

	श्लोकानुक्रमणिका ।		५७१
	वृष्ठम्		पृष्ठम्
स्थानस्थापनकर्म	२८१	स्रवत्सुधावर्षिण०	३३२
स्थानेष्वेष्वात्ममनः	२८९	स्रोतोमार्गस्याविभ०	२२
स्थाने हृषीकेश	. ३३३	स्वक्षेत्रवर्तिनः	३१५
स्थापयेद्वैष्णवे	३७३	स्वगाभिम रुदग्न्यद्भिः	११
स्थूलायं मूलभूताय	366	स्वच्छः स्वच्छन्द०	५०५
स्नास्वाकाभिमुखः	' २०२	स्वच्छो मुमुक्षास्तु	३९६
स्नात्वार्काभिमुखो	४५४	स्वनामसदृशाकाराः	७६
स्पर्शाख्या	२७	स्वनिष्पत्तिं च	9
स्फ्रांटतनलिनसंस्थं	३९९	स्वराख्याः षोडश	२६
स्मरदीर्घैंघर०	998	स्वर्णाप्त्यै मधुना	२५३
स्मरन्तमस्मरा०	५०७	स्ववसारक्तोपेतै०	२०५
स्मरशरविह्वलिता	१८४	स्वसंवेद्यस्वरूपा	३१८
स्मर्तव्याखिल०	४५५	स्वसप्तम:	३९९
स्मर्तव्याशेषलोका०	९५	स्वस्थानतश्च्युता०	99
स्मृतिपीठः	२५७	स्वातीशतभिषाद्री	४३
स्मृते यथा०	१३०	स्वात्मानि संहृत्यैवं	२८६
स्मृत्वा निजं	५०२	स्वामिन्प्रसीद विश्वेश	Ę
स्मृत्वा नित्यां	१९२	स्वार्थकृत्यं	५०८
स्याद्वुद्धिसंज्ञा	94	स्वीये चैवं	४७९
स्युः कर्कटो	. 83	स्वेति स्वर्गः	९३
स्युरष्टमूर्तयो	७७	ह	

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
इंसा ण्डाकाररूपं	२२२	हारिद्रं स्याद्रजः	६१
इंसारूढा	929	हारिद्राद्धिः	५४
इंसारूढो	२७०	हावभावलालेता०	४०६
इंसो वराहो	३०	हिरण्या गगना	७५
इमिति प्रकाशितो ऽ इं	९३	हुंकाराख्या	962
हयरथगज•	३१०	हुंकारे साध्यसंज्ञां	990
इरत्वमस्य	₹ 9	हुतक्रियैवं	389
हरिपूर्वे	३६५	हुतसंख्यासाइस्रां	१८६
इ रिमुज्ज्वल ०	३२२	हुताहुतिसमुद्दी प्त ०	908
इरिशंकरयो:	५०१	हुत्वा परराष्ट्रेभ्य०	३५६
इरिस्थेऽर्के	३४०	हुनेद रुणपङ्कजै ०	२४४
इरे बिन्दुनादै:	940	हुनेच पूर्वसंदिष्टै०	इ७इ
हर्षाह्वा सुनदारुणा	३१४	हंकारख्या धात्	९०
इलयुतवर्गतृ तीयौ	१०२	ह त्कुक्षिनाभिषु	३२२
इवनाक्रिया	899	हृत्यञ्चभिस्तद र्णे ०	३९५
इस्तश्चित्रा च	88	हृत्पद्ममध्य	५७५
इस्तश्रवण •	४४५	हृत्पद्मस्थितभानु०	११६
हस्तागा धांस्तथा ०	३७२	हृत्स्थं सर्वस्य	४२१
इस्तोच द्व सुपात्रा ०	१६६	हृदयं बुद्धिगम्य०	६४
हारतारावलीराज०	२	हृदयं सशिरस्तथा	७२
इारस्फटिकक ला	७२	द्दुदयकमलवर्णतः	१६३

	श्लोकानुक्रमणिका ।		५७३	
	वृष्टम्		વૃ ષ્ઠમ્	
हृदयद्वयसे	१२०	हृ छेखा शिस्थ ०	४८९	
द्धदयीशरसो:	६४	हृक्षेखाजपविधि •	१५८	
हृद यान्ते	३२९	हुलेखाद्याः पञ्च	२१७	
हृदये वदने	४३९	हृक्षेखान्तः स्थसाध्यं	३५८	
हृयाननपर०	३८६	हुक् <u>छे</u> खास्थित ० ्	३९६	
हृं द्दोर्मूलापरग ल ०	८५	हेमप्रख्यं पार्थिवे	३३८	
हृ न्मुखाम्भारुयुग्मेषु	३८५	हेमप्रख्यामिन्दु ०	१९९	
दृष्टिर्नृ ष्टिस्तुष्टिारिष्टा	३१६	हैमाश्वत्थसुर०	२४१	
हुलेखया स्वनाम्ना	' २६८	हस्वत्रयक्षीब ०	२१६	
हुलेखया क्लेदिनी	१९२	हस्वाः पञ्च परे	३५	
ह्रहेखाख्यां	932	ह्री श्री रतिः	३०२	

